

“Eğitim Teknolojileri Zirvesi”**>>DOSYA KONUSU**

EĞİTİMDE FATİH PROJESİ
EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ZİRVESİ
2016 (ETZ)

Hatice BİLDİRİCİ

“Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm
Neden ve Nasıl?” Paneli

Hülya SEZEN

Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli

Harun ÇETİNKAYA-Yavuz Mahmut SÜRMEİ

Eğitimde Mobil Öğrenme Oturumu

KÜLTÜREL HAFIZAMIZ**Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN**

Manevi Dünyamızın İncileri: Efsaneler

G. Senem TOSUN

Sınırları Aşan Kültürümüz

Doç. Dr. Özge SAMANCI

Türk Mutfak Kültüründe Helva Geleneği

etiz

>>KÜLTÜR-SANAT**Oya BAYRAK**

Aslında Adların Bir Önemi Yok

Hacer YILDIZ

Kültürel Hafızamızı Görselleştiren

“Koca Çınar”: Lütfi Ömer AKAD

>>PORTRE**Aslıhan ŞAHİN**

Pîr-i Türkistan: Hoca Ahmet Yesevi

>>YEĞİTEK HABER

Yeni Eba yeni logosuyla yayında

Foto muhabiri **Ara GÜLER**'le
Röportaj sayfa 64'de / Pınar USTA

Eğitim, daima...

EDITÖRDEN

Merhaba...

Ebabil Dergisi'nin 1. sayısı sizlerle birlikte olmanın gururunu yaşıyoruz. Ekip arkadaşlarımla beraber severek okuyacağımız birçok yazıyı sizlere sunmaktan gurur duyuyoruz. Dosya konusu olarak **"Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi (ETZ)"**ni seçtik.

Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü olarak 4-5 Kasım 2016 tarihlerinde Ankara'da ikincisini düzenlediğimiz zirve, büyük bir katılımı gerçeğe. Zirvede ülkemizden ve yurt dışından eğitim teknolojileri üzerine sözü olan yüz elli üç konuşmacıyı iki binin üzerinde insan dinledi. Bu iki grubu sınırlı bir zamanda sınırlı bir mekânda bir araya getirmek büyük bir organizasyonu gerektirdi. Organizasyonun karar vericileri olan kurum yöneticileri ve İletişim Daire Başkanlığı çalışanlarından oluşan Yürütme Kurulu; Millî Eğitim Bakanlığı ve YEĞİTEK adına memleket için yola çıktığının bilincindeydi.

Zirve vesilesiyle bir kez daha anladık ki dünya hızla değişirken eğitim dünyası da bundan nasibini aldı. Bu değişimin içinde yer alıp gelecek neslimizi dünyada söz sahibi yapmak da onları yenedünya düzeninin kenarında bırakıp emir eri yapmak da bugünkü gayretlerimizin samimiyetine bağlı.

Zirvenin ardından; yabancı misafirlerin, akademisyenlerin, öğretmenlerimizin ve özel girişimcilerin sunumları aracılığıyla dünyadaki eğitimin dijital çağ içinde evrim geçirdiği ve bu evrimin karşısında FATİH Projesi'nin nerede durduğu açıkça görüldü. STEM, robotik, kodlama, uzaktan eğitim modelleri neredeyse bugünkü eğitim anlayışımızı kökten değiştirecek çapta yol alıyor. Örneğin; okulsuz eğitim ciddi bir şekilde dünyada tartışılıyor, bilgisayar oyunları eğitimin önemli ayaklarından biri hâline geliyor.

Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi (ETZ), hem Bakanlığımızın hem de Genel Müdürlüğümüzün sahip olduğu ufka ayna tuttu. YEĞİTEK, Millî Eğitim Bakanlığının bir Genel Müdürlüğü olarak eğitim teknolojisi üretmeyi, bu teknolojiyi öğretmene ve öğrenciye adil bir biçimde sunmayı sıradan bir mesai olarak değil millî bir mesele olarak algılıyor. Bu sebeple elini taşın altına koymaktan çekinmiyor. Zirve de bunun bir göstergesiydi. 4-5 Kasım'da bir kez daha gördük ki dünyadaki eğitim teknolojilerinden geri kalmadığımız gibi birçok ülkenin önünde seyrediyoruz.

Öte yandan ETZ dışında kültür ve hafıza kavramlarından yola çıkarak geçmişimizi, bugünümüzü ve yarınımızı şekillendiren "Kültürel Hafıza" konusuna da yer verdik. Bu sayımızda; "Kültürel Hafızamızın Kodları"nı, "Millî Kültürümüz Destanları", "Manevi Dünyamızın İncileri: Efsaneler"i, "Kültürel Hafıza Taşıyıcısı Olarak Çizgi Filmleri", "Sınırları Aşan Kültürümüz" başlıklı yazıda dünyadaki Türk izlerini, "İslam Medeniyeti, Kültürel Mirasımız ve Müzeler" ile "Türk Mutfak Kültüründe Helva Geleneği" başlıklı yazıları okuyabilirsiniz.

Kültür-Sanat bölümümüzde; Sedat DEMİR'in "Küçük Paris Fena Öksürüyor" adlı kitabı üzerine yazılan bir değerlendirmeyi, Sinema bölümünde ise "Kültürel Hafızamızı Görselleştiren Koca Çınar: Lütfü Ömer AKAD"ı tanıyabilirsiniz.

Röportaj bölümümüzde; fotoğrafın büyük ustası Ara GÜLER'in, benzersiz hayat hikâyesini bulabilirsiniz.

Portre bölümümüzde; tasavvuf edebiyatının kurucusu olarak dilimizin ve kültürümüzün gelişimine katkı sağlayan Pîr-i Türkistan: Hoca Ahmet Yesevi'yi daha yakından tanıyabilirsiniz.

YEĞİTEK Haber ve Basından Seçtiklerimiz bölümlerinde; kurumumuzda yapılan faaliyetlerden Eğitimde FATİH Projesi'ni, EBA 2. Kısa Film Yarışması ödüllerini, 7. eTwinning Ulusal Konferansı haberlerini, GESS Fuar ve Konferanslarının YEĞİTEK'in katkılarıyla Türkiye'de yapılacağı konusundaki gelişmeleri ve daha birçok haberi okuyabilirsiniz.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle hoşça kalın...

Esra BALLIM
esraballim@meb.gov.tr

KÜNYE

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri
Genel Müdürlüğü Dergisi

Yıl: 1 Sayı:1 Ay: Ocak 2017

Üç Ayda Bir Yayınlanır.

Yayın Türü: Yerel Süreli

ISSN-0103327

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Adına Sahibi:

Bilal TIRNAKÇI

Genel Müdür

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:

Muhammed Sadık ARSLAN

İletişim Daire Başkanı

Editör

Esra BALLIM

Yayın Kurulu

Zeynep Tuba ÖTER

Hülya SEZEN

Hatice BİLDİRİCİ

Nizamettin KARS

Oya BAYRAK

G. Senem TOSUN

Grafik Tasarım

Tanzer ÖZDER

Fotoğraf

Ahmet İhsan CİHAN

www.123rf.com

Web Yayın

Ertan KOCABAŞ

Yayın İdare Merkezi Adresi:

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Konya Yolu Üzeri, Gazi Hastanesi Karşısı

06500 Teknikokullar / ANKARA

Tel: 0 (312) 296 94 00

Fax: 0 (312) 223 87 36

İnternet Adresi: yegitek.meb.gov.tr

YEGİTEK Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder. Yazıların yayımlanmasına yayın kurulu karar verir. Yayımlanan yazılara telif ücreti ödenmez. Yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yazı ve fotoğraflar, YEGİTEK ismi belirtilerek alınıp yapılabilir.

Basım Yeri:

Matus Basımevi Reklam Yayın Ticaret Ltd. Şti.

İvedik Matbaacılar Sitesi 1514 Sk. No:2 Yenimahalle /

Ankara / metin@matus.com.tr / Tel: 0 312 395 95 96

İÇİNDEKİLER

10

**Eğitimde FATİH Projesi
Eğitim Teknolojileri Zirvesi
yoğun ilgiyle takip edildi**

14

**“Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm
Neden ve Nasıl?” Paneli**

Hatice BİLDİRİCİ

16

Çağrılı Konuşmacılarla Kısa Röportajlar

Şeyma Nur DÜNDAR

22

Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli

Hülya SEZEN

64

Foto Muhabiri Ara GÜLER ile Röportaj

Pınar USTA

72

Aslında Adların Bir Önemi Yok

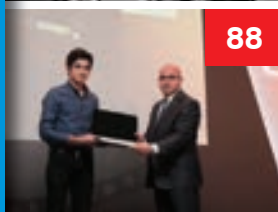
Oya BAYRAK

74

**Kültürel Hafızamızı Görselleştiren
“Koca Çınar”: Lütfi Ömer AKAD**

Hacer YILDIZ

88

**EBA 2. Kısa Film Yarışması ödülleri
sahiplerini buldu**

YEGİTEK HABER

"Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamanın gayreti içindeyiz"	06
Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan ERDEM, Zekâ Oyunları Yarışması Ödül Töreni'ne katıldı	07

DOSYA KONUSU: EĞİTİMDE FATİH PROJESİ EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ ZİRVESİ 2016 (ETZ)

Zirve nedir?	08
Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi yoğun ilgiyle takip edildi	10
Eğitim Teknolojileri Zirvesi Açılış Törenindeki Çağrılı Konuşmacılar / Hatice BİLDİRİCİ	12
Eğitimde Bilinçli ve Güvenli İnternet Kullanımı Oturumu / Nizamettin KARS	13
"Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm Neden ve Nasıl?" Paneli / Hatice BİLDİRİCİ	14
Çağrılı Konuşmacılarla Kısa Röportajlar / Şeyma Nur DÜNDAR	16
Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli / Hülya SEZEN	22
Atölye Çalışmaları / Zeynep Tuba ÖTER	24
Üç Boyutlu Teknolojiler Oturumu / İbrahim Halil ER	25
Geleceğin Teknolojik Sınıfları / Hülya SEZEN	26
Uzaktan Eğitim Paneli-Robotik Oturumu / Arzu SEVİNDİK	26
Oyun Tabanlı Öğrenme, Eğitsel Oyun Oturumu / Hayrullah KOLAN	27
Kodlama, Kod Eğitimi Oturumları / Hülya SEZEN	28
Eğitimde Mobil Öğrenme Oturumu / Harun ÇETİNKAYA-Yavuz Mahmut SÜRMEİ	30
E-İçerik Oluşturma/ e-İçerik Oluşturma Araçları Oturumu/ G. Senem TOSUN	31
Öğrenci Merkezli Eğitimde Teknoloji Destekli Başarılı Uygulamalar Oturumu /H. Güliz YAYLA	33
(Eğitim Bilişim Ağı) EBA- Eğitim, Daima... Oturumu / Şirin DEMİRCAN-Mehmet YILDIRIM-Nilda BOYACIOĞLU	34
STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) Oturumları / Hatice BİLDİRİCİ	36

BASINDA ETZ - BASINDAN SEÇTİKLERİMİZ

KÜLTÜREL HAFIZAMIZ

Kültürel Hafıza Nedir?/ Prof. Dr. Mustafa ARSLAN	46
Kültürel Hafızamızın Kodları/ İbrahim Halil ER	48
Millî Kültürümüz Destanlar/ Yavuz Mahmut SÜRMEİ	50
Manevi Dünyamızın İncileri: Efsaneler/ Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN	52
Sınırları Aşan Kültürümüz -1- / G. Senem TOSUN	54
İslam Medeniyeti, Kültürel Mirasımız ve Müzeler/ Nizamettin KARS	58
Kültürel Hafıza Taşıyıcısı Olarak Çizgi Filmler/ Hülya SEZEN	60

Ara GÜLER ile RÖPORTAJ / Pınar USTA

KÜLTÜR-SANAT

Kitap Tanıtımı / Aslında Adların Bir Önemi Yok / Oya BAYRAK	72
Sinema / Kültürel Hafızamızı Görselleştiren "Koca Çınar": Lütfi Ömer AKAD/ Hacer YILDIZ	74

PORTRE

Pîr-i Türkistan: Hoca Ahmet Yesevi/ Aslıhan ŞAHİN	78
Türk Mutfak Kültüründe Helva Geleneği/ Doç. Dr. Özge SAMANCI	82

YEĞİTEK HABER

MEB Müsteşarı Yusuf TEKİN, YEĞİTEK'i ziyaret etti	85
"FATİH Projesi Yılsonu Değerlendirme Toplantısı Çalıştayı" Afyonkarahisar'da yapıldı	87
EBA 2. Kısa Film Yarışması ödülleri sahiplerini buldu	88
FATİH Projesi, 35. Uluslararası İstanbul kitap Fuarında tanıtıldı	90
Tırnakçı: "Yayıncılık, kâğıttan dijitalle geçiyor"	90
"Öğretmenim" konulu fotoğraf sergisi, Kızılay Metro Sanat Galerisi'nde	91
Yeni EBA, yeni logosuyla yayında	92
7. eTwinning Ulusal Konferansı Antalya'da yapıldı	93
"GESS Fuar ve Konferansları" YEĞİTEK'in katkılarıyla Türkiye'de	94
YEĞİTEK, Microsoft Eğitim Teknolojileri Etkinliği'nde	95

“Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamanın gayreti içindeyiz”

• Hatice BİLDİRİCİ

Millî Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz, Sosyal Destek Projesi kapsamında yürütülen “Gürün Okuyor, Okudukça Yazıyor” projesine katılan öğrencileri kabulünde, fırsat eşitliğini sağlamanın gayreti içinde olduklarını dile getirdi. Yılmaz, FATİH Projesi’nin içeriğinin çok zenginleştiğini belirterek “Proje bitirildiğinde, Türkiye’nin her köşesinde 780 bin kilometrekarede 81 ilimizde her öğrencimize fırsat eşitliğini sağlayacağız.” dedi. FATİH Projesi’nde her bilgiye ulaşmanın mümkün olduğunu, ayrıca sisteme de bilgi yükleme fırsatlarının bulunduğunu anlatan Yılmaz, “Eğitimde fırsat eşitliğini bütün evlatlarımıza sağlamak lazım, geçmişe kıyasla iyi bir noktadayız, evet ama yetmez. Daha iyisini yapmamız lazım. Dolayısıyla da hep beraber, Türkiye’nin geleceğine umutla bakıyoruz.” değerlendirmesini yaptı.

Bakan İsmet Yılmaz; “Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu”nda görüşülen, Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve

Görevleri Hakkında KHK ile Bazı Kanun ve KHK’larda Değişiklik Yapan Kanun Tasarısı üzerinde milletvekillerinin sorularını yanıtladı. “FATİH Projesi” ile ilgili soru üzerine Yılmaz, bu proje kapsamında 19 bin 780 okulda 432 bin 288 etkileşimli tahta dağıtıldığını belirterek “Etkileşimli tahtaya eski kara tahta desek kara tahta, televizyon desek televizyon, video desek video, mükemmel bir şey.” dedi. Yılmaz, 3 bin 362 okulda 1 milyon 438 bin 800 tablet bilgisayarlar dağıtıldığını, 45 bin 653 çok fonksiyonlu network yazıcının okullara gönderildiğini söyledi. Network altyapısının da 16 bin 800 okula ulaştırıldığını, 980 bin uç hat çekildiğini anlatan Yılmaz, hedeflerinin 1 milyon 520 bin hat olduğunu kaydetti. 558 bin öğretmene FATİH Projesi için hizmet içi eğitim verildiğini, bilişim teknolojisine süre koymanın yanıltıcı olduğunu, teknolojik gelişmelere açık olmak gerektiğini ve geçmişten daha iyi durumda olduğumuzu belirtti.

Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem, Zekâ Oyunları Yarışması Ödül Töreni'ne katıldı

● Hatice BİLDİRİCİ

Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem, Türkiye Zekâ Vakfı tarafından Millî Eğitim Bakanlığı, ODTÜ, TÜBİTAK ve İş Bankası desteğiyle ODTÜ yerleşkesinde düzenlenen "21. Zekâ Oyunları Yarışması" Ödül Töreni'ne katıldı.

25 Aralık 2016'da gerçekleşen törende konuşan Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem, bakanlık olarak zekânın geliştirilmesinin önemini farkında olduklarını ve bu konuya özel olarak eğildiklerini belirtti.

"İyi noktalara geleceğiz"

Zekânın, günümüzde coğrafi ve yeraltı zenginliklerinin üzerinde değere sahip olduğuna işaret eden Erdem, "Kendi zekâ testimizi Anadolu Üniversitesi ile birlikte yapacak bir projemiz oldu. Anadolu-Sak Zekâ Ölçeği (ASİS) zekâ ölçme testlerini Türkiye olarak kendimiz hazırladık, şimdi de onun üzerinden gidiyoruz, bu konuda iyi noktalara geleceğiz. Derslerimizde

yazılım, programlama, anakart tasarlama ve üç boyutlu (3D) yazılımlar konusunda dikkatli davranıyoruz, eğitimler veriyoruz." dedi.

Daha sonra törende, Türkiye genelinde 19 bin 410 kişinin başvurduğu, 14 yaş ve altı, 14-21 yaş arası ve 21 yaş üzeri olmak üzere 3 ayrı kategoride gerçekleştirilen Zekâ Oyunları Yarışması'nın kazananları açıklandı. Toplam ödülün 24 bin lira olduğu yarışmada, 14 yaş ve altı kategorisinde birinciliği Sabri Berkay Başar elde etti. 14-21 yaş kategorisinde Hakan Karakuş, Efe Alcan, Mehmet Durmuş, Muhammed Furkan Merdan ve Utku Gündoğan eşit puan alarak birinciliği paylaşan isimler oldu. 21 yaş üzeri kategorisinde birinciliği Salih Alan ve Nuri Yılmaz kazandı. Alan ve Yılmaz'a ödülünü Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Erdem verdi.

Törene, Türkiye Zekâ Vakfı Başkanı Emrehan Halıcı, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Gülkız Tulay ve ODTÜ Rektör Yardımcısı Gönül Sayan da katıldı.

Zirve nedir?

Zirve, son yıllarda gündemimize girmiş bir toplantı biçimidir. Sempozyuma ve kongreye benzer biçimde bir konu başlığı altında aynı anda birden çok salonda sunumların yapıldığı büyük bir toplantıdır. Ancak zirve, her kesimden insanın bir araya gelmesine ve uygulama örneklerine yer verilmesine imkân sağlamasıyla sempozyum ve kongrenin akademik boyutunu aşan bir niteliğe sahiptir. Sadece bilimsel bildirilerin sunulduğu bir ortam değil, aynı zamanda karar vericilerin, alan uzmanlarının, yatırımcıların, her düzeyden alan çalışanının, bilim adamlarının bir araya geldiği; bildirilerini, çalışmalarını, basit ya da karmaşık düşüncelerini paylaşabildiği, doğrudan üretime ve sonuca odaklı bir paylaşım ortamı yaratır.

Eğitim Teknolojisi

Yeni dünya düzeninin olmazsa olmaz unsurlarından biri olarak kabul ettiğimiz teknoloji, eğitime de şekil vermektedir. Millî bir eğitim anlayışına sahip her ülke eğitim sistemini teknolojik gelişmelere göre yeniden düzenlemekle karşı karşıyadır. Modern çağda sanayi, ulaşım, bilimsel gelişmeler nasıl teknolojiden ayrı düşünülmüyorsa eğitim de teknoloji ile birlikte algılanıyor. Dolayısıyla bu düzen içinde yaşamını sürdüreceği insanın eğitimi de teknolojiden ayrı düşünmek mümkün değildir. Bu noktada "eğitim teknolojisi" eğitim dünyasının mühim kavramlarından biri olmuştur. Baktığı her yerde teknoloji ile karşı karşıya olan insanın, eğitimi teknolojiden bağımsız sürdürmesi beklenemez.

Dünyadaki Eğitim ve Eğitim Teknolojileri Zirveleri

Eğitimle ilgili zirvelerin amacı, katılımcıları yeni eğitim yaklaşımları ve teknolojik yeniliklerden haberdar ederek onların bu alanlarda çeşitli uygulamalarla tanışmasını sağlamak; üretkenliklerinin artması ve yaratıcılıklarının gelişmesi için onlara ilham vermektir. Daha çok eğitim teknolojisindeki gelişmelerin paylaşıldığı bir ortam olarak eğitim zirveleri son yıllarda dünyanın önemli merkezlerinde gerçekleştirilmektedir. Bunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz: ASU-GSV Summit (ABD), Future Edtech (İngiltere), NewSchools Summit (ABD), Edtech X Europe (İngiltere), Education Technology Strategy (Kanada), Edtech Summit Africa.

Bu yıl ikincisi düzenlenen "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi" de yukarıda adını saydığımız zirvelerin yanında yerini almıştır.

Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi yoğun ilgiyle takip edildi

"Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi" Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından 4-5 Kasım 2016 tarihlerinde Ankara'da yapıldı. Bu yıl ikincisi düzenlenen zirve, büyük bir katılımı gerçeğe keşti.

2 bin katılımcı ve 154 konuşmacının yer aldığı zirvede 26 oturum, 26 atölye çalışması ve 3 panel gerçekeşti. Oturumlar, YEĞİTEK daire başkanları ve alan uzmanları tarafından yönetildi. 11 yabancı çağrılı konuşmacı bildirilerini sundu. Pek çoğu akademisyen olan yabancı konuşun sunumları simultane çeviriyle katılımcılar tarafından dinlendi. Ayrıca tüm konuşmalar F klavye dünya şampiyonları tarafından anında yazılarak LED ekrana yansıtıldı.

Zirvenin açılış konuşmalarını Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Yusuf TEKİN ve Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI yaptı.

"Eğitimde teknoloji ahlakının tartışılması gerektiğini düşünüyorum"

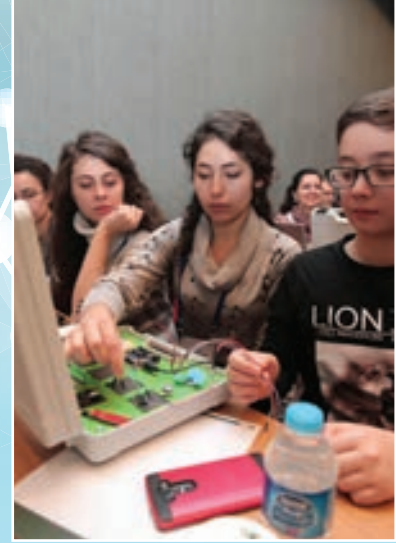
MEB Müsteşarı Doç. Dr. Yusuf TEKİN konuşmasında Eğitim Teknolojileri Zirvesi'ni geleneksel hâle getirmek istediklerini, sektörün ve akademisyenlerin talepleri doğrultusunda kendi politikalarını revize etmeye çalıştıklarını belirtti. Ayrıca TEKİN; FATİH Projesi'nin sadece dağıtılan tabletlerle ölçölmeye çalışılmasından kaynaklanan olumsuz algıyı değıştirmek

istediklerini, FATİH'in teknoloji kullanımının yaygınlaşmasını sağlayan, pedagojik boyutları da olan Bakanlığımızın en yoğun çalıştığı projelerden biri olduğunu vurguladı. Teknolojiyi eğitim sektöründe kullanırken çocuklara etik değerleri de vermenin gerekliliğine dikkat çeken TEKİN, eğitim teknolojisinin yaygınlaşması tartışılırken teknoloji ahlakı kavramını da düşünmemiz gerektiğinin altını çizdi.

"Eğitim Bilişim Ağı (EBA) yüz akımızdır"

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI da yaptığı konuşmada; içinde bulunduğumuz bilgi çağının üretime dayalı olduğunu, üretimin ise ancak bilimsel gelişmeleri, kişisel ve toplumsal hayatta aktif hâle getirmekle mümkün olduğunu dile getirdi. Bunun için Eğitimde FATİH Projesi'nin, dünyanın en gelişmiş algoritmasıyla çalışan dijital eğitim hamlesi hâline geldiğini ve bu hareketin amacının, bir bilgi toplumu oluşturmak ve eğitimde teknolojiyi yararlı kılmak olduğunu belirtti. Zirve sayesinde Türkiye'nin ufkunu geliştirme hedefine Eğitimde FATİH Projesi ile sunulacak katkıyı canlı tuttıklarını dile getirdi. TIRNAKÇI, sözlerine şöyle devam etti: "Eğitim Daima... sloganımız, eğitimin dört

duvar arasına hapsolunamayacağına duyduğumuz inancı yansıtmaktadır. Bu noktada FATİH Projesi'nin önemli bileşenlerinden biri olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) yüz akımızdır."

Açılış programı Eğitimde FATİH Projesi, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Eğitim Teknolojileri Zirvesi Konulu Sinevizyon Gösterimi ve 15 Temmuz darbe girişiminde şehit olan YEĞİTEK Genel Müdürlüğü eski daire başkanlarından İlhan VARANK anısına düzenlenen sinevizyon gösterimi ile devam etti.

Program çağrılı konuşmacılardan Türk Telekom CEO'su Paul DOANY, Microsoft Eğitim Stratejileri Direktörü Eve PSALTI, Global Teacher Prize Finalisti Maarit ROSSI'nin eğitim teknolojileri ile ilgili konuşmalarıyla sürdü. Zirve'nin açılış "Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm: Neden ve Nasıl?" konulu panel ile sürdü. YEĞİTEK Genel Müdürlüğü Eğitim Bilişim Sistemleri Daire Başkanı Dr. Yakup YÜKSEL'in başkanlığında düzenlenen panel, Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yasemin GÜLBAHAR GÜVEN, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selçuk ÖZDEMİR,

“Eğitimde teknoloji ahlakının tartışılması gerektiğini düşünüyorum”

Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Şirin KARADENİZ'in bildirimlerini sunmalarıyla tamamlandı.

Oturumlar yoğun ilgi gördü

4 Kasım Cuma günü öğleden sonra zirvede 10 oturum ve 7 atölye çalışması yapıldı. İlk oturuma eğitim teknolojileri alanındaki bilgi ve deneyimlerini paylaşmak üzere Finlandiya'dan TeacherGaming CEO'su Santeri KOIVISTO, Funzi Founder'ın kurucusu Aape POHJAVIRTA, Fun Academy CEO'su Sanna LUKANDER ve Almanya'dan Lohika CEO'su Henrike LODE katıldı. Eş zamanlı olarak gerçekleştirilen “Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli” de büyük bir ilgiyle izlendi. Bu panelde konuşmacı olarak İBB Medya A.Ş. Medya ve PR Uzmanı Ümit SANLAV, ATV Ana Haber Sunucusu Cem ÖĞRETİR, HABERTÜRK Haber Spikeri Buse BİÇER, Yıldız Teknik Üniversitesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. A. Teyfur ERDOĞDU, Yenişafak gazetesi yazarı ve AA Eski Genel Müdürü Kemal ÖZTÜRK yer aldı.

Günün son bölümünde gerçekleştirilen sekiz oturumun konu başlıkları şöyledi: Uzaktan Eğitim, Kodlama-Kod Eğitimi, e-İçerik Oluşturma/e-İçerik Oluşturma Araçları, Üç Boyutlu Teknolojiler, Eğitimde Mobil Öğrenme, Etkileşimli Tahta Kullanımı, Öğrenci Merkezli Eğitimde Teknoloji Destekli Başarılı Uygulamalar, Eğitim

Bilişim Ağı.

5 Kasım Cumartesi günü saat 9.30'da çağrılı konuşmacılardan Indiana Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali JAFARI, Finpeda LTD'den Pasi MATILA, Promethean Eğitim Danışmanı Dr. John COLLICK, Glasgow Consulting Group'tan Vishal PANDEY eğitim teknolojilerinin, yeni neslin kişisel dünyalarında ve eğitim hayatlarındaki rolünü yapmış oldukları çalışmalar üzerinden anlattılar. Bu oturuma eş zamanlı olarak 4 panel, 11.15-16.30 arasında ise 15 oturum yapıldı. Yoğun bir ilgiyle karşılanan oturumlardan biri “STEM” başlıklıydı. STEM eğitiminin; üretim, buluş yapma bilgi ve becerilerini kazandırmayı hedefleyen; Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik alanlarında disiplinler arası etkileşime dayalı yeni bir eğitim modeli olduğu anlatıldı. Bu konuda dünyadaki başarılı çalışmalarından örnekler verildi. STEM'e sanatın eklenmesi ile ilgili gelişmelerden de bahsedildi. İlgiyle takip edilen oturumda STEM'in ölçme değerlendirme boyutu konuşmacı ve dinleyiciler tarafından tartışıldı. Diğer oturumlardan biri de “Robotik”ti. Bu oturumda robotik çalışmaların öğrenmeye, eğitime ve bilime katkısı çeşitli örnek uygulamalar eşliğinde sunuldu. Bir robotun veya elektronik

kartın bir derleyici tarafından programlanmasının ve kodlamanın günümüzde ve gelecekte ne denli önemli olacağı konusunun altı çizildi.

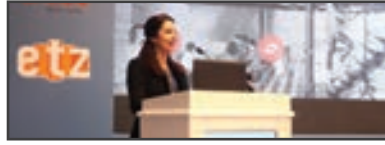
Atölye çalışmaları da en az oturumlar kadar ilgi gördü. Zirve web sayfasından kayıt olarak atölyelerde yer alan katılımcılar gelecek yıllarda düzenlenecek zirvelerde atölyelerin süresinin ve sayısının artırılmasını talep ettiler.

Türk Telekom başta olmak üzere FATİH Projesi ve EBA'nın tedarikçisi ve paydaşı olan kurum ve kuruluşlar ile STEM, kodlama ve robotik üzerinde çalışan çok sayıda kurum ve kuruluş, zirvede stant açarak ziyaretçilerle eğitim teknolojileri alanındaki birikimlerini paylaştılar.

2015'teki zirveye göre panel, oturum ve atölye çalışmaları bakımından daha kapsamlı bir organizasyon gerçekleştirildi. Katılımcılar, zirve sonunda memnuniyetlerini dile getirerek kendileri için bu tarz çalışmaların teknolojinin eğitime yansımalarıyla yakından takip etmek adına faydalı olduğunu ve zirvenin sürekli hâle getirilmesinin önemini vurguladılar.

Eğitim Teknolojileri Zirvesi Açılış Törenindeki Çağrılı Konuşmacılar

• Hatice BİLDİRİCİ

“Öğrenciler; geleceğe yani mevcut olmayan icat edilmiş mesleklere hazırlanmalı”

Microsoft Eğitim Stratejileri Direktörü Eve PSALTI, içinde bulunduğumuz zamanın, eğitimle ilgili heyecan verici değişiklikler içerdiğini söyledi. Algıların değiştiğini, küresel anlamda çalışma alanlarının dinamik olduğunu, projeler geliştirildiğini ancak okuldaki eğitimin bu hızda değişmediğini belirtti. Dönüşümün iyi planlanması gerektiğini ve eğitime yapılan yatırımın, ülkenin büyümesine yapılan yatırım olduğunu söyledi. Öğrencilerin becerilerini artırmak için onların en iyi oldukları alanda gelişmelerini sağlamak gerektiğini, burada eğitimcinin rolünün de değiştiğini, öğrenciler için ağır sırt çantaları döneminin biteceğini ve iletişimin ön plana geçeceğini ifade etti. Eve PSALTI sözlerine şöyle devam etti: “Öğrenciler; geleceğe yani mevcut olmayan icat edilmemiş mesleklere hazırlanmalı. Bunun için yaratıcı düşüncenin sağlanması ve bu değişime ilk önce eğitimcilerin hazırlanması gerekiyor. Çağımızda bilgi transferinin önüne eleştirel düşünme, iletişim ve üretilebilirlik geçti. Doğru pedagoji olmadan ve bir eğitim vizyonu oluşturulmadan teknoloji gerekli değişimi gerçekleştiremeyecektir.”

“Öğrencilerin matematiğin günlük hayattaki karşılığı ile tanışmalarını sağladım”

Global Teacher Prize Finalisti Maarit ROSSI: “Dünyanın En İyi Öğretmeni Ödülü’nün finalistlerinden biriyim. Bu ödülün adaylarından biri olmamın nedeni matematik öğretiminde yaptığım uygulamaydı. Küresel bir sorun olan matematiğin öğrenciye sevdirilmesine eğildim. PISA araştırmasına göre sorun, 10 öğrenciden 8’inin problemleri ezberle çözüyor olmalarıdır. Ben, öğrencilerin matematiğin günlük hayatındaki karşılığı ile tanışmalarını sağladım. Gerçek hayattaki bilgilerle ilgili istatistikleri okumayı öğrendiler. Bizim aslında onlara matematik lisanını öğretmemiz gerekiyor. Problemleri bir amaca yönelik olarak kurduğumuzda eğlenceli hâle de gelmiş oluyor. Matematik öğrencinin kendine güvenini güçlendirebilir. Bu aslında okulu da daha mutlu bir yer hâline getirebilir” diyerek Türkiye’den konuyla ilgilenen herkese kapısının açık olduğunu ifade etti.

“Türkiye’de son on yılda eğitim teknolojilerinde büyük bir yol kat edildi”

Türk Telekom Genel Müdürü Dr. Paul DOANY, kurumunun Türkiye’de okul inşa etmek ve okullara İnternet sağlamak konusunda yaptığı çalışmaları özetledikten sonra FATİH Projesi’nin önemini farkında olduklarının altını çizdi. Son on yılda Türkiye’de de eğitim teknolojilerinde büyük bir yol kat edildiğini örnekler vererek anlatan DOANY, çalışmaların takdir edilecek boyutta olduğunu belirterek: “İşe başladığımda, karşınıza çıkıp bunları söyleyebileceğimi gerçekten hiç düşünmemiştim” dedi. DOANY, Millî Eğitim Bakanlığı’nın çok şey ortaya koyduğunu ama hâlâ yapılacak çok işin olduğunu ve geline son noktada bu işleri yapabilecek büyük bir potansiyeli görebildiğini söyledi.

Eğitimde Bilinçli ve Güvenli İnternet Kullanımı Oturumu

● Nizamettin KARS

ETZ'nin ikinci gününde yapılan önemli oturumlarından biri Eğitimde Bilinçli ve Güvenli İnternet Kullanımı'ydı. Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Gülcan ÖZTÜRK'ün başkanlığını yaptığı oturuma yine aynı üniversiteden katılan Nazmiye İNAM, "Öğretmen adaylarının 'Sanal Zorbalık Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi' konulu bir sunum gerçekleştirdi. İNAM, çalışmanın amacı öğretmen adaylarının sanal zorbalık algılarını belirlemek ve sanal zorbalık algılarının cinsiyet, yaş, İnternet kullanım süresi, kullanılan sosyal ağ sayısı ve öğrenim görülen bölüm açısından farklılık gösterip göstermediğini incelemektir." diye konuştu.

Yapılan çalışma sonucunda öğretmen adaylarının sanal zorbalık algılarının oldukça yüksek olduğunu söyleyen İnam, Sanal zorbalık algı puanlarının cinsiyete ve öğrenim görülen bölüme göre anlamlı farklılık gösterdiği, yaşa,

İnternet kullanım süresine ve kullanılan sosyal ağ sayısına göre anlamlı fark göstermediği sonucuna ulaştıklarını belirtti.

Yükselen Koleji Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Ceren ÖZDAL da gerçekleştirdiği "Siber Zorbalık Eğitimlerimiz" konulu sunumunda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yararlarının yanı sıra kötüye kullanımdan kaynaklanan sorunlarının da ortaya çıktığını söyledi. "Bu sorunlar, isimsiz çağrılar, kimliği belirsiz zararlı veya virüslü e-postalar, hakaret ve tehdit içeren, bir kişi ya da grubu karalamak için e-posta ya da kısa mesajlar ile yayılan ses, görüntü ve metinler şeklinde görülebilmektedir. Bu sorunların en başında ise siber zorbalık gelmektedir." dedi. ÖZDAL, gençler arasında siber zorbalık ve mağduriyetin yaygın bir sorun olduğunu, bilgisayar kullanıcılarının yeterli bilgiye sahip olmamaları nedeniyle karşılaşılan sorunların çocukların ve gençlerin gelişimlerini olumsuz etkilediğini belirtti. ÖZDAL,

siber zorbalığa maruz kalan bireylerde üzüntü, öfke, endişe, akademik başarısızlık, okul devamsızlığı, yalnızlık, düşük öz saygı, intihar etme gibi ciddi sorunlar ile karşılaşıldığının altını çizdi.

"Eğitimde Bilinçli Ve Güvenli İnternet Kullanımına Yönelik Yapılan Araştırmaların İncelenmesi" konulu bildiri sunan Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Muhammed Ali ÖZKAN, bilim ve teknolojinin öneminin her geçen gün arttığını, İnternetin kendi kültürünü oluşturduğunu söyledi. Teknolojinin yaşamın ayrılmaz bir parçası haline geldiğini belirten ÖZKAN şunları söyledi: "Çalışmamızın temel amacı aileler ve çevrenin de destekleriyle çocukların İnternete erişim ve kullanımlarında bilinç kazanmaları ve İnterneti yasaklı bir erişim ortamı olarak görmelerinin ötesine geçerek, bilgiye ulaşmada güvenli erişim sitelerinden etkili ve verimli bir şekilde yararlanmalarına katkı sağlamaktır."

“Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm: Neden ve Nasıl?” Paneli

• Hatice BİLDİRİCİ

Zirvenin açılışında düzenlenen “Bilişim ile Eğitimde Zorunlu Dönüşüm: Neden ve Nasıl?” Paneli YEGİTEK Eğitim Bilişim Sistemleri Daire Başkanı Dr. Yakup YÜKSEL’in başkanlığında düzenlendi. Panele Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Yasemin Güven GÜLBAHAR, Bahçeşehir Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Şirin KARADENİZ ve Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Selçuk ÖZDEMİR konuşmacı olarak katıldı. Dr. Yakup YÜKSEL panelin açılış konuşmasında, bilişim teknolojilerindeki değişimin eğitimde dönüşümü zorunlu kıldığını; eğitim müfredatlarının, öğretmen eğitimlerinin, öğrenci eğitimlerinin yeniden üzerinde düşünülmesi, tartışılması gerektiğini; nitekim bu konunun uzun süredir ülkemizde de akademisyenler ve eğitim çevreleri tarafından sıklıkla tartışıldığını ifade etti.

Prof. Dr. Yasemin Güven GÜLBAHAR,

zirvenin geleneksel hâle gelmesini umduğunu belirterek sözlerine başladı. Eğitimin teknoloji ile gelişme sürecinde kodlamanın önem kazandığını, bir programlama becerisi olan kodlamanın farklı yazılımlarla küçük yaşlarda kullanılabilir olacağını; robotik uyum programlama, fiziksel uyum programlama gibi becerilerin konuşulmaya başlandığını belirtti. Bu konularda daha çok bilgiye ihtiyacımız olduğunu, teknolojiyi kullanmakla kalmayıp üretim boyutuna geçmemiz gerektiğinin bilincine varıldığını ifade etti. GÜLBAHAR ayrıca öğrencilerin oyun oynamasıyla kendi oynayacağı oyunu tasarlaması arasında kazanımlar açısından ciddi bir fark olduğunu, 21. yüzyıl becerilerinden bahsedilmeye başlandığında bu becerinin de ele alınması gerektiğine dikkat çekti. Birçok ülkede programların; mantıksal düşünme becerilerinin, problem çözme becerilerinin, bilgi-iletişim tekno-

lojilerini kullanma ve kodlama becerilerinin diğer yeterlilikleri kapsayacak biçimde güncellediğini ve bu bilgilerin European Schoolnet’in 2015 yılı raporundan detaylı bir biçimde incelenebileceğini ifade etti. Konuşmasının devamında ise anaokulundan üniversiteye kadar eğitimin her aşamasında bu yeniliklerin nasıl uygulanabilir hâle getirilebileceğini açıkladı.

Doç. Dr. Şirin KARADENİZ, eğitim sisteminde yaptığımız değişimlerin, sosyolojik değişimlerden ayrı düşünülmemeyeceğini belirterek sözlerine şöyle devam etti: “Teknoloji hep önden koşturuyor eğitim onun arkasından geliyor. Teknoloji inanılmaz bir devinimle hızlı bir şekilde gidiyor, bizim bilişim teknolojilerinin peşinden koşarken dikkat etmemiz gereken çok önemli bir nokta olduğunu düşünüyorum. Tepegözleri hatırlayalım tepegözlerle yaptığımız şeyin aynısını projeksiyonla yapmaya başladık. Şimdi pro-

"Yeni teknolojiyi eski pedagojiyle kullanamayız"

jeksiyonla yaptığımızın aynısını akıllı tahtalarla yapmaya başlıyoruz. Yani pedagojiyi değiştirmedikimiz, yeni teknolojiyi eski pedagojiyle kullandığımız sürece hiçbir şey değişmiyor. Biraz hareket biraz renk geliyor. Eğitim teknolojileri araştırmalarına baktığımızda birçok değişkenden etkilendiğini görüyoruz. Bir bilişim teknolojisi politikası getirdiğinizde bir programı yaptığınızda sınıfın içerisinde o işi üstlenecek kişi öğretmen olacaktır. Aslında zihinsel bir dönüşüm gerekiyor. Dönüşüm dediğim zaman benim aklıma hep Kafka geliyor. Dönüşüm romanın kahramanı Gregor Samsa, bir sabah başka bir şey olarak uyandığını fark eder. Tabii ki dönüşüm bir sabahta olacak değil ama zihinsel olarak bir dönüşüm gerekiyor. (...) Bir öğrenme süreci nasıl tasarlanır aslında ilk önce buradan başlayacağız sonra bilişim teknolojilerine doğru gideceğiz biz genelde bilişim teknolojisini seçiyoruz

ondan sonra ben bunu nasıl kullanırım diye düşünüyoruz. Tam tersi, ben öğrenmeyi tasarlayacağım orada en iyi teknoloji hangisidir bunu bulmam lazım demeliyiz." Daha sonra bilişim teknolojileri konusunda yaptıkları öğretmen eğitimleri ve bu eğitim sırasında gördüğü problemleri paylaşan Karadeniz, yolumuza teknoloji ile devam ederken bunun sürece ve desteğe dayalı olması gerektiğini, yansıtıcı düşünmeye dayalı ve deneyim paylaşım odaklı olarak bir sistem kurulması gerektiğini belirtti. Sınıfın içerisine bilişim teknolojilerini entegre ederken pedagojik destek vermek gerektiğinin altını çizdi. KARADENİZ, "Bu yolun çok fazla değişkeni çok fazla sorunu çok fazla sıkıntısı var. Bunların hepsini bir bütün halinde ele almak lazım. Eğer bunu başaramazsak kazandırmak istediğimiz o zihinsel donanımları çocuklarımıza veremeyiz." diyerek sözlerini tamamladı.

Doç. Dr. Selçuk ÖZDEMİR, "Yaklaşık 10 yıldır ailelerden ve eğitimcilerden "bilişimi yasaklayalım teknoloji çocuklar için iyi bir şey değil" diyenler olduğunu duyuyorum buna karşılık bilişimin bir zenginleşme aracı olduğunu farkındayım" diyerek sözlerine başladı. Toplumda böyle bir algının meydana gelmesindeki sebebin teknolojinin sadece tüketim tarafının öne çıkarılmış olması olduğunu belirtti. Teknolojinin eğitim için kullanılması üzerine yaptığı çalışmaları anlatan ÖZDEMİR, girişimciliğin ve inisiyatif almanın önemine vurgu yaptı. Teknolojinin iki yanı keskin bıçak olduğunu, marifetli ellerde çok güzel işler doğuracağını, marifetsiz ellerin ise kendisini doğrayacağını söyledi. Millî eğitimimizi büyük bir gemiye benzeten ÖZDEMİR, hızla yol almasını istediği bu geminin içinde olduklarını ve ellerinden gelen katkıyı sunmaya devam edeceklerini belirtti.

Çağrılı Konuşmacılarla Kısa Röportajlar

Şeyma Nur DÜNDAR

Shaddy ELKASSAS ile Röportaj

“FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri
Zirvesi dünyadaki
en büyük zirvelerden biri”

Shady Elkassas: GESS Dubai 2016 Innovation in Education Award
Finalisti (Gess DUBai Eğitimde Yenilik Ödülü Finalisti), Sharjah Amerikan
Okulları Akademik koordinatörü

Şeyma Nur: Eğitimde FATİH Projesi hakkında daha önce bir şeyler duymuş muydunuz?

Shaddy: Aslında evet. Türkiye Millî Eğitim Bakanlığının
tablet ve e-öğrenme gibi çevrimiçi uygulamalarla okulları
geliştirdiğini duydum. Beni etkileyen şey ise bunun tüm
okullara uygulanmasıdır. Bu gerçekten büyüleyici. Çünkü
her öğrenci ve öğretmen e-öğrenme şansını buluyor.

“FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi”ni nasıl buldunuz?

Evet, harika bir etkinlik. Gelecekte bu organizasyonun
daha da büyüyeceğine inanıyorum. Gördüğüm en büyük
etkinliklerden biri. Herkes birbiriyle iletişim içerisinde. Yurt
dışından birçok konuşmacı getirmişsiniz ve Zirve’ye katkı
sadece Türklerden değil aynı zamanda yurt dışındaki pro-
fesyonellerden sağlanıyor. Bu tarz zirvelerde yapılabilecek
en önemli işlerden birinin bu olduğuna inanıyorum. Çün-
kü yurt dışındaki eğitim ile ilgili tecrübeleri de toplamanız

gerekmekte ve biz eğitimciler olarak iş birliği içerisinde
çalışmalıyız. Bu da FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zir-
vesi’ni neden dünyadaki en büyük zirvelerden biri olarak
görmemin sebebidir.

Peki, teşekkürler. Son sorum ise, robotik üzerine çalışmalarınız var. Bizimle robotik ile ilgili düşünce ve tecrübelerinizi paylaşabilir misiniz?

İnandığım şu ki: robotlarla eğitim, okullarda ve sınıflarda
zorunlu uygulama olmalı. Özellikle yaratıcılık, iş birliği,
eleştirel düşünme gibi 21. yüzyılın becerileriyle bütünleş-
melidir ve robotlarla eğitim 21. yüzyılın gereklerindendir.
Bunun yanında, programlama eğitimine de ihtiyacımız
vardır. Bu sebeple öğrencilerimizle “programlama” beceri-
leri geliştiriyoruz. İnanıyorum ki gelecekte “programlama”
özellikle kimya, fizik ve biyoloji alanlarında daha üretken
toplumlar oluşturmak için zorunlu ders olarak müfredata
eklenecektir.

Dr. John COLLICK ile Röportaj

“FATİH Projesi harika bir fikir!
Çok etkileyici bir proje”

John Collick: Promethean Eğitim Danışmanı

Şeyma Nur: Eğitimde FATİH Projesi hakkında bildiklerinizi öğrenebilir miyiz?

John: Evet, tabii ki. FATİH Projesi teknolojiyi Türkiye'nin tüm okullarına taşıyan bir hükümet girişimidir. FATİH projesi harika bir fikir! Çok etkileyici bir proje. Çünkü sadece bir teknoloji girişi değil; aynı zamanda pedagojiyi, eğitimi ve öğretmenlerin çevrimiçi platformla desteklenmesini sağlıyor. Dün Millî Eğitim Bakanlığı'ndan bir yetkilinin çok ilginç tespitlerini dinledim. Bu projenin sadece bir teknoloji projesi olmadığını esasında eğitimde bir dönüşüm projesi olduğunu ifade etti. Bu harika!

Ş: Teşekkürler Dr. John COLLICK. Siz bir gelecek bilimcisiniz. Bizimle öğretmen ve öğrencilerin gelecekte karşılaşacağı durumlarla ilgili görüşlerinizi paylaşabilir misiniz?

Evet. Bence gelecekte eğitim dünyasında çok etkili değişimler olacak. Bunlardan en önemli öğretmen ve öğrencilerin çok fazla teknolojiyle karşılaşacak olmalarıdır. Çok fazla seçenek olacak ve hangisinin işlerine yarayıp hangisinin yaramayacağını ayırt etmeleri zorlaşacak. Ama bence yapmaları gereken, eğitimdeki hedeflerine ulaşmak için önce hangi teknolojiye ihtiyaçlarının olduğunu düşünmeleri, sonrasında ise amaçlarına ulaşmalarına katkı sağ-

layacak teknolojiyi seçmeleridir. Dikkat etmemiz gereken diğer bir husus ise öğrencilerin kendilerini tanıyan bireyler olmasını sağlamaktır. Onlara bir veri veya nesne olarak davranmak yerine, onları kendi becerilerini farkına varmaları için cesaretlendirmeliyiz. Nasıl öğrendiklerini bildikleri zaman, kendi öğrenme stillerine en uygun teknolojiyi seçebileceklerdir.

Eğitim teknolojilerine ilginiz nasıl başladı? Bizimle bir anınızı veya bu alandaki düşüncelerinizi paylaşır mısınız?

Çocukluğumdan beri daima teknoloji ve edebiyat ile ilgilendim. Üniversitede edebiyat okudum. Ama o zamanlar teknoloji, eğitimde yeni yeni kullanılmaya başlanmıştı. Tokyo'da bir üniversitede okutman olarak ilk görevime başladığımda, sanal öğrenme ortamları geliştiriliyordu. Bu gerçekten heyecan vericiydi. Ben de bu çalışmaya dâhil oldum. Böylece teknolojiye ilk temasım gerçekleşti. Daima bir teknoloji kullanıcısıydım, bir oyuncuydum. Hep şunu düşünmüştümdür: Heves ve motivasyonu, iyi dizayn edilmiş oyunlar aracılığıyla elde edebilirsiniz. Bu eğitime de taşınmalıdır. Bence şu anda oyunlaştırma ve oyun temelli öğrenme ile bu düşüncem gerçekleşiyor. Bu sebeple burası şu anda benim için çok heyecan verici bir yer.

Sufiana KHATOON ile Röportaj

“FATİH Projesi en iyi ve yenilikçi uygulamalardan biri”

Prof. Dr. Sufiana Khatoon Malik: National University of Modern Languages Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı

Şeyma: Eğitimde FATİH Projesi hakkında daha önce bir şeyler duymuş muydunuz?

Sufiana: Evet, elbette. Bu Türk Hükûmetinin en iyi ve yenilikçi uygulamalarından bir tanesi. Tabletleri sınıfa getirerek teknolojiyi tanıtmış oldular. Bence, bu gibi uygulamalar Türk Hükûmeti öncülüğünde gerçekleşiyor. Bizim gibi gelişen ülkelerin insanları da bu projeyi takip edebilir. Çünkü şu anda teknoloji olmadan hayatta kalamayız. Teknoloji olmak zorunda ve tüm eğitim sistemine entegrasyonu sağlanmak zorunda. Elbette, biz diğer ülkeler, FATİH Projesi'nin sonuçlarından yararlanabiliriz. Türk Hükûmeti ile bize fikir vermesi ve bu projenin başka ülkelere uyarlanmasında yardım etmesi için iş birliği yapabiliriz.

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerine birçok çalışma yaptınız. Bizimle teknoloji destekli öğretmen eğitimi hakkındaki düşünce ve tecrübelerinizi paylaşabilir misiniz?

Tabii ki. Eğer teknoloji ile tanıştık ve yaratıcı teknolojiyi tanıdık diyorsak, yanılıyoruz. Bu yeterli değil. Çünkü teknoloji kendi kendini eğitime adapte edemez. Eğer öğretmenler hakkında konuşursak, teknoloji ile bağdaşık herhangi bir yeniliği veya müfredatı uygulamak için öncelikle öğretmenleri hazırlamamız gereklidir. Çünkü eğer öğretmenler içerik konusunda yeterince hazırlanmadan sadece teknolojik araçların sınıflara ve laboratuvarlara getirilmesiyle teknoloji destekli eğitim vermek zorunda kalırsa bu gereksiz

bir çaba olacaktır. Öncelikle teknoloji kullanımına öğretmenlerimizi zihnen hazırlamalıyız. Çünkü bugüne kadar yaptığım çalışmalarda, öğretmenlerin teknolojiyi kullanmaya gönülsüz olduklarını gördüm. Bunun sebebi ise bu araçların öğrencileri sosyal, duygusal ve ahlaki açılarından geliştirmeye yardımcı olmayacağını düşünmeleridir. Böyle düşünen öğretmenlere göre, bu değerler sadece aile ve öğretmenin rehberliğinde geliştirilebilir. Bu sebeple öncelikle öğretmenlerimizi, teknolojiyi eğitime dâhil etmenin önemine ikna etmeli, sonrasında ise onları gerekli becerilerle yani gerekli teknoloji bilgisi ve becerisiyle donatmalıyız. Onların sınıfta teknolojiyi kullanabilmeleri için bu becerilere ihtiyaçları var. Öğretmenlerimizin teknoloji kullanımına pozitif bir bakış açısı geliştirmelerini sağlamak zorundayız. Çünkü teknolojiyi eğitime entegre etmeden hayatta kalmayı başaramayız.

Uzaktan eğitim hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Uzaktan eğitim, tüm öğrenci tiplerinin eğitim şansını arttırmak için büyük bir olanaktır. Özellikle ilkököl seviyesinde okulun olmadığı yerlerde, uzaktan eğitimi teknoloji yoluyla sağlayabiliriz. Çünkü teknoloji öğrenci ve öğrenmeyi harmanlar ve öğrencileri bilginin oluşması için destekler. Toplumun tamamına eşit eğitim fırsatı yaratmak için teknoloji destekli bir uzaktan eğitim programına başlamak gerekir. Bu hem ilkököl hem de ortaokul seviyesi için yapılabilir.

Aape POHJAVIRTA ile Röportaj

“FATİH Projesi; sınıfın ötesinde tüm toplumun katılım sağladığı etkileşimli bir iş birliği ortamı yaratıyor”

Aape Pohjavirta: Funzi şirketinin kurucusu

Şeyma Nur: Eğitimde FATİH Projesi hakkında buraya gelmeden önce de bir bilginiz var mıydı?

Aape: Evet bilgi sahibiydim. FATİH Projesi; teknoloji üretimi ve projenin sınıflara entegrasyonu arasındaki iş birliğini, öğretmen ve öğrenci arasında etkileşim kurulmasını, içerik üretilerek bunun tüm sınıflarla paylaşılmasını sağlayan bir proje. Bence bu harika bir fikir! Özellikle tabletlerin uygulamaya konulması harika. Sınıfın ötesinde tüm toplumun katılım sağladığı etkileşimli bir iş birliği ortamı yaratıyor.

Eğitim teknolojilerinin geleceği hakkında görüşleriniz nelerdir?

Teknoloji, eğitimin farklı alanlarına katkı sağlıyor. Bu sebeple de herkese eşit öğrenme fırsatı veriyor. Bu çok demokratik bir etki. Böylece herkes öğrenebilir ve istediği her şey olabilir. Bu yüzden onu “eşitleyici” olarak adlandırabiliriz. Ayrıca eğitim teknolojileri, toplumun daha iyi bir hâle gelmesinin önünü açabilir. Çünkü herkes eğitime ve öğrenmeye kolayca ulaşabiliyor. Bu ezber bozan bir durum. Eğer bu gezegende mutlu yaşamlara öncülük etmek istiyorsak bunun tek yolu yeni şeyler öğrenmekten geçiyor.

Uzaktan eğitimin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Bence bu cevabı zor bir soru. Kristal kürem yok. Gele-

cekle ilgili bildiğim şey, teknoloji kullanımının kaçınılmaz olduğudur. Uzaktan eğitim sosyal öğrenme ile yüz yüze öğrenmenin bileşimidir. Çünkü eğitimde en önemli kısım olan yüz yüze eğitim hiçbir yere kaybolmayacak ama teknolojinin kullanımı, eğitimin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Çünkü cevaplar zaten teknolojinin kullanılması vasıtasıyla bulunmuştur. Bu sebeple eğitimin şekli daha çok öğrenme ortamına dönüşerek değişecektir.

Suriyeli mülteciler için bazı çalışmalar yürüttüğünüzü duydum. Bizi projeniz hakkında bilgilendirebilir misiniz?

Çalışmamız geçen sene Avrupa Birliği bünyesinde başladı. “Funzi” göçebe toplumlar için geliştirilen bir mobil öğrenme hizmetidir. Göç etmek zorunda kaldığı için mağduriyet yaşayan insanlara hizmet sağlayabilmek işimizin bir parçası. Çalışmamız bu yıl da Türkiye’de, Millî Eğitim Bakanlığı ve İŞKUR’un ortak çalışması ile devam ediyor. Suriyeli mültecilerin mobil teknolojiyi kullanarak iş bulmalarını ve girişimci olmalarını, topluma hızlı ve etkili entegrasyonlarını sağlayacak bir sistem geliştiriyoruz. Proje Finlandiya ve Türkiye Hükûmetleri ile Avrupa Birliği’nin iş birliği ile sürüyor.

Sanna LUKANDER ile Röportaj

“Gelecekte öğrenmenin en temel parçalarından biri, merak ve motivasyon olacak”

Sanna Lukander: Fun Academy Ceo'su ve Angry Birds Tasarımcılarından

Şeyma Nur: Eğitimde FATİH Projesi hakkındaki düşüncelerinizi bizimle paylaşabilir misiniz?

Sanna: Şu birkaç günde FATİH Projesi hakkında çok şey duydum. Anladığım şu ki: tüm öğrencilere eşit fırsatlar ve teknoloji vasıtasıyla yüksek kalitede eğitime erişim imkânı sağlayan bir proje.

Eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Son beş yıldır eğlenceli öğrenme yaklaşımı üzerine çalışıyoruz. Bu yaklaşımımıza göre gelecekte öğrenmenin en temel parçalarından biri, merak ve motivasyon olacak. Biz daha çok erken yaştaki çocukların eğitimi üzerine çalışıyoruz. Teknolojiyi iyilik, yaratıcılık ve yenilikler için nasıl kullanabileceklerini anlamalarına yardımcı olmamız gerektiğini görüyoruz. Çünkü hepimiz teknolojinin öğrencileri birer pasif hedef ve pasif tüketici hâline dönüştürmesin-

den endişeleniyoruz. İnsanlardan beklentimiz ise aktif bir şekilde yeni şeyler üretmeleri, iletişim kurmaları ve dünya hakkında bir şeyler öğrenmeleridir. Bu doğrultuda teknoloji bizim için iki anlama gelmektedir. Birincisi dijital dünyayı nasıl kullanacaklarını anlamaları için insanlara yardımcı olmak ve aktif bir katılımcı olmalarını sağlamaktır. Diğeri ise öğretmenlerin teknolojiyi kullanmaya başlamalarını kolaylaştırmaktır. Öğretmenler teknolojik araçları, içerikleri ve yenilikleri kendi pedagojik hedefleri ve yaklaşımları için kullanabileceklerini anlamalıdır. Bunu yapabilmeleri için de çok fazla desteğe ihtiyaçları olacak. Öğretmenlere yardımcı olmamız gereken diğer bir husus ise teknolojinin eğitimin geleceği için vazgeçilmez olduğunu kavramalarını sağlamaktır. Biz, çocuklar ve toplumla birlikte eğitimin geleceğini tasarlarken öğretmenlerin en temel rolü oynamaları gerektiğine inanıyoruz.

Pasi MATTILA ile Röportaj

“Eğitimde yeni fırsatları araştırmak çok büyük önem arz etmektedir”

Pasi Mattila: Finpeda Ceo'su

Şeyma Nur: FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi’ni nasıl buldunuz? Zirve hakkındaki görüşlerinizi bizimle paylaşabilir misiniz?

Pasi: Bu çok büyük bir proje. Bu alanda çok çalışma yapıyorsunuz ve hatta Avrupa seviyesinde büyük yatırımlar yapıyorsunuz. Finpro ve Finlandiya Bakanlık çalışanları vasıtasıyla “Fatih Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi”ni duydum. Sonrasında benimle iletişim kuruldu ve Fatih Projesi’ne nasıl katkı sağlayabileceğim konusunda beraber düşünmeye başladık.

Teşekkürler. Bildiğim kadarıyla “geleceğin sınıfları” üzerine birçok çalışmanız var. Bu alandaki tecrübelerinizi ve düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Elbette. FATİH Projesi kapsamında teknolojiye oldukça önemli miktarda yatırım yapıyorsunuz ve teknolojiyi sınıflara taşıyorsunuz. Bu çok önemli bir şey. Biz de Finlandiya’da bu şekilde bir uygulama yapıyoruz. Teknolojiye büyük yatırımlar yaptık ve tüm okulları, sınıfları, öğretmen ve öğrencileri teknoloji ile donattık. Ama bu sorunlarımızın tam çözümü değil. Öğretmen eğitimine, öğretmen becerilerine yatırım yapılmalı. Öğretmenler bu şekilde sizin yaptığınız gibi teknolojik araçlardan faydalanabilirler. Öğretmenlerin öğrencileriyle birlikte kendilerini rahat hissedebilecekleri program ve uygulamalara yatırım yapılmalı. Eğer teknoloji çalışmazsa ve kullanıma hazır değilse, öğretmenler onları kullanmak için zaman bulamaz. Bu sebeple biz eğitim teknolojileri alanında öğretmen eğitiminin, hizmet içi eğitimin gerçekten çok önemli olduğunu vurguluyoruz. Fakat bu da yeterli değil. Bunun yanında stratejik liderlere, enstitü ve okul müdürlerine de yatırım yapılmalı.

Çünkü onların yapacağı organizasyonlar, okulları için geliştireceği strateji ve rehberlik etme becerileri son derece önemli.

Teşekkürler.

P: Ekleme istediğim bazı şeyler var.

Elbette.

FATİH Projesi’ni gelecekte daha ileriye taşımanızda gerekli olan potansiyel iş birliği için bir önerim var. Proje kapsamında yatırımlarınızı yapmışsınız. Bir sonraki aşama pedagoji, mimari, teknoloji ve öğretmen eğitimi olacaktır. Kitabımda yazdığım gibi Finlandiya ile aynı şekilde gelecekte gideceğimiz yol, okulları ve yenilikçi düşüncüyü nasıl geliştirebileceğimiz ile ilgili olacaktır. Bu bir değişim ve değişimi yönetme sürecidir. Bu sebeple eğitimde yeni fırsatları araştırmak çok büyük önem arz etmektedir. Bence şu anda gittiğimiz yön, öğrencilerimizle birlikte bizim Finlandiya’da yeni müfredatımızda olduğu gibi iş birliği içerisinde, proje temelli çalışılabilecek alanlar oluşturmaktır. Örneğin, biz Finlandiya’da olay temelli çalışma stilini desteklemekteyiz. Bu sebeple bizim için gelecekte iş birliği, proje üretme ve takım çalışma becerileri, çevrimiçi sunum becerileri önemli olacaktır. Sanal dünyaya doğru yol alırken, eğitimde oyunlaştırma önemli hedeflerimizden biri hâline geliyor. Umarım gelecekte bu konularda beraber çalışabiliriz.

Tabii ki.

Davetiniz için ben teşekkür ederim. Burada olmak çok güzel. Her şey çok güzel organize edilmiş.

Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli

• Hülya SEZEN

şim mi dönüşüm mü' konusu üzerinde durarak: "Medya yönetici ve sunucuları olarak televizyon programı hazırlarken topluma karşı olan sorumluluklarımızın bilincinde olmalıyız. Çünkü Türkiye'de eğitim bizim en yumuşak karnımız, maalesef eğitimde değişim, yok etmeye dayanıyor." dedi ve eğitimde dönüşüm olgusunu vurguladı. Kendisinin Türkiye'de eğitim açısından en şanssız kuşak olan 81' liler kuşağından biri olduğunu söyleyerek eğitim hayatında yaşadığı sıkıntıları dile getirdi. "Teknolojiyi üretenler bizi yönetmeye başladılar, bu yüzden

Eğitim Teknolojileri Zirvesinde oturum ve atölye çalışmalarının yanında üç tane de panel düzenlendi. Bunların en ilgi çekici olanı "Medya Gözüyle Eğitime Bakış Paneli"ydi. Başkanlığını İBB Medya A.Ş. Medya ve PR Uzmanı Ümit SANLAV'ın yaptığı panele Yıldız Teknik Üniversitesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. A. Teyfur ERDOĞDU, HABERTÜRK Haber Spikeri Buse BİÇER, Yeni Şafak Gazetesi Yazarı Kemal ÖZTÜRK ve ATV Ana Haber Sunucusu Cem ÖĞRETİR konuşmacı olarak katıldılar.

Medyanın eğitimdeki rolünün tartışıldığı panelde ilk sözü alan Kemal ÖZTÜRK, televizyonun eğitim değil eğlence aracı olduğunu vurguladıktan sonra: "Kâğıda basılı gazete bir süre sonra bitecek. Tıpkı el yazması kitaplar gibi kâğıda basılı gazeteleri de bir süre sonra müzelere kaldıracağız. Dijital devrim on sene önceki bir teknolojik aracı müzeye koyacak kadar hızlı ilerliyor. Bu hızlı ilerleyişten en çok etkilenen sektörlerden birisi de eğitimidir. Sanayi döneminde bilgi birilerinin tekelindeydi. Atalarımız sanayi devrimini kaçırdı ama bizim dijital devrimi kaçırmamamız lazım. Çünkü dijital devrimi yakalayamazsanız gelecekte birilerinin kölesi olacaksınız demektir." diyerek sözlerini bitirdi.

HABERTÜRK Haber Spikeri Buse BİÇER, 'eğitimde de

kontrolü ele almak için harekete kendimizden başlamalıyız"

Cem ÖĞRETİR ise kişisel gelişim eğitim-öğretimin bir parçası mı ve medya kişisel gelişime destek mi köstek mi oluyor? soruları üzerinde durdu. "Ne söylediğiniz değil nasıl söylediğiniz önemlidir çünkü toplumsal dönüşüm ancak kişisel dönüşümle olur. Toplumsal dönüşüme ilk önce kendimizden başlamalıyız." dedi.

Medya insanların kendini ifade etme alanlarından biridir. Eğer geleneksel medya mı sosyal medya mı dersek günümüzde sosyal medyaya ulaşmak daha kolay olduğu için yaygın bir şekilde kullanılıyor. Ancak sosyal medyada beden dili yok ses tonu yok sadece kelimeler var. Dolayısıyla biz beden dilimizi ve ses tonumuzu kullanmayı öğrenemezsek ve bunu çocuklarımıza aşılayamazsak dijital dönüşüm de toplumsal dönüşüm de yapamayız."

Çocukların televizyonda gördükleri kişileri rol model olarak almalarının da aslında toplumsal bir sorun oluşturduğunu bu noktada öğretmenlere çok görev düştüğünü belirterek Medya Okur-Yazarlığı dersinin önemini vurguladı.

"Sosyal medya, 15 Temmuz'da demokrasiyi kurtardı"

"Sosyal Medya Savaşları" kitabının yazarı Ümit SANLAV:

“sosyal medyaya neden sosyal medya diyoruz, aslında sosyal medyayı kullandığımız zaman sosyal olmuyoruz, bu tamamen yakın bir tarihe kadar sanal olan İnternet med-gerçeklik boyutu kazanma-sıyla ilgili bir kavram, çünkü bilgi-sayarı sosyal amaçla kullanıyo-ruz.” dedi. Sosyal medyayı neştire benzeten SAN-LAV: “kötü niyetli insanların elinde kötü amaçlar için kullanılırken iyi insanların elinde de başarılar imza atıyor. Sosyal medya, Van depreminde can kurtarmaya vesile olurken 15 Temmuz’da da demokrasiyi kurtardı.” dedi. “Teknolojiyi reddetmek mümkün değil ancak teknoloji, geldiği ülkelerin ideolojisinin ya-yılmasına da katkı sağlar” diyerek

sözlerine başlayan Prof. Dr. A. Teyfur ERDOĞDU: “İnsan hayatı haz ve sorumluluk dengesi üzerinden gider. Eğiti-min temel amacı da haz ve sorumluluk dengesi içerisinde ilerleyerek ‘bu dünyada niçin yaşıyo-ruz?’ sorusuna cevap bulmaktır. Bu nokta-da hayat boyu öğrenmeyi de okullarımıza yerleştirmeliyiz. Öğrencinin öğretmene bağımlılıktan kurtarılması gerekir. Dört duvar arasına sıkışmış sıralarda oturan öğrencileri hayata hazırlamalıyız. Bugün tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de veri fazlalığı var. Bu noktada önemli olan çocuğun neyi, ne kadar öğrenmesi gerektiğidir. Artık öğretmenin öğrenciye bilgiden ziyade bilgiyi kullanma şeklini öğretmesi ge-rekıyor. Günümüzde sosyal medya, toplum-sal hayatta takılan maskelerin çıkarıldığı bir alan durumunda. Özgüven kavramını öğ-rencilerimize doğru aşılamanız gerekiyor. Çünkü sosyal medya kullanıcıları arasında özgüven patlaması narsisizm patlaması-na neden oluyor o da büyük bir hayal kırıklığı oluşturuyor. Küçük küçük şöhretler oluşuyor bir şekilde. Sosyal medyada çok fazla beğeni alan öğrenciler, öğretmenlerinin ve ebeveynlerinin beğenisine pek önem vermiyor.” dedi. Panel sosyal medya hastalıklarından bah-sedilmesiyle sona erdi.

“Dijital devrimin hızlı ilerleyişinden en çok etkilenen sektörlerden birisi de eğitimidir”

Atölye Çalışmaları

Zeynep Tuba ÖTER

Eğitim Teknolojileri Zirvesinde; Teknoloji ve Eğitimde Yeni Boyutlar ve Üretkenlik (INTEL), Kodlayarak Öğrenmenin Yeni Yolu: MinecraftEdu (Microsoft), eTwinning ile Web 2.0 Araçları, Unplugged Bilgisayar Eğitimi, FRC Robotu Tasarımı ve STEM, Arduino'nun Derse En Kolay Entegrasyonu: Tynlab, e-Kitap Hazırlama, Glikla STEM, Global Sertifika Programlarıyla 4. Endüstri Devrimini Yakalama: Imagine Akademi, Hani Matematikle Fen'i Karıştırıyorduk, Sanat da Nereden Çıktı Şimdi?" STEM Nedir, Ne Değildir, Nasıl Uygulanır?, Applinventor, SCRATCH ile Arduino- Ortaokulun Arduino ile Tanışması, Dijital Öğretim Materyalleri Geliştirme, LEGO ile 21. Yüzyıl Becerileri, Minecraft ile

3D Yazıcılardan Baskı, Lego ve STEM, Artırılmış Gerçeklik, Fotoğrafçılık Üzerine Simülasyon Uygulaması, 3D Tasarım Yapıyoruz, Arduino ile Akıllı Cihaz Tasarımı, e-Müfredat, Okul Öncesinden Yüksek Öğretime Kadar STEM Entegrasyonu, Eğitimde Google Uygulamaları, Google Classroom ile Sınıfınızı Yönetin başlıkları altında 26 atölye çalışması gerçekleştirildi.

Katılımcılar, atölye çalışmalarında konuyla ilgili bilgilendirilirken çeşitli uygulamaları bire bir yapma fırsatı da buldu. Yoğun bir ilgiyle karşılanan atölye çalışmalarının oldukça verimli geçtiğini belirten katılımcılar, gelecek yıllarda düzenlenecek zirvelerde atölyelerin süresinin ve sayısının artırılmasını talep ettiler.

Üç Boyutlu Teknolojiler Oturumu

İbrahim Halil ER

Zirvenin ilk gününde “Üç Boyutlu Teknolojiler” oturumu eğitimin geleceği ve eğitimde teknolojinin kullanımı konusunda bizlere ilginç ipuçları sunmuş oldu. Oturumun başkanlığını İstanbul Amerikan Robert Koleji Eğitim Teknolojileri Koordinatörü Burcu AYBAT yaptı.

Oturumun ilk konuğu olan ZAXE Pazarlama Müdürü Serhat ÖZPERÇİN, “3D Yazıcıların STEM Eğitimi Alanındaki Yeri ve Maker Kültürü” konusunda bilgi verdi.

İhlas Koleji Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Hüseyin BIYIK, “3D Tasarıma Robotik Bir Bakış” isimli sunumunda konuyla ilgili şu bilgileri verdi: “Gelecek yıllarda 3D yazıcı ve materyal üretimi hayatımızda çok önemli bir yer alacak. Belki de sadece dijital kataloglardan istediğimiz ürünleri seçecek, tasarlayacak ve yazdırarak ürüne kolaylıkla sahip olacağız. Bizler de bu sloganla öğrencilerimizin hayallerine dokunmaya çalışmak için bir program oluşturmaya karar verdik. Öncelikle öğrencilerimize yapmak istedikleri hareketli şeyleri sorduk. Aldığımız cevapları değerlendirerek her kademeye 1 yıl boyunca sürecek eğitim sonucunda yapabilecekleri 3 robot modeli üzerinde ortak karara vardık.”

NARA Eğitim Teknolojilerinde Eğitim Teknoloğu Zafer KA-

RADAYI ise; “Okullarda AR/VR/MR Teknolojilerinin Kullanımına Yönelik Bir İhtiyaç Analizi” isimli çalışmasını sundu. KARADAYI, AR/VR/MR konusunda yaptıkları bir anket çalışması ve elde ettikleri bulguları anlatıp konuşmasını şöyle sürdürdü: “AR/VR/MR, içeriklerin okullarda nasıl kullanılabilirliği, bu teknolojilere özellikle hangi öğretim basamaklarında ve hangi branşlarda ihtiyaç olduğu, bu üç teknolojinin hangisinin daha uygun olduğu gibi soruların cevabını aradı. Bu çalışma akademik veri elde etmek amacıyla değil, bir girişimin yol haritasını belirlemek amacıyla yapıldı.” Karabük Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mekatronik Bölümü Öğretim Üyesi Esmâ ŞEKER de, “FDM Tipi 3D Yazıcı Tasarımı” konusunda açıklamalar yaptı. ŞEKER, Katmanlı üretim (Additive Manufacturing) olarak kabul edilen 3D yazıcı teknolojisinin, bilgisayar ortamında tasarlanmış üç boyutlu objeleri somut hale dönüştürebilen hızlı prototipleme araçları olduğunu söyledi.

Üç Boyutlu Teknolojiler oturumu belki de zirvenin en ilginç oturumlarından biriydi. Sonuçta yeni bir teknoloji olan 3D'nin eğitime uyarlanabilmesi, eğitimde klasik metotların yerini alacağını gösteriyor. Bu teknoloji sayesinde öğrencilerin dokunma, görme ve deneyim elde etmesi gibi unsurlar da eğitime eklenmiş olacak.

“Üç Boyutlu Teknolojilerle öğrencilerimizin hayallerine dokunduk”

“Bilgisayar, tablet ve telefonları zanaatla dönüştürmeliyiz”

“Uzaktan Eğitim bir etkileşimler kümesidir”

Geleceğin Teknolojik Sınıfları

Hülya SEZEN

YEĞİTEK İletişim Dairesi Başkanı Muhammed Sadık ARSLAN' ın başkanlığını yaptığı oturuma Türk Telekom Kurumsal Çözümler Direktörü A. Esat SÖNMEZER, SEBİT Eğitsel Tasarımcı Murat ENGİN VE Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Yusuf YILDIRIM konuşmacı olarak katıldı.

Dünyadaki popüler eğitim uygulamaları ve yeni nesil eğitim teknolojileri hakkında bilgi veren A. Esat SÖNMEZER, Millî Eğitim Bakanlığı'nın dünyanın en büyük network'ünü kullanarak FATİH Projesi'ni gerçekleştirdiğini söyledi.

Murat ENGİN, Teknoloji İle Dönüşen Öğrenci ve Sınıflar isimli sunumunu yaptıktan sonra: “FATİH Projesi bir dönüşüm projesidir. Bilgisayar, tablet ve telefonları zanaatla dönüştürmeliyiz.” dedi. ENGİN yeni EBA hakkında bilgi verirken Muhammed Sadık ARSLAN, Yeni EBA'nın içerik sayfalarında daha sade ve arananların rahat bulunabileceği bir yapı oluşturulduğunu söyledi.

Çevrilmiş Sınıf Öğrenme Modeli hakkında bilgi veren Yusuf YILDIRIM, bu modelin 50 yılı aşkın bir süredir ABD ve Avrupa ülkelerinde kullanıldığını dile getirdi. Ev ödevi ile sınıf içi ders işleyişinin yer değiştirmesi anlamına gelen bu öğrenme modelinin FATİH Projesi ile hedeflenen teknoloji destekli yapılandırmacı öğrenme süreçlerine uygun olduğunu belirtti.

Uzaktan Eğitim Paneli

Arzu SEVİNDİK

Başkanlığını Fırat Üniversitesi Teknoloji Fakültesi Yazılım Mühendisliği Bölümünden Prof. Dr. Asaf VAROL'un yaptığı Uzaktan Eğitim Panelinde, uzaktan eğitimin önemi üzerinde durularak özellikle İngiltere'de uzaktan eğitimin çok iyi uygulandığı belirtildi.

Diğer bir panelist Dr. Engin KURŞUN ise uzaktan eğitimin etkileşimler kümesi olduğunu, gelecekte kitapların kalkacağını ve yerini uzaktan eğitimin alacağını söyledi.

Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Dekan Yardımcısı M. Recep OKUR, üç fakülteden oluşan Açık Öğretimde 2,7 milyon öğrencinin uzaktan eğitim aldığı bilgisini paylaştı. Öğrenci kayıtlarının çevrimiçi yapıldığını, uzaktan eğitim için sistemi kolaylaştırdıklarını, öğrenciler için destek sisteminin oluşturulduğunu belirtti. Panele Amasya Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezinden katılan Yrd. Doç. Dr. Yavuz ÜNAL, uzaktan eğitim merkezi olarak mobil uygulamalar geliştirdiklerini söyledi.

Necmettin Erbakan Üniversitesi BÖTE Bölüm Başkanı Doç. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR, 4 yanlış 1 doğruyu götürür uygulamasının örgün öğrencilerle uzaktan eğitim öğrencileri arasında haksızlığa yol açtığını belirterek ileriki süreçte Açık Öğretim Fakültesinde açık uçlu sorular olacağını söyledi. Bu konuda kendisine öğrencilerden şikâyet gelip gelmediği sorusu yöneltildiğinde OKUR, aksine memnuniyetle karşılandığını vurguladı.

eba

Eğitim, daima...

<http://www.eba.gov.tr>

Robotik Oturumu

Arzu SEVİNDİK

İhlas Öğretim Kurumları fizik öğretmeni, robotlaşan değil, robot yapan öğrenciler yetiştirilmesi gerektiğini belirtti. “Hayal et ve hayal ettiğini üret” sloganıyla Robotik Kulübü kurduklarını, birçok yarışmaya katıldıklarını ve ödüller aldıklarını ifade etti. Ankara Üniversitesi Enformatik Bölümünden Mustafa NUMANOĞLU, okullarda 5 kişilik gruplarla öğretmenlerin robotlar yapabileceğini ve bu uygulamaların öğrencilere pek çok kazanım kazandırabileceğini belirtti. Çocukluğunda izlediği çizgi filmlerden esinlenerek robot tasarımları yaptıklarını ifade eden BT öğretmeni Tevfik AKCAN, “Akıllı Beşik” projesiyle TÜBİTAK yarışmalarına katıldıklarını söyledi. Bu projeye bebeğin ağlama sesi geldiğinde çizgiyi takip ederek beşiği sallayan robot yaptıklarını belirtti.

Oyun Tabanlı Öğrenme, Eğitsel Oyun Oturumu

Hayrullah KOLAN

Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi’nde yer alan önemli konulardan biri de “Oyun Tabanlı Öğrenme, Eğitsel Oyun” oldu. Zirvenin ikinci gününde gerçekleştirilen “Oyun Tabanlı Öğrenme, Eğitsel Oyun” oturumunda, öğrencilere dersi sevdiren öğretmenlerin kolay bir yolu olan “Oyunlaştırma” konusu ele alındı. Oturum başkanlığını İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN yaptı. Konuşmacılardan SEBİT ARGE Sorumlusu Elif ÖZTÜRK; eğitsel oyunların her eğitim kademesinde farklı olması ve bu oyunların öğrencilerin gelişimsel durumları da göz önünde bulundurularak ideal eğitsel oyunların tasarlanması gerektiğini söyledi.

Oturumun ikinci konuşmasını Recep Ali AY “Oyun Dünyam Bilgi Depom!” adlı sunumuyla yaptı. AY konuşmasında “Projede, öğrencilerin derste öğrendikleri konuları bir oyun platformu üzerinde, öğretmenin belirlediği hedef materyalleri eğlenceli biçimde gerçekleştirecekleri, web tabanlı erişimin sağlanabildiği bir alt yapı tasarlanmıştır.” diyerek Eğitimde FATİH Projesi kapsamında hazırladıkları projenin hem tabletlerde hem de etkileşimli tahtalarda uygulanabileceğini belirtti.

Oturum, Siirt Konakpınar 23 Nisan Ortaokulu Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Muhammed CELAN’ın “Öğrencilerin Soru Sorma Becerisi ve Akademik Başarısını Geliştirmek Üzere Hazırlanmış Bir Etkileşimli Tahta Oyunu (ETSTOP)” adlı sunumuyla devam etti. CELAN konuşmasında öğrencilerin düşünme, sorgulama ve araştırma becerilerinin oyun yazılımlarıyla geliştirilebileceğini söyleyerek Eğitimde FATİH Projesi ile birlikte okullarda öğretmen ve öğrencilerin istifadelerine sunulan etkileşimli tahtaların bu becerilerin gelişimine olumlu katkıları yaptığını belirtti.

“Oyunlaştırmayla Hesap Tablosu Öğretiminin Etkililiği: Bilişim Serüveni” adlı sunumu gerçekleştiren Şişli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Bilişim Teknolojileri Öğretmeni Necmettin Alp AR, oyunlaştırmının eğitimde kullanımının öğrenme düzeyini ve motivasyonunu olumlu yönde etkilediğini ifade etti. Araştırmanın sonuçlarına vurgu yapan AR, “Oyunlaştırmayla öğrenme uygulanan öğrencilerin geleneksel öğrenme uygulanan öğrencilere göre akademik başarıları arttığını” ifade etti.

Oturumun son konuşmasını yapan Adıyaman Gölbaşı Savran İlkokulu Sınıf Öğretmeni Sema KÖKÖCAK, “Eğitsel Oyunların Eğitim ve Öğretimdeki Etkisinin Araştırılması Üzerine Alanyazındaki Çalışmaların Meta-Analizi” adlı çalışmasıyla Oyun Tabanlı Öğrenme alanında yapılan çalışmalardan derlediği sunumunu gerçekleştirdi.

Oturumun kapanış konuşmasını gerçekleştiren oturum başkanı Yrd. Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN, oyunlaştırma örnekleriyle öğretim programları arasındaki uyumluluğun az olduğunu vurgulayarak gerçek yaşam ortamlarına uygun oyunlaştırma uygulamalarının öğretmenler tarafından kullanılmasının gerekliliğine vurgu yaptı.

memnuniyetle karşılandığını vurguladı.

“Etkileşimli tahtalar öğrencilerin düşünme, sorgulama ve araştırma becerilerinin gelişmesine olumlu katkılar sağladı”

Kodlama, Kod Eğitimi Oturumları

• Hülya SEZEN

Günümüz öğrencilerinden beklenen 21.yy becerilerinden birisi de bilgi ve iletişim teknolojileri okur-yazarlığıdır. Eğitim teknolojilerindeki hızlı gelişim "kodlama" kavramının önemini arttırmıştır. Algoritma ve kodlamanın eğitim sistemimiz içerisinde yer alması elzem hale gelmiştir. Çünkü kodlama öğrenmek insana; sistematik düşünme, problem çözebilme, olaylar arasındaki ilişkileri görebilme, yaratıcı düşünebilme gibi yetiler kazandırıyor. Millî Eğitim Bakanlığı, 2012-2013 Öğretim Yılı'ndan itibaren 5. sınıflardan başlamak ve kademeli olarak uygulanmak üzere "Bilişim Teknolojileri ve Yazılım" isimli bir dersin programlara eklenmesi kararını almıştır. Çünkü algoritma ya da kod yazabilen öğrenciler yetiştirmek çağın gereklerinden biri haline gelmiştir.

Teknolojinin eğitimde kullanılması konusunda teorik ve pratik bilgilerin paylaşıldığı ETZ'nin önemli oturumlarından biri de "Kodlama ve Kod Eğitimi"ydi. Prof. Dr. Hafize KESER, Yrd. Doç. Dr. Filiz KALELİOĞLU gibi alanında uzman isimlerin katılımıyla Cuma ve Cumartesi günleri gerçekleştirilen oturumlarda algoritmik düşünce ve kodlama eğitimi üzerinde duruldu. İlk gün yapılan oturumun başkanı Yrd. Doç. Dr. Filiz KALELİOĞLU ülkemizde her yıl Kasım ayının ikinci haftası düzenlenen, bilgisayar bilimi kavramları ile bilgi işlemsel düşünmeyi öğretmek ve öğrencilerin bu konudaki farkındalıklarını arttırmak amacı ile oluşturulmuş uluslararası bir etkinlik olan "Bilge Kunduz" hakkında bilgi verdi. Burcu YÜKSEL, Bilişim Teknolojileri eğitimcilerinin mesleki gelişimlerine

“Algoritma ve kodlama eğitim sistemimiz içerisinde mutlaka yer almalıdır”

katkı sağlamak, alanın ihtiyaçlarına yönelik projeler ortaya koymak gibi bünyesinde yer alan çalışma birimleri ile farklı alanlarda ihtiyaç duyulan çalışmalarını gerçekleştiren Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği (BTE)'nin 63 farklı ilde yaptığı 'atölye çalışmaları'ndan bahsetti.

Bu atölyelerin ilki 26-27 Kasım 2015 tarihinde Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü himayesinde Gazi Üniversitesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Ankara Atölyesidir. Bu atölyeyi Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü himayesinde Abant İzzet Baysal Üniversitesinin ev sahipliğinde 25-26 Şubat 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen Bolu Atölyesi izlemiştir. Aynı yıl içinde gerçekleştirilen bir diğer atölye ise 03-04 Mayıs 2016 tarihleri arasında Kütahya İl Millî Eğitim Müdürlüğü himayesinde Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesinin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Kütahya Atölyesidir. 2015-2016 yılları arasında düzenlenen atölyelerin temalarını Robotik Eğitsel Uygulamalar, Mobil Uygulama Geliştirme ve 3B Tasarım oluşturmaktadır. Tüm atölyelere BT öğretmenleri, akademisyenler ve üniversite öğrencileri yoğun bir ilgi göstermiştir.

Aslı YILDIRIMGİL, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılı'nda Manisa Valiliğince yürütülen "Kodla(Ma)nisa Projesi" ile Bilişim Teknolojileri ve Yazılım derslerinde toplam 37717 öğrenciye, temel kodlama eğitimleri verildiğini dile getirdi. Manisa'nın her ilçesinde en az bir adet kodlama atölyesi açıldığını söyleyen YILDIRIMGİL: "Kodlama konusunda yetenekli ve istekli öğrencilerimiz, okul dışı saatlerde atölyelere

giderek daha ayrıntılı kodlama eğitimleri görmüş, robotik uygulamalar ile tanışmış, kendilerine özgü projeler geliştirme çalışmalarında bulunmuş ve özgün ürünler ortaya çıkarmıştır. 1 Haziran 2016 tarihinde de Manisa merkezde 1. Kodla(Ma)nisa Festivali gerçekleştirilmiştir." dedi.

Zirvenin 2. günü yapılan oturumda da katılımcılar kodlama konusundaki düşüncelerini paylaştılar.

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin KORKUSUZ tüm öğrencilere verilen temel kodlama eğitiminden sonra bu konuda yetenekli olanların bir üst eğitime tabi tutulması gerektiğini vurgularken; Fevzi BAŞAL "kodlama eğitimine başlayabilmek için nasıl bir yöntem geliştirmeliyiz?" sorusu üzerinde durdu.

Bircan KELEŞ, teknolojinin eğitimle bütünleşmesi, öğrenciler tarafından faydalı bir şekilde kullanılması ve öğrencilerin öğrenme sürecine etkin bir şekilde dâhil olmasını sağlamak amacıyla 2015-2016 eğitim öğretim yılı içinde Mersin Hürriyet İlkokulu'nda öğrenim gören 7 yaş grubundaki (2.Sınıf) 30 kişilik bir öğrenci grubuyla yaptığı çalışmayı anlattı.

İdris KARAKAYA ise kodlamanın uzun soluklu bir eğitim gerektirdiğini vurgulayarak ilkokul, ortaokul ve lise için yapılan öğretim programları hakkında bilgi verdi.

Kod Eğitimi oturumları, algoritma ve kodlamayı erken yaşta öğretmek çocuklarımızın zihinsel gelişimlerini çağın gerektirdiği şekilde tamamlatabilmeleri sağlanmalıdır düşüncesine katkı sundu.

Eğitimde Mobil Öğrenme Oturumu

• Harun ÇETİNKAYA / Yavuz Mahmut SÜRMEİ

“Mobil Uygulamalarla yazma güçlüğü çeken çocuklarda büyük bir gelişme oldu”

Zirvenin ilk günü dikkat çeken oturumlardan biri de “Eğitimde Mobil Öğrenme” idi. Oturumun başkanlığını YEĞİTEK Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı M. Hakan BÜCÜK yaptı.

Oturumun ilk konuğu olan Türk Telekom Akademi ve Yetenek Yönetimi Direktörü Saynur ÖNEN, mobil uygulamalar konusunda Türk Telekom Akademi’de neler yaptıklarını anlattı. Teknoloji üreten bir firma olarak teknolojiyi nasıl kullandıklarını açıklayan ÖNEN, “video üretimi, sanal sınıf, sanal gerçeklik, uzaktan eğitim ve oyun portalı” üzerinde çalıştıklarını ifade etti. “Cep Mektep” adlı bir ürünü olduğunu söyleyen ÖNEN, bu üründe anlık kısa gönderimler yaptıklarını söyledi.

Ardından SAMSUNG Firması Mobil Çözümler Müdürü Murat GÖK, kurumsal mobilite trendinden bahsetti. GÖK, SAMSUNG Knox ile siber saldırılara karşı bir korumanın sağlandığını ve bunun cihazlarda olduğunu söyledi.

İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Araştırma Görevlisi Sinan HOPCAN da, “Disgrafi Yaşayan Öğrencilerin Yazma Becerisini Desteklemek İçin Geliştirilen Mobil Bir Yazma Uygulaması” üzerine çalıştığını söyledi. HOPCAN, öğrencilerin % 34’ünün yazma güçlüğü çektiğini, bu nedenle eğitim teknolojilerinden faydalanılması gerektiğini belirtti. Mobil aygıtların bu alanda çok önemli olduğunu ve bunun bir örneğinin ülkemizde bulunmadığını dikkat çekti. Yazma güçlüğü çeken öğrenciler için kendisinin bir mobil uygulama hazırladığını ifade eden HOPCAN şunları söyledi: “450 kazanımdan yola çıktım. Özel eğitim gören 11 öğrenci üzerinde haftada 90 dakika yaptığım bu uygulama 45 gün sürdü. Bu süreçte yazma güçlüğü çeken çocuklarda büyük bir gelişme oldu.” APPLE Türkiye-Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü Öğretim Görevlisi Işıl BOY ERGÜL de, eğitimde mobil araçların niçin kullanılması gerektiğini anlatan ERGÜL konuşmasına şöyle devam etti: “Mobil araçlar sayesinde öğrenciler bilgiye istedikleri yerde erişebiliyor, cihazların soyut kavramları anlamayı kolaylaştırıyor, öğrencilerin tek başlarına öğrenmeleri kolaylaşırken onları geleceğe de hazırlıyor.”

Tabletlerin kullanımında en önemli kişinin öğretmen olduğuna dikkat çeken ERGÜL, “teknoloji kullanımının motivasyonla ilgisi var. Öğretmenler teknolojiyi kullanırken işlerinin kolaylaşacağını bilmeliler. Teknoloji entegrasyonu özel bileşenlere bağlıdır. Bu her kuruma göre ayrı düzenleme gerektiren bir süreçtir.” diye konuştu. ERGÜL; Quiver, Animal 4D+, Elements 4D ve Swift Playgrounds uygulamalarını anlattı. Kodlama uygulamasının faydalarına da dikkat çekti.

E-İçerik Oluşturma / e-İçerik Oluşturma Araçları Oturumu

• G. Senem TOSUN

Zirvenin ilk günü yapılan e-İçerik Oluşturma/ e-İçerik Oluşturma Araçları Oturumu oldukça yoğun bir ilgiyle takip edildi. Velawoods Learning CEO'su Hani MALOUF, SEBİT Eğitsel Tasarımcısı Murat BEKTAŞ, Robert Koleji IT Direktörü Metin FERHATOĞLU ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Mehmet Fatih BÜTÜN'ün konuşmacı olarak katıldığı oturum Doç. Dr. Adile Aşkın KURT'un başkanlığında gerçekleştirildi.

Oyunlaştırarak öğrenme, öğrenmeyi sevdirek öğrenme bağımlılığı oluşturma, içerik üretim sistemi modeli ve ekosistem oluşturma, Google uygulamalarıyla e- içerik oluşturma, din öğretiminde e- içeriklerin önemi gibi konuların olduğu oturumda içerik oluşturmaya ilgili hayata geçirilmiş çarpıcı örnekler de yer verildi.

Müzik değiştiğinde dansın da değişeceği vurgulanarak artık eğitim sisteminde de kitaplar ve ansiklopedilerin yerini tablet ve akıllı telefonların aldığı dolayısıyla bilgiye ulaşmada bu araçlarla neler yapabildiğimizin önemli olduğu ifade edildi.

Zirvenin ikinci gününde de yine aynı isimle farklı konuşmacıların katıldığı bir oturum daha düzenlendi. Başkanlığını YEĞİTEK Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN'in yaptığı oturumda konuşmacı olarak Tonguç Akademisi kurucusu Talha DOĞAN, "kitapi.net" kurucusu Hasan CİVELEK, Türkçe öğretmeni İlker BAYRAK, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ulusal hibe projeleri uzman yardımcısı Abdulkadir ŞAHİNER ve bilişim teknolojileri öğretmeni Cabil SOYDAN katıldı.

Yapmış oldukları ders video içerikleri, kütüphane yazılımları gibi eğitim sistemine yön verecek çeşitli çalışmalardan bahsederek örnekler veren konuşmacılar FATİH Projesinin önemine dikkat çekerek özellikle Eğitim Bilişim Ağı (EBA) nın bölgesel farklılıkları ortadan kaldırdığını ve eğitsel içerik ihtiyacının tamamını karşıladığını ifade ettiler.

Öğrenci Merkezli Eğitimde Teknoloji Destekli Başarılı Uygulamalar Oturumu

• H. Güliz YAYLA

İkincisinin organize edildiği zirvede öğretmenler tarafında en fazla ilgi gören ve katılmak istedikleri otumlardan biri olarak gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin en fazla bildiri gönderdiği bu konuyla ilgili 2 oturma gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin ve akademisyenlerin sınıf içi başarılı uygulamalarının meslektaşları ile paylaşımını sağlamış olan bu otumlarda izleyici ilgisi de yoğun olmuştur.

Birinci oturma sabah 09.30-10.45 saatleri arasında, ikinci oturma ise 15.15-16.30 saatleri arasında gerçekleşmiştir.

Birinci oturumda Atılım Üniversitesi Bilgisayar mühendisliği bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Meltem Eryılmaz açılış konuşmasını yaptıktan sonra ters-yüz sınıflar ile ilgili "Öğrenci Merkezli Dönüştürülmüş Sınıfın Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi" bildirisini sunmuştur. Alanda yeni yaklaşımlardan olan bu konuda dinleyicilerden aldığı sorularla da konunun anlaşılması için yardımcı olmuştur.

Fen ve teknoloji öğretmeni Mesude UYGUR "Teknoloji Destekli Eğitim Uygulamalarının Yaygınlaştırılması: Bilim Senliği Örneği" sunumundan öğrencilerin motivasyonunu artıran bu türde okul şenliği olarak planlanmasının olumlu sonuçlarını sunmuştur. Ayrıca Khoot uygulamasının ders içi öğrenci ilgisini çekme ve öğrenme becerisini artıran bir program olduğunu katılımcılarla paylaşarak, küçük bir uygulamayı da salon içinde gerçekleştirmiştir. Uzman öğretmen matematik öğretmeni H.Güliz YAYLA ise "Geometri Derslerinde Öğrencilerin Tablet Kullanımı ile Daha Etkili Bir Öğrenim Ortamı Oluşturulması" konulu sunusunda; 2013-2014/2014-2015 yıllarında Ankara Atatürk Lisesindeki matematik dersi içinde geometri konularında tablet kullanarak işlenmesinin derse sağladığı kolaylıklar ve faydaları üzerine tespitlerini paylaşmıştır. Özellikle tabletlerde geometrik şekillerin çiziminin sağladığı kolaylıklar ile optimum faydalar gözlenmiştir. Örneğin daha fazla soru çözümü, geometrik problemin aslının kaybolmaması, vb. gibi.

İngilizce öğretmeni Esen SANDIRAZ "Birlikte Öğrenelim" sunusunda İngilizce dersi içinde öğrencilerle uluslararası proje

kapsamında yapılan aktiviteler ve işbirlikçi çalışmalarla elde ettikleri olumlu sonuçları paylaşmışlardır.

Songül ŞAHİN ve Ziya Şahin ortak sunularında "Yeni Nesil Ters-Düz sınıflar (flipped classroom) ve Dijital Öğrenci Koçluğu" konusunda bilgilendirme ve tespitlerini ayrı olarak dinleyiciler ile paylaşmışlardır. Son dönemde bu uygulamalarda dikkat çeken noktaları ve avantaj –dezavantajları konusunda bilgilendirme yapmışlardır.

İkinci Oturumda başkanlığı Robert koleji eğitim teknolojileri koordinatörü olarak görev yapan Burcu AYBAT yürütmüştür.

Yenimahalle Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü "Samsung Akademi" sunumunda gerçekleştirdikleri projeyi anlattı. Projeyi Samsung akademi ile bir protokol imzalayarak başlatmışlar Öncelikle öğretmenlerin bu protokol kapsamında okulda eğitim alması sağlanmışlardır. Daha sonra Ankara'da aynı türde eğitim veren bilişim-elektronik 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden seçilen toplam 200 öğrencilik bir grup oluşturulmuştur. Bir yıl boyunca bu öğrencilere beyaz eşya, cep telefonu, bilgisayar ve yazıcı ile görüntü ve ses sistemleri (televizyon, CD çalar, vb.) tamiri konusunda eğitim vermişlerdir. İmzalanan protokol çerçevesinde sertifika alan öğrencilerin Samsung firmasında istihdamı konusunda değerlendirilecek olması bu projenin önemini artırmaktadır.

Gürnuş ÖZTÜRK İzmir İl MEM ekibinden "Müzik Eğitiminde Teknoloji Destekli Uygulamalar" sunumunu yapmıştır.

Süheda YILDIZ "Dijital Öykülemde Üretim Öncesi Sürece Web 2.0 Etkisi" ile ilgili sunumunu gerçekleştirmiştir.

Ümit UĞURLU Sultangazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Bilişim Teknolojileri öğretmeni olarak görev yapıyor. Okullarında tespit ettikleri atıl olan bir odayı STEM&MAKER Atölyesi haline getirerek öğrencilerle motivasyonlarını artıran çalışmalar yapmışlardır.

Sonuç olarak bu oturumlar da sunumlar başarıyla gerçekleşmiştir. Öğretmenlerin motivasyonunu artıran bu oturumların bir sonraki zirvede de öğretmen için etkin olacağı aşikardır.

(Eğitim Bilişim Ağı) EBA- Eğitim, Daima... Oturumu

• Şirin DEMİRCAN / Mehmet YILDIRIM / Nilda BOYACIOĞLU

4 Kasım 2016 Cuma günü 15.00-16.15'te "Eğitim Bilişim Ağı (EBA) – Eğitim, Daima..." isimli oturum, YEĞİTEK Genel Müdürlüğü Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN'in başkanlığında gerçekleşti. Oturum, Ali İhsan BAYKAL(EBA Eğitim Medyası Koordinatörü), Adnan GÜLÖZER(EBA İçerik Kontrol ve Moderasyon Koordinatörü), Şamil DEMİRCAN(EBA Yazılım ve Bilgi Sistemleri Koordinatörü), Erdinç ERGEN (EBA Kurumsal İlişkiler ve Telif Yönetimi Koordinatörü) ve Erkan DÜNDAR'ın (EBA Kurumsal İlişkiler ve Telif Yönetimi) katılımları ile gerçekleşti.

EBA'nın kapsamlı bir tanıtımının yapıldığı oturum, RÜŞEN'in şu sözleri ile başladı:

"Teknolojinin gelişmesi ile birlikte tüm toplumlarda olduğu gibi Türkiye'de cep telefonu, tablet, etkileşimli tahta ve diğer tüm teknolojilerde çok büyük bir hızla değişimler yaşanmaktadır. FATİH Projesi bu değişimin eğitimdeki en büyük ayağı, YEĞİTEK de bu ayağın hem teknolojik hem de eğitsel alanı ile görevli genel müdürlüğüdür. Daire Başkanlığı olarak yürüttüğümüz EBA "Eğitim Bilişim Ağı" eğitim ve teknolojik gelişmeleri harmanlayarak tüm Türkiye ve dünyaya eğitim içerikleri sunan bir eğitim portalidir. Bu portalde yer alan içerikler her geçen gün nicelik ve nitelik olarak geliştirilerek tüm paydaşlarımıza hizmet sunmaktadır. EBA, gelecekte canlı derslerin olacağı, daha fazla etkileşimin yer aldığı, eğitsel oyunlar ve çizgi filmlerle zenginleştirilmiş, tüm

okul

düzeylerin-

tamamlandığı bir eğitim portaline dönüşecektir."

Daha sonra EBA'nın yeni versiyonunu tanıtan Erkan DÜNDAR, FATİH Projesi'nin sadece bir dönem projesi olmadığını ve bu projeyi anlamlı bir bütün hâline getirecek olanın içerik olduğunu belirtti. Bunu EBA'nın sağladığını ifade eden DÜNDAR, sahadan gelen dönütler ile EBA yenilendiğini ve "Eğitim daima" sloganı ve yeni logosu ile daha sosyal bir EBA tasarlanmış olduğunu söyledi. Bu tasarım yapılırken kuşaklar (dijital yerliler, dijital göçmenler...) arasındaki sosyal uçurumların dikkate alındığını vurguladı. Daha önceki versiyonlarda varolan tüm özelliklerin yanında yeni EBA ile

ve sınıf

deki içeriklerin

“Teknolojinin hızlı bir şekilde değiştiği ve ilerlediği bir çağda eğitimin teknolojiden uzak olması beklenemez”

eba
Eğitim, daima...

kullanıcıları eğitsel paylaşımlar ve işbirliği olanakları tanıdığını, eklenen zaman tüneli ile yapılan tüm çalışmalara kolay ulaşma imkânı bulunacağını altını çizdi. Oylama, etkinlik, tartışma, günlük, grup oluşturabilme, beğeni, çalışma takibi ve tüm bunların izlenebilmesi ve daha kolay ulaşılabilmesi için takvim uygulaması yenilikler arasında olduğunu sözlerine ekledi.

Ali İhsan BAYKAL sunumunda, temel derslerin ağırlıklı olarak EBA'da bulunduğunu ve değişen müfredatlara göre içeriklerde güncellemeler yapıldığını belirtti ve sözlerine şöyle devam etti: “Tüm çalışmalarımız öncelikle temel ders-

ler olmak üzere, tüm okul türleri ve bu okullarda okutulan ders içeriklerini tamamlamak yönündedir. Amacımız, öğretmenlerimizin içerik üreterek sisteme katkı sunmalarını sağlamaktır, buna yönelik de e- içerik eğitimlerimiz devam etmektedir.” Adnan GÜLÖZER; öğretmenlerin, İYİS ve diğer içerik üretim araçları ile EBA'ya hazırladıkları içeriklerle katkıda bulunabileceklerini, bu içerikleri moderasyona göndererek, değerlendirmeler sonucunda tüm öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunabileceklerini belirtti.

Erdoğan ERGEN ise “İçerik geliştirmek için bazı üniversitelerle protokollerimiz mevcuttur. (KTÜ, Cumhuriyet, Balıkesir Üniversitesi...) Şu an eğitim fakültesi olan üniversitelerle görüşmelerimiz devam etmektedir. İçerik hazırlayan tüm üniversite, STK, özel kurumlara kapımız sonuna kadar açıktır.” dedi.

Gelen sorular dâhilinde Mehmet RÜŞEN; Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, üniversiteler ve STK'larla birlikte tüm engel gruplarına yönelik “Engelsiz EBA” çalışmalarının yürütüldüğünü, bu çalışmaların hassasiyetle artarak devam edeceğini belirtti. Ayrıca YÖK kapsamında üniversitelerin eğitim fakültelerinde, EBA ve FATİH Projesi'nin bir ders olarak okutulmasının, öğretmen adaylarının donanımsal yeterlilikle mezun olmaları ve görevlere başlamaları durumunda sisteme daha kolay adapte olmaları bakımından önemli olduğunu vurguladı.

"Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nin ikinci günü olan 5 Kasım'da gerçekleştirilen STEM oturumlarından birincisinin başkanlığını YEGİTEK Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı M. Hakan BÜCÜK yaptı.

Hakan BÜCÜK, oturumun açılışında yaptığı konuşmasında STEM'in dünyada eğitimin bir parçası hâline gelmekte olduğunu ve Türkiye'de de bu konuda çalışmaların devam ettiğini belirtti. Yeni nesillerin eğitiminde STEM'in üstleneceği rol hakkında görüşlerini bildirdi. Daha sonra konuşmacılar bildirilerini sundular.

YEGİTEK Avrupa Okul Ağı / Scientix Koordinatörü Dr. Tunç Erdal AKDUR "YEGİTEK STEM Eğitim Raporu" başlıklı konuşmasında STEM'in Fen, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik'in bir arada ve etkileşimli bir şekilde kullanılması ile ortaya çıkan disiplinler arası bir eğitim yöntemi olduğunu belirtti. Anaokulundan itibaren hayata geçirilmesi planlanan bu eğitimle yeni neslin araştıran sorgulayan, üretken ve buluşlar yapan bireyler hâline gelmesinin hedeflendiğini söyledi. Bu yaklaşımla yetişen bireylerin gerçekleştireceği bilimsel yaklaşım ve teknoloji üretimiyle ülkenin ekonomik kalkınmasına katkı sağlayacağını ifade etti. STEM Raporu'nun içeriğini aktaran AKDUR, bu eğitim yaklaşımında öğretmenin yol gösterici olması gerektiğini ve yenilikleri takip etmesinin şart olduğunu belirtti. Ayrıca soru sormanın ya da bir sorunu tespit etmenin STEM'in çıkış noktası olduğunu ve "bul- test et- sonuç çıkar-değerlendir- paylaş- yeniden düşün- yeni sorular sor" şeklinde bir döngü ile ilerlemenin devam edeceğini söyledi. Daha sonra "STEM Eğitimi Raporu"nun hazırlanma süreci hakkında bilgi veren AKDUR, raporun YEGİTEK Genel Müdürlüğü bünyesinde görev yapmakta olan ve STEM Eğitimi'ne yönelik akademik geçmişleri bulunan, alanında uzman bir ekip tarafından mevcut kaynaklar taranarak ve konu uzmanlarının görüşleri alınarak Türkçe ve İngilizce olarak hazırlandığını söyledi.

Emine-Emir Şahbaz Bilim Sanat Merkezi Öğretmeni Yasin MEMİŞ – "LEGO Ev3 ile Tasarlanan Bir STEM Etkinliği" başlıklı sunumunda robotlarla matematik öğrenme süreci hakkında bilgi verdi. STEM eğitiminden faydalanan öğrencileri ile tasarladığı legolarla yapılmış bir robot ile matematik öğrenimini kolaylaştırma sürecini tanıttı. Uygulamalı olarak yapı-

lan sunum, soru-cevaplarla aktif bir şekilde gerçekleşti.

Eskişehir Atatürk Güzel Sanatlar Lisesi Öğretmeni Nurcan TURAN CANDAN ve Sarıcakaya Çok Programlı Lisesi Öğretmeni Ferhat SUNGUR "Matematikteki Sayılardan Oluşan Karadelik Diziliminden Yararlanarak Yabancı Dil Öğretimine Yardımcı Yeni Bir Yöntem" adlı sunumlarında STEM eğitiminden faydalanarak matematik, fizik ve yabancı dil öğrenimi arasında kurulabilecek ilişkiyi anlatan örnek çalışmalarını anlattılar.

Kayseri Çetin Şen Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmeni Ebru ALTUNDİŞ "Yenilikçi ve Teknolojik Gelişmelerin STEM Yoluyla Yabancı Dil Öğretimine Entegrasyonu" konulu sunumunda yabancı dil öğretiminde STEM'in açtığı ufuklar hakkındaki görüşlerini sundu. Ayrıca STEM'in uzantıları olarak kabul edilebilecek STEAM+FL, STEAM, ESTEM, STEMM öğrenme yöntemleri hakkında bilgi verdi.

Salon ka-

pasitesinin üzerinde bir dinleyici kitlesi ile gerçekleştirilen STEM Oturumu, sunumlardan sonra sorularla devam etti. STEM'in ölçme ve değerlendirme boyutu hakkında sorulan soru üzerine konu hakkında geniş çaplı bir fikir alış veriş gerçekleştirildi.

"STEM eğitimi ile disiplinler ayrı ayrı olarak bütünleşmiş bir şekilde verilmektedir" Yrd. Doç. Dr. Bekir YILDIRIM'ın Oturum Başkanı olduğu ikinci STEM oturumunda farklı illerden gelmiş öğretmenler konu ile ilgili bilgi, görüş ve geliştirdikleri uygulamaları sundu-

STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) Oturumları

lar. Bu öğretmenlerin isimleri ve sunum başlıkları şöyledi:

- Çelebi KALKAN - Sınıf Öğretmeni
- STEM 'in Eğitimde Etkin Kullanımı: "1.SINIF STEM Etkinlikleri"
- Kerim Kürşat GÜNEY - Trabzon Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmeni
- STEM ile Bilim ve Sanat Merkezi Öğrencilerinde Yetenek Geliştirme
- Hikmet TUTAYSALGIR - Mersin Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmeni
- Üstün Yetenekli Öğrencilerin Eğitiminde Mini Bilgisayar Raspberry Pi Kullanımı
- Pınar AKTIN TOYGAR - Kimya Öğretmeni
- Ortaöğretimde STEM Eğitimi
- Utku ÖZTEKİN - Hisar Okulları Fizik Öğretmeni
- Bir STEM Hikâyesi: FIRST Robotics Competition ve Hisar Ravens

Bu oturumun başkanı Yrd. Doç. Dr. Bekir YILDIRIM'ın aktardığı "Okul Öncesinden Yüksek Öğretime kadar STEM Eğitiminin Önemi"ni anlattığı görüşleri ise şu şekildeydi: STEM eğitimi ile disiplinler ayrı ayrı olarak bütünleşmiş bir şekilde verilmektedir. Bir ders kapsamında öğretilen konu, diğer derslerle de ilişkilendirilerek öğretilmektedir. Bu sayede bireyler, öğrendikleri bilgileri sadece bir disiplinde değil birden fazla disiplin içerisinde kullanacak ve öğrendiği bir bilginin tüm disiplinler ile ilişkili olduğunu anlayacaktır. Birey, öğrendiği bir bilginin tüm disiplinlerle ilişkili olduğunu anlayacak ve o bilgiyi farklı disiplinler içerisinde kullanmaya başlayacaktır.

21. yy. iş dünyası beraber çalışma yetisi olan, eleştirel düşünme becerisi gelişmiş, empati ve hoşgörü özelliğine sahip, kişiler arası iletişimi yüksek bireylere ihtiyaç duymaktadır.

STEM eğitimi sayesinde bireylerin bu özellikleri gelişmektedir.

STEM eğitimi önemli kılan bir diğer neden ise, bir ülkenin ekonomisinin gelişmesini sağlamasıdır. STEM eğitimi disiplinlerinden olan teknoloji, ekonomi için "Gatekeeper" olarak adlandırılmaktadır. Bir ülkenin ekonomisinin iyi olmasının temeli teknolojiye dayanmaktadır. Teknoloji'nin ortaya çıkabilmesi için ise, fen ve mühendislik bilgisine ihtiyaç vardır. Bu disiplinlerle ilgili bilgiler olmadan teknolojinin oluşması imkânsızdır. Bu bağlamda ülkemizde iki yıldır MEB tarafından yapılan "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi" teknolojiler gelişmelerin duyurulmasında önemli bir yere sahiptir.

STEM eğitimi ülkemizde uygulanmaya yavaş yavaş başlasa da, bu yeterli düzeyde değildir. STEM çalışmalarının verimli olabilmesi için bu eğitim okul öncesinden yükseköğretime kadar her aşamada verilmesi gerekmektedir. Okul öncesi dönemde olan çocuklar dünyayı keşfetmeyi, eleştirel düşünmeyi ve hayal kurmayı çok severler. Bu yaştan itibaren çocuklara fen, teknoloji, mühendislik ve matematik eğitimi verilmesi önemlidir. Bu dönemde öğrencilerin aldıkları eğitimler, ileriki dönemlerde

alacakları eğitimin temelini oluşturmaktadır.

"STEM'in Anaokulundan itibaren hayata geçirilmesi planlanıyor"

BASINDA ETZ

● Derleyen: Ayten BAYTOK

interpress®
www.interpress.com

DOĞRU HABER
GÜNLÜK ULUSAL GAZETE
DİYARBAKIR
SİYASİ

Tarih : 05.11.2016
Sayfa : 2
Tiraj : 50000
StxCm : 33

1/1

"Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"

ANKARA

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı (MEB) Yusuf Tekin, eğitimde teknolojiye geçişin hızla gerçekleştiğini ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. MEB Müsteşarı Yusuf Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

İngiltere, ülkenin teknolojiye atılımını hızlandırmak için eğitimde teknolojiye geçişin hızla gerçekleştiğini ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. MEB Müsteşarı Yusuf Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

interpress®
www.interpress.com

**MEMLEKET SİYASİ
RAPTADA GÜN YERİ...**
SİYASİ

Tarih : 10.11.2016
Sayfa : 1
Tiraj : 50000
StxCm : 33

1/2

Zirve tamamlandı

ANKARA
Eğitimde teknolojiye geçişin hızla gerçekleştiğini ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. MEB Müsteşarı Yusuf Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

interpress®
www.interpress.com

HABER EKSPRES
GÜNLÜK BÖLGESEL
GAZETE
İZMİR
SİYASİ

Tarih : 06.11.2016
Sayfa : 7
Tiraj : 3179
StxCm : 34

1/1

'FATİH sadece tablet dağıtma projesi değildir'

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Müsteşarı Yusuf Tekin, eğitimde teknolojiye geçişin hızla gerçekleştiğini ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

İngiltere, ülkenin teknolojiye atılımını hızlandırmak için eğitimde teknolojiye geçişin hızla gerçekleştiğini ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti. MEB Müsteşarı Yusuf Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

Harddisk (FATİH) Projesi'nin paydaşları olan öğretmen, öğrenci, uzman, özel sektöre temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla Ankara'da düzenlendi. Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

Harddisk (FATİH) Projesi'nin paydaşları olan öğretmen, öğrenci, uzman, özel sektöre temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla Ankara'da düzenlendi. Tekin, FATİH Projesi'nin hata bir "tablet dağıtma projesi" olarak algılanmadığını ve teknolojinin eğitimde önemli bir rol oynadığını belirtti.

EĞİTİM

Hürriyet EĞitim-Tecrübe "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"

"Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"

AA

09 Kasım 2016 - 17:36Son Güncelleme : 09 Kasım 2016 - 17:41

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nce (YEGİTEK) düzenlenen "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi" tamamlandı.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, başkentte bir otelde bu yıl 2'ncisi düzenlenen, 2 bin katılımlı ve 154 konuşmacının yer aldığı zirvede, 26 oturum ve 28 atölye çalışması ile 3 panel gerçekleştirildi.

Zirvede 11 yabancı çağrılı konuşmacı bildirimlerini sunarken, çoğu akademisyen olan yabancı konuşan sunumları da simultane [çeviri](#) ile katılımcılar tarafından dinlendi.

Ayrıca zirvedeki tüm konuşmalar "F klavye" [dünya](#) şampiyonlarının anında yazılarak, LED ekrana yansıtıldı.

interpress
www.interpress.com.tr

SONSÖZ
HAFTADA 6 GÜN ULUS...
ANKARA
SİYASİ

Tarih : 07.11.2016
Sayfa : 9
Tiraj : 3232
SvCm : 107

1/1

Eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek

İSTANBUL, (AA) - Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, eğitimde teknolojiye yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

İstanbul'da düzenlenen zirvede, eğitimde teknolojiye yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

interpress
www.interpress.com.tr

HAZİRAN GAZETESİ
MÜHÜRLEME VE GİZLİ YAZI
Tarih : 01.11.2016
Sayfa : 10
Tiraj : 1000
SvCm : 107

1/1

"Türkiye'nin dijital devrimi kaçırma lüksü yok"

Paralel yatırımlar ve doğru stratejilerle dijital devrim Türkiye'nin de ayakta kalması için zorunlu.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, başkentte düzenlenen "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde, eğitimde teknolojiye yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

Türk Telekom CEO'su Mustafa Cengiz, "Eğitimde FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi"nde yaptığı konuşmada, eğitimin geleceğine teknoloji yön verecek ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini hızlandıracak teknolojiye yatırım yapacaklarını söyledi.

interpress
www.interpress.com.tr

HÖRSÖZ
HAFTADA 6 GÜN YER...
TOKAT
SİYASİ

Tarih : 10.11.2016
Sayfa : 4
Tiraj : 570
SvCm : 107

1/1

Fatih Projesi ET Zirvesine Tokat 2 Bildiri ile Katıldı

4-5 Kasım 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen Fatih Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesi'nde, Tokat 2 Bildiri ile katıldı.

Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı. Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı.

Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı. Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı.

Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı. Tokat 2 Bildiri, Tokat 2 Bildiri ile katıldı.

BASINDAN SEÇTİKLERİMİZ

interpress®
medya takip merkezi 1940
www.interpress.com

YENİ MARMARA
YEREL GÜNLÜK GAZETE
BURSA
SİYASİ

Tarih : 27.11.2016
Sayfa No : 12
Tiraj : 1582
Sbxcm : 65

1/1

81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenler bilgilendirildi

Okullarda 81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenlerin bilgilendirildiği toplantı, MEB Başkanı İsmet İnönü'nün başkanlığında yapıldı. Toplantıda, 81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenlerin bilgilendirildiği toplantı, MEB Başkanı İsmet İnönü'nün başkanlığında yapıldı. Toplantıda, 81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenlerin bilgilendirildiği toplantı, MEB Başkanı İsmet İnönü'nün başkanlığında yapıldı.

Okullarda 81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenlerin bilgilendirildiği toplantı, MEB Başkanı İsmet İnönü'nün başkanlığında yapıldı. Toplantıda, 81 ilden Ankara'ya gelen öğretmenlerin bilgilendirildiği toplantı, MEB Başkanı İsmet İnönü'nün başkanlığında yapıldı.

interpress®
medya takip merkezi 1940
www.interpress.com

SIĞAS ORADE
HAFTADA 6 GÜN YERE...
SIĞAS
SIĞAS

Tarih : 23.11.2016
Sayfa : 1
Tiraj : 538
Sbxcm : 135

1/2

interpress®
medya takip merkezi 1940
www.interpress.com

MEHMETKİT SİYAS
YEREL GÜNLÜK GAZETE
SIĞAS
SIĞAS

Tarih : 22.11.2016
Sayfa : 1
Tiraj : 563
Sbxcm : 172

1/1

MEB Kelime tanıtıldı

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı. MEB Kelime tanıtıldı.

[illegible]

interpress®
medya takis merkezi 1940
www.interpress.com

ÖĞRETİMİN
ULUSAL DÜZENLİ DERGİ
İSTANBUL
EĞİTİM

Tarih : 01.12.2016
Sayfa No : 32
Tiraj : 5000
Sx/Cm : 1091

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI, "GESS(KÜRESEL EĞİTİM MALZEMELERİ VE ÇÖZÜMLERİ) TÜRKİYE İÇİN" TARSUS GRUP İLE PROTOKOL İMZALADI

Amaç, standartlarda verilen eğitimin kalitesini yükseltmek olan GESS Fuar ve Konferansları, Dünya, Endüstri ve Mükemmeliyet acente Türkiye'ye geliyor. Londra merkezli Tarsus Group bünyesindeki IFO Furuk ve PE Group bünyesinde GESS Turkey kapsamında düzenlenen Milli Eğitim Bakanlığın Türkiye ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile WOVW Mükemmeliyet acentesi.

Öğretimin kalitesini yükseltmek için
Tarsus Group ile imzalanan protokol, Türkiye'de verilen eğitimin kalitesini yükseltmek için imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı.

interpress®
medya takis merkezi 1940
www.interpress.com

SON SAAT
YEREL GÜNLÜK GAZETE
İSTANBUL
SİYASİ

Tarih : 16.12.2016
Sayfa No : 4
Tiraj : 5427
Sx/Cm : 44

'GESS Fuar ve Konferansları' Türkiye'de düzenlenecek

Dersliklerde verilen eğitimin kalitesini artırmayı amaçlayan etkinlik, 19-21 Ekim 2017 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecek

GESS Fuar ve Konferansları
Türkiye'de verilen eğitimin kalitesini artırmayı amaçlayan etkinlik, 19-21 Ekim 2017 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilecek. Etkinlik, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı.

Etwinning Konferansı GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Etwinning Konferansı
Etwinning Konferansı, Türkiye'de düzenlenen etkinlik, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı.

interpress®
medya takis merkezi 1940
www.interpress.com

İSTANBUL GÜNLÜK GAZETE
Yayın Tarihi: 16.12.2016
Sayfa No: 18
Tiraj: 5427
Sx/Cm: 92

Fatih projesini GESS ile tanıtacaklar

Fatih projesini GESS ile tanıtacaklar
Fatih projesini GESS ile tanıtacaklar, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı. Protokolün imzalandığı an, Tarsus Group ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalandı.

interpress®
medya takis merkezi 1940
www.interpress.com

CORUM HAKİMİYET
YEREL HAFTADA 6 GÜN GAZETE
CORUM
SİYASİ

Tarih : 05.10.2016
Sayfa No : 8
Tiraj : 2330
Sx/Cm : 60

Araştıran ve üreten nesiller için yeni eğitim sistemi: STEM

STEM
STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir. STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir. STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir.

interpress®
medya takis merkezi 1940
www.interpress.com

POSTA GÜNLÜK GAZETE
Yayın Tarihi: 30.09.2016
Sayfa No: 129
Tiraj: 25343
Sx/Cm: 123

Eğitimde yeni dönem STEM METODU

STEM METODU
STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir. STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir. STEM, araştırma ve üretimi birleştiren bir eğitim sistemidir.

Kültürel

Hafızamız

• **Prof. Dr. Mustafa ARSLAN**
Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / Halkbilimi Anabilim Dalı

Kültürel Hafıza Nedir?

Yalnızlaşan ve kimliğini sorgulamaya başlayan insan, zamansal olanın dışında aşkın olanla ilişki kurma çabasıyla kültürel hafızasını kendisi için önemli kılmaya yönelmiştir.

Kültür ve hafıza (bellek), farklı alanlara ait görünmekle birlikte birbirini tamamlayan iki kavramdır. Kültür, bir toplumun kendini ifade etme biçimi ve üyelerince öğrenilen unsurların toplamıdır. Bir başka deyişle kültür; insanların biyolojik kalıtlarının dışındaki ihtiyaçlarının şekillendirdiği ve öğrenme yoluyla edinilen maddi-manevi birikimi, değerleri, yönelimleri, duygu ve düşünce dünyasını, sosyal davranışları, teknoloji ve sanatın tamamını ifade eden doğaya eklenmiş yaratmalar, donatmalar bütünüdür. Hafıza ise insanın beyin fizyolojisi yani nöroloji ve psikoloji ile ilgilidir. İnsanın zihinsel donanımlarının, birikimlerinin mekânıdır ve sosyal bir boyuta sahiptir. İnsanın geçmişini bilmesi, içinde bulunduğu anı anlamlı kılması, geleceği planlayarak iç dünyasını ve çevresini düzenlemesi bağlamında hafızadaki birikimler, çeşitli algı ve iletişim yollarıyla toplumun diğer üyeleriyle de paylaşılır. 19. yüzyıldan beri süregelen "Kültür nedir, nasıl oluşur ve aktarılır?" gibi sorulara yönelik tartışmalar, günümüzde kültür-hafıza ilişkisini öne çıkarmış; kültürün mahiyeti, oluşması, işleyişi, aktarımı ve değişimi konusunda hafızayla olan bağı açıklanmaya çalışılmıştır. Kültürel hafızanın işleyişi, çeşitli hatırlama figürleri/kodlamaları üzerinden anlamın kaydedilmesi; hatırlama, canlan-

dırma ve aktarma şeklinde işler. Bu işleyiş, ortak deneyimlerin ve toplumsal kimliğin tarihsel sürekliliğini ve kendine haslığını meydana getirir. İnsanların kendilerini "biz" olarak tanımlamasında, kendine haslık ve tarihsel süreklilik oluşturmada kültürel hafızanın önemi büyüktür.

İnsan, kültürel ve edebî ürünler vasıtasıyla kendi kültürünün kökleriyle temasını sürdürür. Kültürel hafıza taşıyıcılarının; sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinde, birey ve grubun davranışlarında yansıttığı algı ve tasarımlar, zihinsel akıştaki devamlılığın en güzel göstergeleri kabul edilir.

Kültürel hayatının bütünlüğünde, uzman hafıza koruyucu ve taşıyıcı tipler önemli bir işleve sahiptir. Adları ne olursa olsun kendilerine bilgiyi taşıma yetkisi tanınmış olanların tümü kültürel hafızanın özel taşıyıcılarıdır. Bu çerçevede sözlü kültür ortamındaki destan, masal, efsane, hikâye, fıkra, kıssa vb. anlatanlar ile âşık adı verilen söz ve musiki ustaları, Türk sözlü kültür geleneğinde kültürel belleğin korunması ve aktarımında "taşıyıcı" özelliği taşırlar. Yazılı kültür ortamındaki şair ve yazarlar, elektronik kültür ortamındaki film gibi görsel ürünleri tasarlayanlar aynı işlevi üstlenen temsilcilerdir.

”
Evrenselin bütünlüğünde kendine ait değerlerle var olan kimlikli bir ulus olabilmek için gelişmenin kültürel miras çerçevesinde şekil alması gerekmektedir. Bu noktada, Türk kültürünün hafızasını oluşturan temel kodlamaların doğru anlaşılması ve değerlendirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.

Kültürel hafıza ve modernizm

Şehirleşme ve modern hayatı şekillendiren sanayi ve teknoloji, kültürel hafızaya tesir etmiştir. Kültürel hafıza; geleneksel ilişki, inanç ve zihin yapısı, modernizmin ortaya çıkardığı yeni kodlamalar ve bunlar arasındaki ilişkiler nedeniyle değişmeye başlamıştır. Çünkü modern insanın içinde bulunduğu sosyal ve kültürel ortam, ortak hafızanın ve geleneğin devamını zorlaştırmıştır.

Kırsaldan şehre göç, geniş aile yapısından kopuş ve sosyal bir grubun parçası hâline gelememe durumu, ortak hafıza ve geleneksel ilişkiler ağının parçalanmasına sebep olmuş; fertler, geçmişten geleceğe uzanan bir zincirin parçası olmaktan çıkarak tek kişilik “ben” hüccresine hapsolmeye başlamıştır. Kitle iletişim araçları; bir yandan sosyal hafızaya ilişkin temel kod/değerleri silmeye veya anlamsızlaştırmaya, diğer yandan yeni imajlar üreterek “toplumsal bellek yitimine” yol açmaktadır. Bu kopuşun en gözlemlenebilir örnekleri kültürel hafıza ve zihinsel dinamikler alanındadır. Ayrıca kültürel hafıza kaybı ve sosyo-kültürel zeminin kayması, kültürün yeniden inşasında bir dünya görüşü benimsemenin önünde engel oluşturmaktadır. Sergilenen davranış biçimleri değer ve anlam içeriğinden yoksun,

sergileyenin kendisine ait olmaktan uzak kitlesel bir özelliğe bürünmektedir. Bireylerin veya toplumun önemli bir kısmında duyarsızlık hat safhaya ulaşmıştır. Kısacası millî kültürlerin bir “küresel asimilasyon”a doğru sürüklendiğini söylemek de mümkündür.

Bütün bunlara rağmen “Her tez antitezini de beraberinde doğurur.” önermesine bağlı olarak; yalnızlaşan ve kimliğini sorgulamaya başlayan insan, zamansal olanın dışında aşkın olanla ilişki kurma çabasıyla kültürel hafızasını kendisi için önemli kılmaya yönelmiştir. Özellikle hafıza zinciri olarak inancın ve dinin, inanan insanı bir gruba ve topluma bağlaması, hatırlama ve uygulamaların da bu topluluğun temelini oluşturması araştırmalar için birer hipotez oluşturur.

Evrenselin bütünlüğünde kendine ait değerlerle var olan kimlikli bir ulus olabilmek için gelişmenin kültürel miras çerçevesinde şekil alması gerekmektedir. Bu noktada, Türk kültürünün hafızasını oluşturan temel kodlamaların doğru anlaşılması ve değerlendirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Bu da ancak Türk kültür evrenini kendi sistematigi içinde anlaşılabilir kılmakla mümkün görünmektedir. ●

• İbrahim Halil ER

Kültürel Hafızamızın Kodları

Arşiv

Belge ve dosyaların saklandığı yer olan arşiv, bir anlamda devletin hafızasıdır. Günümüzde arşiv iki şekilde olur: Klasik arşiv ve modern arşiv. Klasik arşiv, devletin her türlü yazışmalarının toplandığı yerdir. Modern arşiv ise her kurumun kendi dokümanlarını tuttuğu yerdir.

Osmanlı Devleti tüm resmî evraklarını önem derecesine bakılmaksızın belli bir usule göre büyük bir titizlikle saklamıştır. Osmanlı arşivleri sadece Türkiye için değil, dünya tarihi için de önemlidir.

Osmanlı Devleti'nde, ana arşivin yanında her vilayetin kendi arşivi olduğu gibi, kadı sicillerinin kaydedildiği defterler ve tapu kayıtları da arşivlenirdi. Osmanlı arşivleri, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı bünyesinde toplanmıştır. Burada 1987-2012 yılları arasında toplam 45 milyon belge tasnif edilmiştir. Bu belgelerin 5 milyonu dijital ortama aktarılmış olup, hâlen bu işlem sürmektedir. Tüm arşivimizin dijital ortama aktarılmasıyla ülkemize zengin bir tarihsel hafıza kazandırılmış olunacaktır.

Dil Mirası

Osmanlıca, Türkçe'nin yüzyıl önceki hâlidir. Aynı bir dil olarak düşünülmesi de günümüz Türkçesi ile yazım ve kavram açısından farklılık arz etmesi nedeniyle öğrenmek için ayrı bir çaba sarf etmeyi gerektirmektedir.

Osmanlıca, klasik anlamda bir dil olmayıp bir uygarlığın ve medeniyetin anahtarıdır. Aynı zamanda bizim geçmişimiz ve tarihimizdir. Osmanlıca sayesinde yeni nesil, Türk ve İslam medeniyetini anlama eşğine adım atmış olacaktır.

Mezarlar ve Mezar Taşları

Mezarların kendisi bir tarihi hafıza niteliğini taşıdığı gibi, mezar taşları ve üzerindeki yazılar da bizlere büyük bir tarihi bilgi vermektedir. Osmanlılarda mezar taşları kişinin konumu ve özelliğine göre yapılırdı. Meselâ genç yaşta vefat eden bir kızın mezar taşına kırık gül resmi konulur, ulema sınıfından birisinin mezar taşı sarık şeklinde yapılırdı. Tanınmış kişilerin mezarlarının ortaya çıkması, bazı tarihi olayların aydınlatılmasında önemlidir. Mezar taşlarının yanı sıra mezar üzerinde yapılan mimari yapıların, türbelerin, kümbetlerin de tarihsel hafızaya hizmet ettikleri bilinmektedir. İnsanlar, bu mezar ve türbeleri ziyaret ederek o kişinin sahip olduğu misyonu, görüşlerini ve geçmiş ile olan bağlarını kuvvetlendirmiş olurlar

Paralar ve Pullar

Paranın tarihi önemi vardır. Tarihin bu yardımcı bilimine "numizmatik" denir. Paranın üzerindeki hükümdar ismi ile devletlerin hükümdarları,

basım tarihi ile dönemleri, resim veya desenleri ile sanatları, parada kullanılan altın ve gümüş oranıyla da ekonomik durumu hakkında bilgi sahibi oluruz. Paralar, günümüzde çok gelişmiş bir koleksiyon alt yapısına sahiptir. Bu nedenle paraların, binlerce insanın uğraştığı ve satışlarının da yapıldığı bir piyasası bulunmaktadır.

Pullar ise özel günleri anma veya çeşitli kişiler anısına da basılırdı. Pulların sık sık resim ve desen açısından değişmesi koleksiyoncuların da ilgisini çekti ve pul koleksiyonları oluştu. Günümüzde kullanım alanı azalan pullar, geçmişin aydınlatılmasında ve kültürel mirasımızın nakledilmesinde önemli bir unsur olmuştur.

Millî ve Manevî Semboller

"Bu ezanlar ki şehadetleri dinin temeli/Ebedi yurdumun üstünde benim inlemeli." diyen şair Mehmet Akif, dinî ve millî simgelerin kültürel hafıza kodlarımızda nasıl önemli bir yer oluşturduğunu anlatmaktadır. Ezan, bayrak, cami, minare, Kur'an ve dinî kimlik toplumu düşünme ve yaşama biçiminde etkilidir.

Sanat ve Mimari

Her millet, kimliğini ve tarihsel hafızasını bulunduğu çevreye, meskene ve sanatına mühürlemektedir. Bu, kültürel aidiyetimizi gösterdiği gibi, kendi kültürel kimliğimize uygun meskenler ve yaşam alanları oluşturma arayışının da bir tezahürüdür. Saraylar, kaleler, evler, tapınaklar, ibadethaneler, türbeler, yollar, köprüler, okullar vb. eserler kültürümüzü ve düşünce yapımızı da yansıtmaktadır.

Bir mimari eserin yanında bir tezyinat, süsleme ve hat da bulunur. Minyatür, ebru ve tezhip sanatları İslam'ın resim ve heykel sanatına mesafeli oluşunun sonucunda ortaya çıkmıştır.

Bir sanat unsuru olarak kültürel hafızamızda müziğin de ayrı bir önemi bulunmaktadır. Müzik, tek başına bir ritim olmayıp, onun arkasında bir dünya görüşü ve incelenmiş zevk/sanat anlayışı yer alır. Bu sanat anlayışı toplumun her kademesinde farklı bir şekilde tezahür eder. Bunlar saray müziği, tasavvuf müziği, halk müziği gibi kategorilere de ayrılabilir. Ninnilerimiz de halk kültürümüz ve kültürel dokumuzda önemli bir yere sahiptir.

Anlatma Geleneği

Halk kültürümüzün önemli bir masal alt yapısı bulunmaktadır. Bunların başında kökeni her ne kadar Arap (ama aslında İran) kültürüne dayanan Binbir Gece Masalları bulunmakta ise de artık bizim kültürümüzle de şekillenerek bizden olmuştur. Keloğlan masalları, Hz. Ali Cenknemeleri, mesnevîler, kıssadan hisseler, Muhammediye, Ahmediye, Kara Davut gibi eserler de kültürel mirasımızın nadide taşlarındandır. Bütün bu anlatma geleneği bize bir dünya profili çizer. Nasreddin Hoca

fıkralarının toplumumuzun şekillenmesinde ve toplumsal hafızamızdaki yeri önemlidir. Her birisi ayrı bir nasihat olan atasözlerimizi ve iletişimimizi kolaylaştıran deyimlerimiz gibi Halk şiirleri, toplumsal hafızamızın önemli köşe taşlarından birisidir. Karacaoğlu, Dadaloğlu, Köroğlu, Yunus Emre, Âşık Mahsuni, Nesimi ve Pir Sultan Abdal önemli halk şairlerimiz, mazi ile atiyi birleştirerek insan belleğinin geçmişiyile kopmamasını sağlamıştır.

Kıyafetlerimiz

Kıyafetlerimiz ve giyim tarzımız kimliğimizi ele veren en önemli unsurdur. Geçmişte her bölgenin ve her etnik kimliğin kendine has kıyafeti vardı. İnsanlar, kıyafetlerine bakarak kişinin mesleğini, yöresini, etnik ve dini aidiyetini öğrenebilirdi. Günümüzde ise bu kıyafetler daha çok

folklorik amaçlı kullanılmaktadır. Bu kıyafetlere bakarak her yörenin hâkim deseni ve rengini çıkarabildiğimiz gibi bölgenin sosyokültürel haritasını da elde edebiliriz.

Sonuç Olarak

Kültürel hafıza açısından oldukça zengin olan ülkemiz, maalesef bunları yeterince değerlendiremediği gibi, gelecek kuşaklara da sağlıklı bir şekilde iletememektedir. Bu nedenle ilgili Bakanlıklara, Üniversitelere, Basın ve Medya kuruluşlarına büyük görev düşmektedir. Bu kuruluşlar arasında ciddi bir koordinasyon ile sorunlar aşılabacağı gibi, bu konuda araştırmacıların yetiştirilmesi, yapılan araştırmaların duyurulması, basılması gerekmektedir.

"Ertuğrul Gazi Türbesi"

"Osmanlı parası"

• Yavuz Mahmut SÜRMELİ

Millî Kültürümüz Destanlar

Aslı Farsça olan destan (dâstân, destân), Fransızca épopée, Yunanca epos şiir karşılığıdır. Destan; kak, Batır, Batur, Buka, Bukadır, Bahadır, Boğa, Böke, Yiğit, Cigir, Koç, Koçkar, Arslan, Kaplan, Pars, Ejder ve kahramanlık kavramlarının, epik karakterli bir yaşayışın zaman, yer ve olaylar içindeki yansımalarının olay örgüsü ile biçimlendirilmiş anlatımlarıdır.

Türkçede destan, hem legende hem epope karşılığıdır. Ayrıca Anadolu'da Türk edebiyatında sosyal, tarihi ve mizahi konularda söylenen ulusal bir nazım şeklinin ve çeşidinin de adı destandır.

Destanlar, ulusların, özellikle tarih yazımının henüz yaşam bulmadığı dönemlerine ışık tutmaları bakımından önemlidirler. Ayrıca, ulusların tarih sahnesine çıkışlarını, komşularıyla olan ilişkilerini ve kendi kültür dokularını var eden değerleri anlamak bakımından da önemli kaynaklardır.

Sözlü kültür ürünü oldukları ve yazıya geç geçirildikleri için, destanların tamamı konusunda bilgimiz sınırlıdır. Eski Türk destanlarının bugün elimizde bulunan parçaları çeşitli kaynaklardan derlenmiştir. Bunlardan bir kısmı, Türk araştırmacılar tarafından, doğrudan

doğruya halk dilinde hâlâ yaşayan destanların derlenip yazılmasıyla elde edilmiş, bir kısmı ise eski Çin, Arap, İran, Bizans ve Batı kaynaklarında bulunmuştur.

Manas Destanı, dünyadaki destanlarının en büyüğüdür

Türk destanlarını İslamiyet öncesi ve İslamiyet sonrası diye iki bölümde değerlendirmek mümkündür. Böyle bir tasnifte, İslamiyet öncesi Türk destanları arasında şunları sayabiliriz: Yaradılış, Alp Er Tunga, Şu, Oğuz Kağan, Bozkurt, Ergenekon, Türeyiş, Atilla ve Göç Destanları.

İslamiyet sonrası Türk destanları arasında ise; Saltuk Buğra Han Destanı, Manas Destanı, Timur Destanı, Battalgazi Destanı, Danişment Gazi Destanı, Dede Korkut Destanları, Genç Osman Destanı, Köroğlu Destanı sayılabilir.

Türk milletinin millî hayatının ve tarihi macerasının bir destana sığmayacak kadar büyük olması sebebiyle bu geniş sözlü gelenek içinde, bir değil birden fazla millî destanı söz konusudur. Ergenekon'dan Manas destanına, Oğuz destanından Battalgazi, Köroğlu destanına kadar çok sayıda irili ufaklı destan ve bunların sayısız versiyonları vardır. Tarih sah-

nesinde 16 büyük devlet kuran Türk milletinin ayrı ayrı kollarında, Türk millî hayatının cihan-girlik hikâyeleri anlatılmıştır. Bu destanlardan Manas Destanı 250.000 beyti aşan hacmi ile dünya destanlarının en büyüğüdür. Bu destanların büyük bir kısmı teşekkül devresinin akabinde yazıya geçirilmediği için Türklüğün tarihi süreç içindeki çok çetin macerası doğrultusunda destan hüviyetinden çok şeyler yitirmiş, hatta tarihi çalkantılar içinde birçoğu kaybolmuş ve bazılarının bir kısım rivayetleri veya eksik hülasaları bugüne ulaşmıştır. Bu nüshaların bir araya getirilmesi suretiyle modern Türk edebiyatı içinde suni millî destan denemeleri de vardır. Türklerin en eski destanlarından ikincisi olduğu ileri sürülen Oğuz Kağan destanında Oğuz'un, doğuştan gelen güzelliği, doğduktan kırk gün sonra büyüyüp gelişmesi, halka eziyet eden canavarı öldürmesi, büyüyünce yeryüzünün dört bir yanına elçiler gönderip o ülkeleri bayrağı altına alması, yaşlanınca yurdunu altı oğlu arasında paylaşırken bir Türk hükümdarı ve kahramanı olması anlatılır. Kısaca destan, Oğuz Kağan'ın yaşamı ve yaşadıkları etrafında oluşmuştur. Bu destanda, destan kahramanı Oğuz'un gerçekte Türk-Hun hükümdarı Mete olduğu

“Destanlar, ulusların yazı öncesi çağlarında oluşmuş, gelişmiş; ulusa ait tarihi bilgileri ve yaşama kültürünü masallaştırarak anlatan yapıtlardır.”

“Gelecekte kimliğimizi, kültürümüzü yaşatacak ve devam ettirecek olan çocuklarımıza, gençliğimize yönelik, bizi biz yapan, kendi değerlerimizi yansıtan Destan, Efsane ve Masallarımızı, görsel sanatlarla yansıtarak, yabancı yayınlara tercih edilecek nitelikte albenisi güçlü, çizgi filmler, diziler, çizgi romanlar yapılmalıdır.”

söylenmektedir. Gerçekten de Mete'nin tarihi kişiliği ile destan kahramanı Oğuz'un serüvenleri arasında büyük bir benzerlik vardır.

Destanlar kültürel değerlerimizi yansıtır

Bugüne değin yapılan çalışmalarla adları ve kimi parçaları belirlenen Türk destanlarının toplamı iki yüz dolayındadır. Türk destanlarının belli başlı niteliklerini görmeye çalıştığımızda karşımıza, çoğu kez, kadın kişiliğinde odaklanmış bir güzellik, yiğitliğin, tarihin her döneminde baş üstünde tutulmuşluğu, atın ve bozkurtun insana sadık bir yoldaş olması, kurdun ana, baba ve hatta tanrı olması, yurt kabul edilen coğrafyanın kutsallığı gibi unsurlar çıkar.

Destanlar, ulusların yazı öncesi çağlarında oluşmuş, gelişmiş; ulusa ait tarihi bilgileri ve yaşama kültürünü masallaştırarak anlatan yapıtlardır. Destanlarda yer ve zamana ilişkin vurgular yer alsa da, bunlar olağanüstüleştirilerek anlatılmış bilgiler olarak değerlendirilir. Çoğunlukla nazımla düzenlenmişlerdir. Bütün diğer uluslarda olduğu gibi, Türk destanlarının da başlangıçta yaratılış izleğini içerdiğini görürüz. Evrenin oluşumu, tanrı kavramının

düşünsel anlamda yorumlanması; iyi kötü, güçlü güçsüz gibi insanoğlunun ilkel döneminin sorularına yanıt arayışı yaratılış destanlarının başlıca içeriğini oluşturur. Destanlarda evreni anlamaya yönelik bu çabanın yanı sıra, bir diğer önemli konu, ele alınan topluluğun doğa ve komşularıyla yapmış oldukları savaşları içermesidir. Alp Er Tunga, Şu, Oğuz Kağan, Göç, Saltuk Buğra Han ve Manas destanlarının içeriğine bakıldığında da kolaylıkla görüleceği gibi, ele alınan ortak ana temalardan birisini topluluğun doğaya karşı olduğu kadar, komşu halklara ya da boylara karşı var olma savaşı oluşturmaktadır. Bu destanlar içerisinde farklı bir eksene oturan ve bu yanılla da diğer destanlardan ayrılan Ergenekon destanıdır. Ergenekon destanında ortak bir bilinç ve tek kahraman etrafında odaklanmayan bir işleyişi görmekteyiz. İslamiyet sonrası Türk destanlarında da yine diğer destanlarda olduğu gibi olağanüstü kahramanlar etrafında örgütlenmiş olayların işlenişini görürüz. Bu destanlarda kahraman-

ların insanüstü nitelikleri İslam inancı etrafında işlenen temalarla bütünleştirilmeye çalışılmıştır.

Sonuç olarak gelecekte kimliğimizi, kültürümüzü yaşatacak ve devam ettirecek olan çocuklarımıza, gençliğimize yönelik, bizi biz yapan, kendi değerlerimizi yansıtan Destan, Efsane ve Masallarımızı, görsel sanatlarla yansıtarak, yabancı yayınlara tercih edilecek nitelikte albenisi güçlü, çizgi filmler, diziler, çizgi romanlar yapılmalıdır. Çocuklarımızın, bizim kültürümüze yabancı hayal ürünü (örümcek adam gibi) uyduruk kahramanlar yerine, plastik sanatlarla yeniden hayat bulacak olan Dede Korkut, Alp Manas, Oğuz Kağan, Yunus Emre gibi kendi kahramanlarımızı daha fazla sevecekleri kanaatindeyim. ●

KAYNAKLAR:

1. Destan Tanımı ve Eski Türk Destanları Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ
2. Türk Destanları Metin TURAN

“Mehmet Başbuğ”

“Dede Korkut”

- **Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN** / Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi
abalptekin@yahoo.com

Manevi Dünyamızın İncileri: Efsaneler

Kabul gören tanımıyla efsane; dinî, inandırıcı, kısa ve nesir şeklindeki halk anlatmalarına verilen addır. Yunancadan dilimize geçmiş olan *mitos* ve *mit* kavramları da efsane kavramıyla yakından ilgilidir. Türkiye Türkçesinde *efsane* kelimesinin yanı sıra *söylence* de kullanılmaktadır.

Tanımdan da anlaşılacağı gibi efsanenin en önemli özelliği dinî olmasıdır. Ancak burada şu hususu belirtmekte yarar vardır: Efsanede anlatılanların tamamını dine bağlayamayız. Yine de efsaneler büyük ölçüde Kur'an ve Hazreti Peygamber (S.A.V)'in mucizelerinden beslenir. Dinin dışında ilkel insanın düşünce yapısı diyebileceğimiz mit ve günlük hayatın izlerinden beslenen efsanelerin varlığı

gini de hatırlatmak isteriz.

İkinci olarak efsanelerdeki olaylar dinî kaynaklardan beslenmese bile anlatıların inandırıcılık özelliği daima yüksek seviyededir. Efsaneler, büyük ölçüde kısa ve nesir şeklindedir. Bu yönüyle efsane, masal ve halk hikâyesinden kolaylıkla ayrılabilir.

Efsaneler halkın ortak malı olup anonimdir. Efsaneler genelde tek motif üzerine kurulur: *Taş kesilme, dönüp arkaya bakma yasağı, şehrin sulara gömülmesi, insanın kuşa dönüşmesi*, aklımıza gelen motiflerden birkaçıdır. Efsanelerin mekânı dünyamız olup bazı anlatmalarda mekân dar bir coğrafyada oluşurken, bazılarında millî sınırların dışına çıkarak geniş bir coğrafyaya yayılmaktadır. Efsanelerde hem durağan hem de hareketli

bir zaman vardır. Bilhassa tayyi zaman tayyi mekân motifli efsanelerde zaman ve mekân değişken ve hızlıdır. Efsanelerin şahıs kadrosu çok çeşitli olup; insandan hayvana, olağanüstü şahıslardan olağanüstü hayvanlara kadar canlı ve cansız pek çok kahraman bir arada görülebilir.

Efsanelerde Alperen tipinin yanı sıra veli (eren) tipi de görülmektedir. Kahramanlar kazanımlarını bilek zoruyla değil; manevi bir güçle elde etmektedirler. Efsaneler yer, şahıs ve olayları konu alır. Bu sebepten efsanelerin konusu çok çeşitlidir.

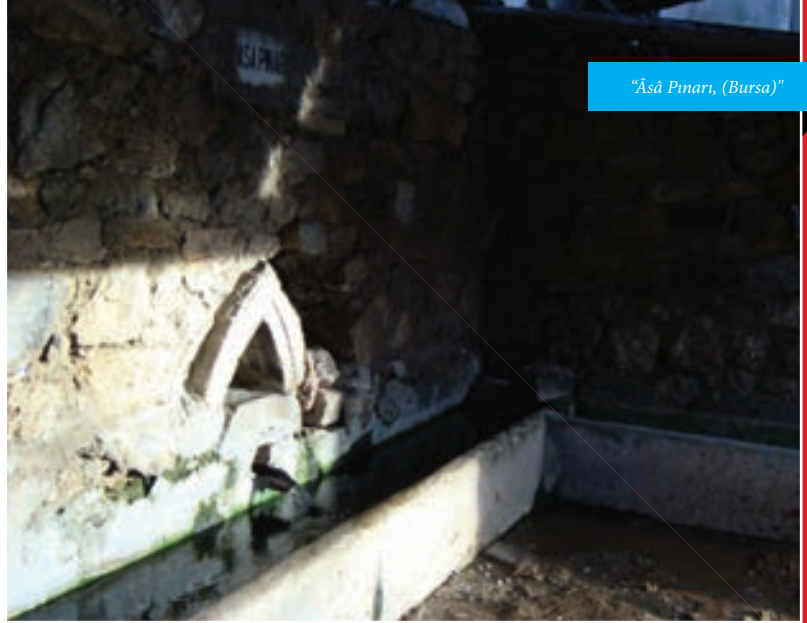
Tıpkı destanlarda olduğu gibi efsaneler de; çekirdek, oluşum ve tespit aşamalarından ibaret olup Türk destanlarında olduğu gibi üç aşamayı tamamlayan efsanelerin sayısı yok

“Her şeyden önce efsaneler dinî kültürümüzden beslenmektedir. Bu sebepten her efsane metninden alınması gereken ibretler ve ahlaki dersler vardır. Nitekim örneklen-dirdiğimiz efsanelerin tamamında Allah'ın gücü, kudreti anlatılmıştır. İsterse bastonun vurulmasıyla su çıkarır, isterse hasta bir insana şifa kaynağı olan kaplıcayı yaratır.” ”

"Çocuk Taşı"
(Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)

"Âsâ Pınarı, (Bursa)"

denecek kadar azdır. Ana hatlarıyla sınıflandıracak olursak efsaneleri ikiye ayırmamız mümkündür.

I. Ferdi Efsaneler (Menkıbeler)

Türk efsanelerinin ilk örneklerini destan metinleri içerisinde görmekteyiz: Saka Türklerinin Şu destanında *Türkmanend, Altunkan*; Hun Türklerinin Oğuz Kağan destanında *Kal-aç, Kıpçak, Kanglı, Karluk, Saklap* tespit edilen yer adları ve boylardan birkaçıdır. Şahsa bağlı olarak anlatılan menkıbelerin ilk örnekleri ise Hoca Ahmet Yesevî'den itibaren görülmeye başlanmıştır. *Satuk Buğra Han, Lokman Perende, Ahi Evran, Mevlâna, Sadreddin Konevi, Sultan Veled, Seyid Mahmut Hayranî, Hacı Bektaş Veli, Hacı Bayram Veli, Balım Sultan, Sarı Saltuk, Battal Gazi, Danişment Ahmet Gazi, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal*, vb. gerçek hayatlarından ziyade menkıbevî hayatlarıyla öne çıkmış olup bunlar velayetnâme ve menakıbnâme gibi eserlerin yardımıyla günümüze kadar ulaşmıştır.

Sözünü ettiğimiz dinî ve edebî şahsiyetlerle ilgili anlatımlar daha çok "keramet gösterme" motifi üzerine kurulmuştur. Çünkü veliler gerçek anlamda Allah dostları olup Hazreti Peygamber'in mirasçıları olarak kabul edilirler. Bu sebepten de pek çok keramet gösterirler: Çelikten yapılmış

kılıç yerine tahta kılıç kullanırlar, aslan binip yılanı kamçı yaparlar, cansız yürütürler, tayyi zaman tayyi mekân (aynı anda birkaç yerde görünme) olayını yaşarlar, insan gücünün yetmeyeceği dağı ortadan kaldırırılar, savaş sırasında zorda kalan askerlere yardım ederler, tabak veya kâsedeki yiyecek içecek hiç eksilmez...

Bu tür efsanelerin (menkıbelerin) sayısı çok fazla olup kaynağını Kur'an-ı Kerim ve Hazreti Peygamber'in mucizeleri oluşturur. Velayetnâme, menakıbnâme, tarih kitaplarından başka bu alanın önemli kaynaklardan birisi Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'dir. 1611-1682 yılları arasında yaşayan Evliya Çelebi'nin İstanbul'dan sonra ilk ziyaret ettiği şehir Bursa'dır. Çelebi, XVII. yüzyıl Bursa'sını anlattığı kısımda yanan bir ışığı takip ederek Bursa'ya gelen Emir Sultan'dan da uzun uzun söz eder. Emir Sultan bir seyahati sırasında abdest tazelemek istediğinde su bulamaz. Bunun üzerine bastonunu yere vurmasıyla fışkıran su çıkar. Efsanenin kaynağını A'raf suresi 160. ve Bakara suresi 60. ayetler meydana getirmektedir.

Bir vakit Musa, kendi milleti için su istemişti.

Bizde: "Değneğinle taşa vur." demiştik.

Bunun üzerine ondan, on iki pınar fışkırdı. Her grup insan, kendi su alaca-

ğı pınarı bildi" (Bakara suresi 60. ayet, s. 18).

Musa'ya şöyle vahyettik:

"Âsân ile taşa vur!" o anda ondan on iki pınar akmaya başladı" (A'raf Suresi 160. ayet, s. 169).

Örnek olması açısından *Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi*'nde tespit edilen Asa Pınarı adlı efsaneyi aşağıya alıyoruz:

Âsâ Pınarı (Bursa)

"Şehrin dışında ve doğu tarafında, yarım saatlik bir mesafede, Uludağ'ın eteğindeki kestanelik ormanının içinde bir hayat pınarı kaynayıp akar. Hazreti Emir, bu gönül açıcı yere varıp abdest tazelemek isteyince, mübarek ellerindeki âsâyı yere dürtmüş. Oradan gayet tatlı, safalı bir su akmaya başlamış. İşte, Âsâ suyu denilmesinin sebebi budur. İçinde Emir Sultan'ın mabed sofası vardır. Çimenlik bir yerdir. Gayet iri kestanesi olur. Hepsisi aşılama ağaçlardır. Kestanenin tanesi 40 dirhem gelir." (Çevik 1-2 1993: 410; Kurşun-Kahraman-Dağlı 2006: 32).

II. Anonim Efsaneler

Şahsa bağlı olan efsanelerin dışında kalanların tamamı anonim olup bunlar içerisinde *taş kesilme* motifini konu alanlar en yaygınlarıdır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde tespit edilen ve nimete saygısızlık so- »

“Trablusşam Balıklı Ayazması”

nucu taş kesilmeyi konu alan *Çocuk Taşı* adlı efsanenin metni şu şekildedir:

Çocuk Taşı (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti)

Genç bir gelin bir gün bahçede bitta (ev pidesi) yaparmış. Yanında da küçük çocuğu varmış. Bir ara çocuk büyük abdestini yapmış. Kadın çocuğun altını almış. Sıra poposunun silinmesine gelince yerinden kalkıp eve gitmeye üşenmiş. Yaptığı bittalardan birini eline almış, tam çocuğun altını bitta ile sileceği sırada Allah tarafından çok güzel bir mendil gönderilmiş. Kadın mendili çok beğenmiş ve kullanmaya kıyamamış ve yine eli bittaya uzanmış. Bu defa önüne yine aynı güzellikte bir başka mendil düşmüş. Kadıncağız mendili yine kullanmamış ve eli tekrar bittaya uzanmış. Bunun üzerine gökten üçüncü defa mendil düşmüş. Kadın, onu da kullanmaya kıyamamış ve çocuğunun altını bittacıkla silince taş kesilmiş. O sırada çocuk da kucağındaymış.

Bugün bu taşta bakıldığında anne ve çocuk olduğu çok açık bir şekilde bellidir (Yüce 2003: 19).

Türkiye ve Türk dünyasında dağlara bağlı olarak çeşitli efsaneler anlatılır. Bunlar, Hazar Denizi'nin doğusunda ki Türk devlet ve topluluklarında mitolojik unsurlarıyla öne çıkarken batısındaki anlatımlarda İslami hususların

varlığı dikkatlerden kaçmamaktadır. Konya, Isparta, Antalya sınırları içerisinde kalan Anamas Dağıyla ilgili olarak anlatılan efsaneden hareketle annenin çocuk eğitimindeki önemi anlatılmaya çalışılmıştır.

Anamas Dağı (Isparta-Konya)

Eğridir Gölü ile Beyşehir Gölü arasında kalan bölgede, göllere âdeta paralel olarak uzanan bir dağ silsilesi vardır. Burada, 2110 metre yüksekliğiyle Anamas Tepesi dikkati çekmektedir. Bu dağ ile ilgili olarak Konya ve Isparta bölgelerinde şu efsane anlatılmaktadır:

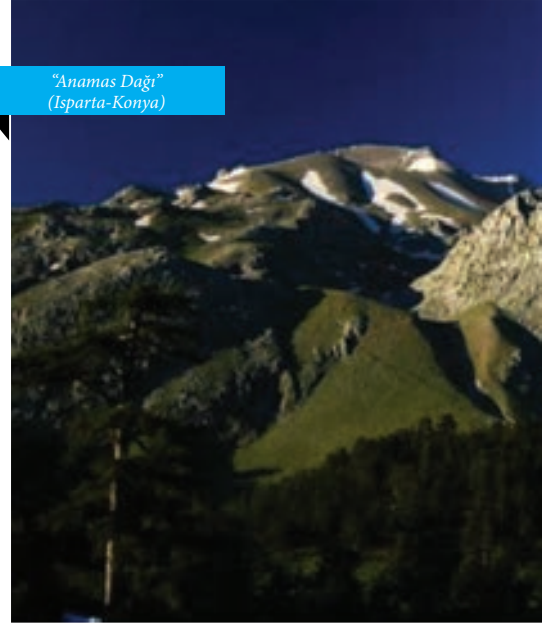
Bu dağın eteklerinde birçok köy vardır. Buralardaki halk geçimini, diğer dağ köylüleri gibi odunculukla, hayvancılıkla sağlar. Fakat çoğu fakirdir, kıt kanaat geçinebilmektedir. Böyle fakir ailelerden birinin küçük yaşta bir oğulları vardır. Annesi bunu daha o çağlarda hırsızlığa alıştırmış. Çocuk komşuların kümeslerinden tavuk, yumurta çalmaya başlar. Derken çocuk büyür, onunla beraber cürümler de büyür. Delikanlı artık tavukla, yumurta ile uğraşmaz; dağ başlarında yol kesmeye, adam soymaya alışır. Düpedüz eşkiya olur bu küçük tavuk hırsızı. Kaçınılmaz son onu da yakalar. Hükümet kuvvetleri tarafından sarılır, çaresiz kalınca teslim olur. Muhakeme edilir, işlediği suçlar bir bir sayılır. Karar acıdır: Eski tavuk hırsızı, yeni

“Halkın düşüncesi halk kültürünü, halk kültürü de millî kültürü oluşturur. Bu da ayrılmayı değil kardeşliği pekiştirir.”

eşkiya asılacaktır! Bunu darağacının altına götürürler, son arzusunu sorarlar. Su ister, abdest alıp iki rekât namaz kılar. Namazdan sonra ellerini göğze kaldırıp Allah'a yalvarmaya başlar.

“Ya Rabbim, benim günahım olmadığımı bilirsin. Ben masum bir çocukken anamın zoru ile bu yollara düştüm. Ya Rabbim, beni asma, anamı as.”

Ölüm korkusu ve heyecanı ile duasını

“Anamas Dağı”
(Isparta-Konya)

yüksek sesle yapmaya başlayan delikanlıyı dinleyen ilgililer onun suçsuz olduğunu, asıl suçlunun anası olduğunu öğrenirler. Böylece delikanlı kurtulur. İşte, o günden sonra, delikanlının eşkiyalık yapıp yol kestiği dağlara 'anamı as'tan gelen Anamas adı verilmiştir (Sakaoğlu 2008: 107-108).

Göllere bağlı olarak anlatılan efsaneler de çeşitli olup bunların en eskisi *Evliya Çelebi'nin Seyahatnâmesi*'nde tespit edilmiştir. Türkiye'de benzer efsaneler, Kurtuluş Savaşı sırasında, Şanlıurfa'da Balıklı Göl'de, Malatya

ilinin Darende ilçesinde Somuncu Baba'nın türbesinin yanında bulunan havuzdaki balıklar için anlatılmıştır.

Trablusşam Balıklı Ayazması

"Yine Trablus'un kuzeyinde Bi'rül Kü-nuz, Balıklı Ayazması derler. Hiç kim-se buradaki esrara vakıf değildir. Ha-kikat şudur ki, bu bölgede cenk olsa, bu balıklar bir müddet kaybolur sonra yaralı ve kanlar içinde yine görünürler. Buradan bir adam su içse ve balık tu-tup yese ahmak olur. Ama sıtma tutan kimse üç cumartesi buraya varıp gus-letse şifa bulur." (Çevik (9) 1993: 66). Kaplıca konulu efsanelerin çok sayı-da örneği olup bunlardan birisi Sivas ilinin Kangal ilçesinde tespit edilmiştir.

Balıklı Çermih (Sivas)

Balıklı Çermik, Kangal'a 13 kilometre uzaklıktadır ve Kavak Beldesi sınırları içinde bulunmaktadır.

Söylentiye göre 1917 yılına kadar sazlık olan bu yerde yöre çobanları, davaları ve keçilerini otlatırlarmış. Günün birinde, çoğunluğunu uyuz keçilerin oluşturduğu sürüyü otlatan çoban, keçilerini burada yıkamaya başlamış. Kısa zamanda keçilerinin uyuzdan kurtulduğunu görmüş. Bu duruma şaşırان çoban, sazlıkları temizleyerek burasını havuz şekline çevirmiş. Bu olayı duyan herkes o tarihten itibaren buradan şifa amacıyla yararlanmaya başlamış.

Efsanenin kökeni Kur'an-ı Kerim'de tespit edilmiş olup Sad suresi 41-44. ayetlerdir.

Sonuç

Her şeyden önce efsaneler yazımızın başında belirttiğimiz gibi dinî kültür-müzden beslenmektedir. Bu sebepten her efsane metninden alınması gereken ibretler ve ahlaki dersler vardır. Nitekim örnekledirdiğimiz efsanelerin tamamında Allah'ın gücü, kudreti anlatılmıştır. İsterse bastonun vurulmasıyla su çıkarır, isterse hasta bir insana şifa kaynağı olan kaplıcayı yaratır.

Türk toplum hayatında, anne ve çocuk ilişkisi anlatılırken annelere ve-

rilen mesaj çok önemlidir. İsterse çocuk annesinin teşvikiyle hırsız olur, isterse annesinin eğitmesiyle alın te-riyle kazanılan kazancın kutsal oldu-ğunu öğrenir.

"Yiyiniz içiniz ama israf etmeyiniz." ayetinden hareketle nimete saygı gösterilmesi gerektiği de efsanelerde anlatılmaya çalışılmıştır. "Çocuk Taşı" efsanesinde gökten üç defa mendil gelmesi motifi pek yaygın olmayıp Türkiye'nin Sarıveliler (Karaman) ve Yalvaç (Isparta) ilçelerinde benzerine rastlanmıştır.

Türk kültür hayatında; "yardımcı olan üçler yediler" in ne şekilde karşımıza çıkacağını hiçbir zaman bilemeyiz. Nitekim Kurtuluş Savaşı'nda, Kore Savaşı'nda, 1974 Kıbrıs Barış Hare-katı'nda göl, ırmak ve havuzlardaki balıkların savaş sırasında kayboldu-ğundan, daha sonra üzerindeki be-neklerle geri geldikleri anlatılmaktadır ki bu da "üçler yediler" den başkası değildir.

Dünyada halk anlatmaları (masal, efsane, halk hikâyesi, fıkra) dan ya-rarlanılarak çocuk eğitimi ve yetiş-mesine önem verilirken ülkemizde bu konuda henüz yeterli seviyeye geldi-ğimizi söylememiz mümkün değildir. Oysa halkın düşüncesi halk kültür-nü, halk kültürü de millî kültürü olu-ş-turur. Bu da ayrışmayı değil kardeşliği pekiştirir.

"Balıklı Çermih (Sivas)"

KAYNAKLAR

1. ALPTEKİN, Ali Berat (2014), Efsane ve Motifleri Üzerine, Ankara: Akçağ Yay.
2. ELMALILI Hamdi Yazır (Sadeleştiren Kasım Yayla), Kur'an-ı Kerim Yüce Meali (2002), İstanbul: Merve Yay.
3. LEVEND, Ağah Sırm (1980), Divan Edebiyatı Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar, İstanbul: Enderun Yay.
4. Mehmed Zillî Oğlu Evliya Çelebi (1993) i, Evliya Çelebi Seyahatna-mesi, (1-2), (Yayına Hazırlayan: Mümin Çevik) İstanbul.
5. Mehmed Zillî Oğlu Evliya Çelebi (1970), (Türkçeleştiren: Zuhurî Danışman), Evliya Çelebi Seyahatnamesi, / Üçüncü Kitap, İstanbul.
6. Mehmed Zillî Oğlu Evliya Çelebi (1993), Evliya Çelebi Seyahatna-mesi, (9-10), (Yayına Hazırlayan: Mümin Çevik) İstanbul.
7. ÖZEN, Kutlu, (2001), Sivas Efsaneleri, Sivas.
8. SAKAOĞLU, Saim (1980), Anadolu Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifi ve Bu Efsanelerin Tip Kataloğu, Ankara: Kültür Bakanlığı Yay.
9. SAKAOĞLU, Saim (2008), 101 Anadolu Efsanesi, Ankara: Akçağ Yay.
10. SAKAOĞLU, Saim (2009), Efsane Araştırmaları, Konya: Kömen Yay.
11. YÜCE, Burcu (2003), Kıbrıs Halk Anlatımlarından Örnekler (Ef-sane ve Masal), Konya (Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yayınlanmamış yüksek Lisans Tezi).

"Moena Köyü / İtalya"

Sınırları Aşan Kültürümüz - 1

• G. Senem TOSUN

Bir kültürün maddi ve manevi kültür öğeleri dünyadaki diğer kültürlerle yayılabilir. Farklı kültürler çeşitli sebeplerle karşılaşarak birbirlerini etkileyebilir. Kadim Türk kültürü de göç, savaş, ticaret, din ve özellikle kurdukları devletler aracılığıyla tek coğrafyaya sıkışıp kalmamış, gerek kültürleri etkileyerek gerekse kültürlerden etkilenecek insanlığın ortak kültürel mirasına büyük katkılar sağlamıştır.

Üç kıtada ayak izi olan bir milletin tarihî zenginliği ve kültürel mirasıyla dünyaya etkisi, elbette bizim ele aldığımız başlıklarla sınırlı değil. Farklı coğrafya ve kültürlerle imzamız bırakan daha birçok kültürel öğemiz bulunmaktadır. Bu yazıyla niyetimiz; kültürel hafızamızı canlandırarak sınırları aşip farklı coğrafyalarda yer edinmiş, nispeten bilinmeyen Türk izlerini sürmek ve siz değerli okurlarla paylaşmak.

İlk durağımız İtalya Moena Türkleri

Moena, namı diğer TURCHIA. Moenalıların deyişi ile "Moena'daki bizim Türkiye'miz."

Moena Türkleri, İtalya'nın Trentino bölgesinde Moena köyünde yaşayan bir halktır. Peki, nasıl olur da Alp Dağları'nın en ücra köşesinde Avusturya sınırında yer alan bir köyde, Türkçe bilmeyen ve Türkiye'yi görmemiş bir halk "Türk" olarak anılır ve üstelik Türk kültürünün izlerini taşır? Cevap için II. Viyana Kuşatması sonrasına, 1683 yılına gidelim.

Kuşatma sonrası bir Osmanlı askeri ağır yaralıyken İtalya'da bir kasabaya sığınır ve köylüler tarafından tedavi edilir. Köyde sevilip benimsenen yeniçeri buraya yerleşir ve köyden bir kızla evlenir. Bilgisini, görgüsünü, geleneklerini köylülerle paylaşır. Giyim kuşam, yeme içme, gelin alma töreni gibi yaşam tarzıyla halka örnek olur. Zamanla köyde "El Turco" adıyla anılır. Günün birinde Alman derebeylerin köye gelerek köyü yağmalamaları ve halktan haksız vergi istemeleriyle Moenalıların huzuru kaçır. Özgürlüğüne düşkün Türk, bu zorlamayı kabullenmez, köylüyü ayaklandırıp onlara ok, yay yapımını, ateşli silahları ve ustası olduğu savaş teknikleriyle ilgili her

şeyi öğretir. Yeniçeri sayesinde büyük beladan kurtulan Moenalılar, ona öylesine minnettar kalır ki ölümünden sonra bile öğrettiği Türk geleneklerini yaşatır. Öyle ya ata belledikleri bu Türk, onlara "hamaset ve hürriyeti" armağan etmiştir.

İtalya'da "Türk Günü"

İşte tüm bunların yaşandığı Moena'da yeniçerinin ölümü ardından uzun süre yas tutan Moenalılar, onun anısını yaşatabilmek ve Türk kültürünü hatırlatmak amacıyla köyde her yıl 19-21 Ağustos tarihleri arasında temsili sultan, harem kadınları ve yeniçeriler bir araya gelerek bir "Türkiye Festivali" (Festa de Turchia) düzenler. Gösterilerde Moena kadınları, başörtü, şalvar ve uçları yukarıya doğru kıvrık olan pabuçlar giyinerek Türk kadınına temsil ederken; erkekler bıyık bırakarak fes giyerek ve kılıç kuşanarak sultan,

“Koca bir kavmin binlerce kilometreyi üç asır içinde geçtiğini düşünün... Bu, dünyayı değiştirmez de ne yapar?”

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

“Türkiye Köyü / Hollanda”

vezir ve gazilerin kılığına girerler. El-leriyle yaptıkları Türk bayraklarını ev-lerinin pencerelerine asarlar. Moena Türk Festivali'nde belediye başkanı dâhil herkes Türk gibi giyinir, yeniçeri kıyafetli askerler ortalıkta dolaşır. Festivalde, topluluğun en yaşlısı “Sultan” olur ve “El Turco”yu temsil eder. Günümüzde Moena meydanında halen bu Türk'ü temsil eden bir büst ve büs-tün altında ise “hilâl” işlemeli bir de çeşme yer almaktadır.

Şimdilerde Moenalıların en büyük iste-ği, Türklerin kendilerini ziyaret ede-rek oradaki küçük Türkiye'yi görme-leri ve mehteran takımının katılımıyla festivalin daha da anlamlı hale gelmesi...

Hollanda'da Türk'süz “Türkiye”

Bu kez rota-mızı ay yıldızın izinde, Türkiye'den kilometrelerce uzakta, yine atalarımızın fetih coğ-rafyasının dışında kalan Hollanda'nın Oostburg bölgesine çeviriyoruz. Bölgede yol üzerinde görenleri şaşkına çeviren Turkeijeweg (Türkiye yolu) ve Turkeye (Türkiye) yazılı levhalar bulunur. Bu levhaların en az 400 yıl geçmişi olduğu, Türkiye köyünün kuruluşunun 1590-1604 yıllarına kadar

uzandığı söylenir.

İçinde tek bir Türk bile yaşamamış, 50 haneli küçük bir Avrupa köyünün adı neden Türkiye, diyorsanız yeni hikâ-yemize göz atalım.

Bir rivayete göre; Türkiye köyünün bulunduğu Zeeland bölgesi, 1600 yıllarında İspanyollarla yapılan savaş-larda Hollanda için stratejik açıdan çok önemlidir. Aynı dönemde İspan-yolların elinde de 1400 civarında Türk forsa esirdir. Esirler, Hollandalıların yardımıyla kurtulur ve onlara teşekkür olarak kıyafetleri ile üç hilalli Osmanlı flamalarını hediye eder. Hollandalılar flamalarını gemilerine çeker. Bunu gören İspanyollar Osmanlı'nın buraya donanma gönderdiğini zannederek geri çekilir. Böylece ülke işgalden kurtulur. Bu olay üzerine dönemin Hollanda Prensi Maurits bu bölgeye “Türkiye” adını verir.

Konuyla ilgili farklı rivayetler de bulun-maktadır. Hangisi gerçektir bilinmez ama anladığımız; atalarımızın uğra-madığı Avrupa'nın göbeğinde, sınırla-rın tutsak edemediği Türk kültürünün damgasının olduğudur.

Gönüllü Türkiye elçisi

Köyün girişinde dalgalanan bir Türk bayrağı, bayrağın dalgalandığı evin duvarındaki levhada bir yazı: “Türkiye elçiliği, numara 16.”

İşte şaşkınlık yaratan bu evde Mo-

nique Sturm adında bir Hollandalı yaşar. Sturm, gönüllü bir Türkiye el-çisidir. Misafirlerini kapıdaki “Ne mut-lu Türküm diyene! “ ve altında “Hoş geldiniz” yazıları karşılar. Müzeye dönen bu ev, ziyaretçilere Türk kül-türünü tanıtacak şekilde tasarlanmıştır. Duvarda Osmanlı padişahlarının tabloları asılıdır, üstelik gönüllü elçi Sturm tablodaki tüm padişahları tanır. Evinde Türk çayı, ince belli çay bar-dağı, Türk kahvesi, seccade, tespih, baklava gibi Türk kültürüne ait birçok öge bulunur. Üstelik bu Hollandalı, Türk misafirperverliğini de fazlasıyla benimsemiştir.

Bu ev, Avrupa'da yaşayan Türkler tarafından da sıklıkla ziyaret edilir. Monique Sturm yılda ortalama 150 Türk'ü konuk eder ve her misafirin duygularını anı defterine kaydeder. Gönüllü Türkiye elçisi Monique Sturm, şimdilerde üst düzey bir yetkilinin gi-dip köyü ziyaret etmesini bekliyor... Bunun dışında Türkiye'nin Hollan-da'ya kazandırdığı kahve, tütün, çini, müzik enstrümanları, Türkçe keli-meler, mimarlık, leylak, kestane ve anavatanı İstanbul olup günümüzde Hollanda'nın en önemli ihraç ürünle-rinden biri haline gelen “lale” ise anla-tamadıklarımız arasında...

*Yazımıza bir sonraki sayımızda de-
vam edeceğiz.*

• Nizamettin KARS

İslam Medeniyeti, Kültürel Mirasımız ve Müzeler

Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarına fetihler düzenleyen ve bu üç kıtada devletler kuran Müslümanlar, birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış bu topraklarda yaşayan kültürlerle İslam kültürünü kaynaştırarak güçlü bir İslam medeniyeti inşa etmişlerdir. Kur'an-ı Kerim'deki "Allah insanların bir kısmını diğerleriyle savmasaydı, içlerinde Allah adının çok anıldığı manastırlar, kiliseler, havralar ve mescitler yıkılıp giderdi." (Hac 40) ayeti, özelde mabetlerin, genelde önceki uygarlıkların kültür varlıklarını korumayı telkin etmektedir. Bundan dolayıdır ki İslamlaştırılan beldelerde, o beldenin kültürel birikimine dokunulmamıştır. Mısır, Ürdün, Fas, İran, Filistin ve Anadolu'nun adeta birer açık hava müzesi olması bunun en güzel örneğidir.

İslam Medeniyetinin Önemli Kütüphaneleri

Geçmiş devralarak koruyan ve geleceğe aktaran bazı hafıza mekânları vardır. Bu mekânlardan biri kültürel hafızanın arşivlendiği kütüphanelerdir. "İlim ve hikmet, müminin kaybetmediği malıdır. Nerede bulursa alsın.", "İlmi beşikten mezara kadar tahsil ediniz." ve "İlmi yazarak kaydediniz." hadislerindeki emir doğrultusunda Müslümanlar, hâkimiyet kurdukları her beldede, büyük ve zengin kütüphaneler kurdular. Bunların en önemlilerinden biri Medinetüsselam (Bariş Şehri) ismiyle kurulan, özellikle 9. ve 10. yüzyıllarda İslam dünyasının en büyük şehri, en önemli ilim, kültür ve medeniyet merkezi olan Bağdat'taki Beyt-ül Hikme Kütüphanesi'dir. Bu kütüphane 13.yy'da Moğol istilası sonucu, beş yüz yıllık kültürel miras-

la birlikte yok edildi. Kütüphanedeki binlerce kitabın bir kısmı yakıldı, bir kısmının da mürekkebi Dicle Nehrinin sularına karıştı.

Önemli başka bir kütüphane, Avrupa medeniyetine beşiklik edip ilim ve tekniğin gelişmesini sağlayan Endülüs Emevileri'ne ait Kurtuba Sarayı kütüphanesidir. 15.yy. sonlarında, İspanyol istilası sonrasında, Endülüs'ün bütün kütüphanelerindeki 1.000.000 cilt kitap Engizisyon Mahkemesi'nin kararıyla yakıldı. Kardinal Ximenes'in, 80 bin el yazması eseri bizzat eliyle yaktığı söylenir. Bu tip vandalca saldırılar sonucu gerek İslam medeniyetinin gerekse başka uygarlıkların hafızaları yok edilmeye çalışıldı.

Hafıza mekânlarından biri de kültürel hafızanın somutlaştığı müzelerdir. Üç kıtaya birden hükmetmiş, yüzyıllarca İslam medeniyetinin önderliğini yap-

"Elhamra Sarayı, Endülüs, İspanya"

"Müslümanlar, hâkimiyet kurdukları her beldede, büyük ve zengin kütüphaneler kurdular."

"İstanbul Arkeoloji Müzesi"

camii haline getirilmiştir. Bunların bir kısmı bugün müze olarak kullanılmaktadır.

mış olan Osmanlılar, fethettikleri şehirlerde hâkimiyet nişanesi olarak, o yerin en büyük kilisesini camiye çevirir diğer kiliseleri ise Hristiyan nüfusun ihtiyacı oranında eski kullanım tarzı üzerine terk ederlerdi. İstanbul'un fethinden itibaren yaklaşık kırk iki kilise

Ayasofya Müzesi, Bizans'ın abidevi kilisesi olması ve içinde çok önemli mozaikler barındırması açısından kiliseden camiye, camiden müzeye çevrilen en önemli yapıdır. İslam'da suret içeren resimler yasak olmasına rağmen, camiye dönüştürüldükten

sonra Ayasofya'daki mozaiklere bir zarar verilmedi. Mozaiklerden insan figürü içerenlerin üzeri namaz vakitlerinde örtülüp namazdan sonra tekrar açılırdı. 18.yy'da Avrupalı ziyaretçilerin, boylarının yettiği yerlerdeki mozaikleri sökmeye başlaması üzerine, mozaiklerin üstü ince bir sıvayla kap-

"Aya Sofya, İstanbul"

miye çevrilmiştir. Ayasofya'da olduğu gibi Kariye'de de resimler korunmuş, sadece namaz vakitlerinde ahşap plakalarla üzerleri örtülmüştür. Bütün bu uygulamalar bize şunu gösteriyor; İslam medeniyeti engin bir hoşgörü

medeniyetidir. İslam, Batı'nın kültürel mirasını korumaya çalışırken onların talancı bir zihniyetle Balkanlarda özellikle, Yunanistan, Bosna ve Sırbistan'da Osmanlı kültürel mirası ile birlikte kendi kültürel miraslarını da yok etmeye çalışmaları garip bir vakadır.

Osman Hamdi Bey ve Osmanlı'da İlk Müzecilik Faaliyetleri

Osmanlı'da müzecilik faaliyetleri başlamadan çok evvel, Avrupalı mühendis ve arkeologlar, Mısır'da gerçekleştirdikleri talanın bir benzerini Anadolu'da gerçekleştirdiler. Anadolu'nun zengin tarihi mirasını bugünlere taşıyan eserleri Avrupa ve Amerika'ya kaçırdılar. Kaçırılan eserlerden en önemlisi ve en şaşırtıcı olanı şüphesiz Bergama Zeus Sunağı'dır. Sunak, İzmir-Aydın yolunu yapmak üzere gelen Alman mühendis Carl Humann tarafından 1870'li yıllarda, parçalar halinde önce at arabalarıyla Çandarlı Körfezi'ndeki Alman gemilerine, oradan da Prusya'ya kaçırıldı. Zeus Sunağı bugün Berlin Bergama Müzesi'nde sergileniyor. Yine aynı müzede Anadolu'dan çalınıp götürülen Milet Güney Agora Kuzey cephesi ve Athena Tapınağı Propylonu sergilenen eserler arasındadır. Kaçırılan eserler tabii ki bunlarla sınırlı değil. Truva hazinelerinden Karun hazinelerine kadar binlerce Anadolu mirası çalınıp götürüldü.

Osmanlı'da gerçek anlamda modern müzeciliğin kurucusu olan Osman Hamdi Bey, Avrupalıların bu talanına karşı duran ilk kişi oldu. 1881 yılında Müze-i Hümayun'a müdür olarak atandıktan sonra ilk icraatlarından biri, yabancıların yaptığı kazılarda ortaya çıkan eserlerin, yurt dışına kaçırlmasının önüne geçen Âsâr-ı Atika Nizamnamesini hazırlamak oldu. Osman Hamdi Bey, ülkede yapılan arkeolojik çalışmaları tek elden kontrol eden disiplinleri oluşturdu ve ilk Türk kazılarını başlattı. Çinili Köşk'e ilave, yeni müze binası yapılmasını sağladı ve müzenin adı Âsâr-ı Atika Müzesi olarak değiştirildi. Osman Hamdi Bey'in gayretleri sonucu 1902'de Konya'da, 1904'de Bursa'da müzeler kuruldu. Arkeoloji ve müzecilik alanında yaptığı çalışmaların yanı sıra Osman Hamdi Bey, Sanayi-i Nefise Mektebini kurarak resim ve heykel sanatının da gelişmesine katkı sağladı. Tarih boyunca çok çeşitli kültürlerin, uygarlıkların birleşme ve çatışma noktasında yer alan ve bu özelliğini halen koruyan Anadolu, üzerinde birçok milletin ve medeniyetin günümüze bıraktığı kültür mirasını taşımaya devam ediyor. Cumhuriyet Türkiye'sine gelinceye dek ülkemiz sınırları içerisinde ilk Çağ Anadolu uygarlıkları, Mezopotamya uygarlıkları, Yunan ve Roma uygarlıkları ile İslam (Arap, Fars, Selçuklu ve Osmanlı) medeniyeti, kökleri M.Ö. on iki bin yıl öncesine, Şanlıurfa'daki Göbekli Tepeye kadar uzanan zengin bir kültür mirası oluşturmuşlardır. Bu çeşitlilik ve zenginlik, Türkiye'yi belki de dünyada tek örnek yaparken, bu mirasın korunmasını ve gelecek nesillere aktarılmasını da önemli ve zorunlu kılmaktadır. ●

“Osmanlı'da müzecilik faaliyetleri başlamadan çok evvel, Avrupalı mühendis ve arkeologlar, Mısır'da gerçekleştirdikleri talanın bir benzerini Anadolu'da gerçekleştirdiler.”

landı. 1932'de başlatılan çalışmalarla mozaikler tekrar gün yüzüne çıkarıldı. Ne yazık ki Avrupalı ziyaretçilerin eski hastalıklarını sürdürmesi, mozaiklerden parçalar söküp almaları sonucu, Güney galerinin batı duvarında, Doğu Roma Resim Sanatında Rönesans'ın başlangıcı olarak kabul edilen mozaikler büyük zarar gördü. Kiliseden camiye, camiden müzeye çevrilen bir diğer yapı, önemli mozaik ve freskoları içinde barındıran Kariye (Khora Manastırı) Müzesi'dir. 1511 yılında ca-

Kaynakça

1. Dr. Sema Demir, Kültürel Bellek, Gelenek ve Halk Bilimi Müzeleri, Millî Folklor, 2012, 95, s:185-193
2. Semavi Eyice, İstanbul'da Kiliseden Çevrilmiş Cami ve Mescitler ve Bunların Restorasyonu, Vakıf Haftası Dergisi, 1990 s: 279 - 291
3. Semavi Eyice, Ayasofya, Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, 1991 c.4, s: 206-210
4. Mehmet Akman, Kilise ve Havraların İslam- Osmanlı Hukuk Tarihindeki Yeri, İLAM Araştırma Dergisi, 1996 c.1.2, s:133-144
5. Pierre Nora, Hafıza Mekânları, (Çev. M. Emin Özcan), 2006 Ankara: Dost Yayınevi
6. <http://www.kulturelbellek.com>
7. <http://www.osmanhamdibey.gov.tr>
8. <http://www.istanbularkeoloji.gov.tr>

Kültürel Hafıza Taşıyıcısı Olarak Çizgi Filmler

• Hülya SEZEN

“Somut olmayan kültürel mirasın nesilden nesle aktarılmasında televizyon, sinema, müzik gibi kültür endüstrisi araçlarının yeterli seviyede kullanılamaması bazı değerlerimizin unutulmasına yol açmıştır.”

Çizgi film, çocuklar için gerçek âlemden hayâl âlemine açılan sihirli bir kapıdır. Çocuğun zihninde açılan bu kapıdan eğitime yön verecek olan bilgi ve davranış biçimlerinin aktarımı rahatlıkla yapılabilir.

Modern masal olarak nitelendirebileceğimiz çizgi filmlerin ortaya çıkmasında masal türü etkili olmuştur. Mitoloji, halk hikâyesi, efsane, destan, ninni gibi diğer sözlü edebiyat ürünleri de çizgi filmlere kaynaklık edebilir. Dolayısıyla çizgi film senaryolarına kültürel hafızanın yansıtılması sürekliliğin sağlanması bakımından önemlidir. Zira kentsel dönüşüm, teknolojik gelişmeler vs. kültürün korunarak kuşaktan kuşağa aktarımını zorunlu kılmaktadır.

UNESCO Kültürel Çeşitlilik ve Evrensel Bil-dirgesi(2001)'ne göre kültürel miras, hemen her biçimiyle korunmalı, insan deneyimi ve özelemlerinin bir kaydı olarak geliştirilip gelecek nesillere aktarılmalı ve böylece yaratıcılık tüm çeşitleriyle teşvik edilip kültürler arasında gerçek bir diyalog telkin edilmelidir.

UNESCO Genel Konferansında(2005) kabul edilen Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin(Kİ-FAÇ) Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi, kültürel zenginliklerden yararlanarak kültür endüstrisi alanında yeni üretimler yapmayı ve bu yolla kültürel çeşitliliğin korunmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Bu sözleşmenin hazırlık süreçlerinde önemli motivasyon konularından birini, sinema sanayini küreselleşmenin etkisinden korumak oluşturmuş ve bu alana hâkim kimi ülkelerin film, çizgi film ve belgesel sanayinin ortaya

koyduğu ürünlerin günden güne dünyanın çeşitliliğini ortadan kaldırdığı, bu nedenle küresel endüstrilerin kültürel tek-tipleşmeye neden olduğu savı ortaya atılmıştır.

Somut Olmayan Kültürel Mirasın (SOKÜM) Korunması Sözleşmesi ise topluluklar tarafından kuşaktan kuşağa aktarılan uygulamaları, temsilleri, ifadeleri, bilgiyi ve becerileri içermekte yani “yaşayan miras” olarak da adlandırılan somut olmayan kültürel mirasın korunmasını ve gelecek kuşaklara aktarılmasında izlenecek yöntem ve imkânları tanımlamaktadır.

SOKÜM Komitesi Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz'a göre: “Türkiye, son dönemlerde çeşitli nedenlerle birçok somut olmayan kültürel mirasını örgün ve yaygın eğitim alanına, kent yaşamına ve medyaya taşıyamamıştır. Bunun sonucu olarak birçok referans kaynağı unutulmuş, onların yerini kitle kültürünün ürettiği örnekler almıştır: Nardaniye Hanım'ın yerini Pamuk Prenses, Köroğlu'nun yerini Robin Hood, Kerem ile Aslı'nın yerini Romeo ve Juliet, Boz Atlı Hızır'ın yerini Noel Baba almıştır. Bu durum hem somut olmayan kültürel mirasın yok oluşu hem de kültürel ifade çeşitliğinin kaybı olarak görülebilir.”

Somut olmayan kültürel mirasın nesilden nesle aktarılmasında televizyon, sinema, müzik gibi kültür endüstrisi araçlarının yeterli seviyede kullanılamaması bazı değerlerimizin unutulmasına yol açmıştır. Bu yüzden Türkiye’de üretilen çizgi film senaryolarında UNESCO’nun amaçları doğrultusunda kültürel hafızayı yaşatan özgün yapıtların sayısının artırılması önem kazanmaktadır.

Kitle iletişim araçlarından televizyon, günümüzde çocukların ve yetişkinlerin hayatında önemli bir yer kaplamaktadır. Ülkemizde TV ekranlarında çok çeşitli çizgi filmler yayımlanmaktadır. Ayrıca TRT Çocuk, Planet Çocuk, Cartoon Network gibi sadece çocuklar için yayın yapan ve günün her saatinde çizgi film yayımlayan kanallar da bulunmaktadır. Bu durum çizgi filmlerin çocuklar tarafından sevilerek izlendiğinin bir göstergesidir.

Çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkisini

“Maysa ve Bulut”

günlük hayattaki yansımalarından da anlayabiliriz. Beğenilen birçok çizgi karakter kitap, defter, çanta, silgi vb. kırtasiye malzemelerinde; gömlek, hırka, şapka, çorap vb. kıyafetlerde; yatak örtüsü, yastık kılıfı, çarşaf, perde vb. ev tekstili ürünlerinde; sandalye, masa, yatak vb. mobilyalarda ve daha birçok alanda kullanılmaktadır. Dolayısıyla çizgi filmler bir araç olarak kullanılabilir.

“Çocuğun zihninin boş bir defter olduğunu düşünürüm. Yaşamın ilk yıllarında bu deftere çok şey yazılır. Bu yazıların niteliği, çocuğun yaşamını derinden etkiler.”

Walt Disney

Kültürel Çeşitliliğin Korunmasında Çizgi Filmlerin Yeri

“Günümüzün en büyük eğlence ve medya şirketlerinden birinin -Walt Disney- kurucusu ve isim babası olan Walt Disney’in ‘Çocuğun zihninin boş bir defter olduğunu düşünürüm. Yaşamın ilk yıllarında bu deftere çok şey yazılır. Bu yazıların niteliği, çocuğun yaşamını derinden etkiler.’ şeklinde ifade ettiği gibi ço-

cukluk dönemi, bireyin kültür temellerinin ilk inşa alanıdır. Bu gerçeğin farkında olan Walt Disney, söz konusu sebepten ötürü olsa gerek çizgi film sektöründe çok sayıda yapıtın altına imza atmıştır.”

Çizgi film sektöründe önemli bir yere sahip Walt Disney’in bu düşüncesi doğrultusunda, Amerikan yapımı çizgi filmlerin sayısı oldukça fazladır. Bu çizgi filmler değişik ülkelere ithal edilirken aynı zamanda ait olduğu ülkenin kültürü de ithal edilmiş olur. Bu noktada KİFAÇ’ın Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesi bağlamında çizgi film sektöründe kültürel çeşitliliği yaşatmaya yönelik yapımlar önem kazanmaktadır.

Ülkemizde bu sahada yapılan çalışmalara baktığımızda çizgi filmlerin kültür aktarım aracı olarak kurgulandığı yapımlara her geçen gün ihtiyacın arttığı görülmektedir. Çocuğun eğitiminde ilk olarak aile daha sonra okul, arkadaş grupları, radyo, TV, gazete gibi kitle iletişim araçlarıyla sanat-edebiyat yapıtları önemlidir. Hem görme hem işitme duyusuna hitap eden televizyonlar, farklı yerlerdeki izleyicilere aynı anda mesaj verme özelliğine sahip olmalarıyla diğer kitle iletişim araçlarından daha etkilidir. Çizgi filmlerin televizyon aracılığıyla kitlelere ulaştığı düşünüldüğünde hem pedagojik hem kültürel açıdan özgün ve modern yapımların çocuklarımıza ulaştırılması önem kazanmaktadır. Maddî, manevî kültür unsurlarının yeni eğitim teknolojilerinden de yararlanılarak çizgi film senaryolarına yansıtılmasıyla kültür aktarımına önemli bir katkı sağlanmış olacaktır. Özellikle TRT Çocuk kanalında günümüz çocuklarının da ilgiyle izlediği bu tarz çizgi filmlere Keloğlan, Maysa ve Bulut, Pepe, Canım Kardeşim gibi yapımları örnek verebiliriz:

Müzikleriyle de dikkat çeken Maysa ve Bulut Yörüklerin hayatını ve kültürlerini konu alır. Küçük bir yörük kızı olan Maysa ve onun en yakın arkadaşı çobanlık yapan Bulut’un maceralarının işlendiği çizgi filmde yörüklerin gelenekleri, aile ilişkileri, giyim kuşamları, masalları, kutlamaları, bayramları, inanışları, oyunları, oyuncakları, el işleri öz-

gün bir senaryoyla işlenmektedir.

Keloğlan isimli çizgi filmde, doğruluğun, dürüstlüğün, iyiliğin sembolü Keloğlan ve arkadaşlarının başından geçen maceralar anlatılmaktadır. Yöresel kıyafetler giyen Keloğlan, Balkız, Bilgecan Dede, Kara Vezir gibi karakterler yer sofrasında yemek yiyerek testiden ayran içerler, bazen rüyalarına göre hareket ederler, Bilgecan dede, diğerlerine yol gösterici durumundadır, köy meydanına pazar kurulur ve önemli haberler köy meydanında duyurulur.

80’li yılların mahalle kültürünü konu alan Rafadan Tayfa’da çizgi film karakterleri büyük sitelerde değil az katlı apartmanlarda oturur. Arkadaşlık ve komşuluk bağları çok kuvvetli olan bu çocuklar sokakta saklambaç, ip atlama gibi oyunlar oynayarak uçurma uçururlar ve mahalle bakkalından alışveriş yaparlar.

Aralarında 3 yaş fark olan iki kız kardeşin başından geçen eğlenceli, samimi ve komik maceraları anlatan **“Canım Kardeşim” de ise aile içi dayanışma, yardımlaşma ve iş bölümü dikkat çeker.** Ailevi değerler yüceltilirken çocuklara sorumluluk bilinci aşılanır.

Pepe isimli çizgi filmde, millet ve bayrak sevgisi, aile bağları, halk oyunları, çocuk oyunları, yemek kültürü vb. vurgulanır. Tahin pekmezli ekmekten vazgeçemeyen Pepe, Türk mutfaklarında sıkça yapılan gözleme, kuru fasulye, köfte, turşu, yoğurt gibi yiyecekleri yemekte, arkadaşlarıyla halay, zeybek, hüdâyda, Trakya karşılaması gibi halk oyunlarını da zaman zaman oynamaktadır. SOKÜM’ün korunup gelecek kuşaklara aktarılmasında etkili yöntemlerden biri de çizgi film ve animasyon teknolojilerinden faydalanmaktır. Okul öncesi eğitime verilen önem her geçen gün daha da artmaktadır. Çocukların kendilerini sevdikleri çizgi film kahramanlarıyla özdeşleştirdikleri düşünüldüğünde çizgi filmlerin çocuğun sosyalleşmesi ve kültür aktarımındaki rolü daha iyi anlaşılacaktır. ●

"Fotoğraf: Ara Güler / İstanbul"

• Röportaj: Pınar USTA

Fotoğraf: İhsan AKŞEHİRLİ - Hüseyin KAPLAN

“Bende bir şeyler keşfetme arzusu vardır. Bütün çalışmalarım o hissin neticesidir.”

Fotoğrafın büyük ustası Ara Güler, içindeki “bir şeyler keşfetme arzusu” ve olağanüstü görme yeteneğiyle bir dönemi, bugüne ve geleceğe taşır. Onun fotoğrafları, nesilleri birbirine bağlayan bir köprü, görsel tarihimizin belgelerini içeren bir hazine niteliğindedir. Edebiyattan sinemaya sanatın farklı alanlarından pek çok ünlü isim, onun fotoğraflarıyla hafızamızda yer eder. Sıradan insanların büyük hikâyelerini de kendi gerçekliği içinde fotoğraflayarak tarihe kaydeder. Ara Güler’le Beyoğlu Ara Cafe’de gerçekleştirdiğimiz röportajla; mesleğine tutkuyla bağlı bir “foto muhabirinin” benzersiz tecrübelerle dolu hayat hikâyesini, anılarını, fotoğraf anlayışını siz okurlarımızla paylaşalım istedik.

Yaşam öykünüzü okuduğumuzda oldukça meraklı, araştırmacı, içinde keşfetme arzusu olan bir çocukla karşılaşıyoruz. “Çocukluğumda mucit gibi biriydim.” diyorsunuz.

Öyleydim. Acayip şeyler yapardım. Her şeyi birbirine karıştırır, bir sürü denemeler yapardım. Elektrik pillerini farklı farklı bağlardım. Uzaktan kumanda gibi bir şeyler icat etmeye çalışırdım. Benim teknik merakım vardır.

Öğrencilik yıllarınızda en çok hangi dersi severdiniz?

Coğrafya. O coğrafya yüzünden bütün dünyayı gezdim. Dünyada benim gibi dünyayı gezmiş en fazla 15 kişi bulursun. Haritaları ezberle bilirdim. Bakmama bile lüzum yoktu. “National Geographic Magazine” vardı o zaman. Hâlâ vardır. O, dünyanın keşfedilmemiş yerlerini sana tarif eder. Meselâ büyük röportajlardan bir tanesi “Jungle Journays in Sarawak”’tır yani “Sarawak Ormanları”. Bu röportajı çocukluğumda dergi siyah beyazken okumuştum. O zaman oraya gitmeyi kafama koydum ve gazetecilik yıllarımda

gittim. Yani ben böyle bir yeri kafama takarım, giderim. Beni Amerika’daki gazeteciler keşfettikten sonra dünyanın her yerine göndermeye başladılar onlar için gezdim. Ben Time-Life, Paris-Match ve Der Stern Mecmuası gibi bir kaç lisanda yayın yapan adamakıllı yerlerde çalıştım.

Hemen hemen her öğrencinin hayata bakışını etkileyen, ideallerini şekillendiren bir öğretmeni vardır. Sizin böyle bir öğretmeniniz oldu mu?

Yok, böyle bir öğretmenim olmadı ama “merakım” vardı! 8-10 yaşlarındayken evden kaçtım. O zaman Kadıköy’de oturuyorduk. Gide gide Kızıltoprak’a kadar gittim. Yani bende bir şeyler keşfetme arzusu var. Eğer kitaplarımı okuduysan, Afrodisias ve daha pek çok fotoğrafım, röportajım, çalışmam o hissin neticesidir.

Hayatınız boyunca merakınızın peşinden gittiniz diyebilir miyiz?

Merakımın ve gazeteciliğin peşinden gittim.

"Kuzeni Mayda ile babasının hediyesi Ernemann Kinox III film gösterme makinesi"

Lise yıllarınızda sinema bir tutkuya dönüşüyor sizin için.

Tabii sinema görseldir çünkü. Oradan fotoğrafa geçtim. Ömrümün çoğu sinema ve film ile geçmiştir. Senkron, montaj, film yıkama, dublaj bütün teknikleri bilirim. Meşhur "Cennet Sineması" (Cinema Paradiso) sanki benim hayatım. İpek Film şirketinin sahibi İhsan İpekçi, babamın en iyi müşterilerinden biriydi. Babam ondan rica edip beni yanlarına çirak olarak kabul etmelerini sağladı. Stüdyolara girip çıktıkça, sinemaya tutkuyla bağlandım. Gelen hiçbir filmi kaçırmadan, defalarca izledim. Sinemaya ilgimi fark eden babam bana 35 mm'lik Ernemann Kinox III marka bir film gösterme makinası aldı. Buna çok sevindim. Okulda, aile meclislerinde film gösterimleri yaptım. Her cumartesi İpek Film'e gidip onların ne yapacaklarını bilemedikleri filmleri, 3,5 lira karşılığında alıyordum. Onları saklasaydım bugün dünyanın en büyük sinemateğinin sahibiydim. Ne filmler vardı.

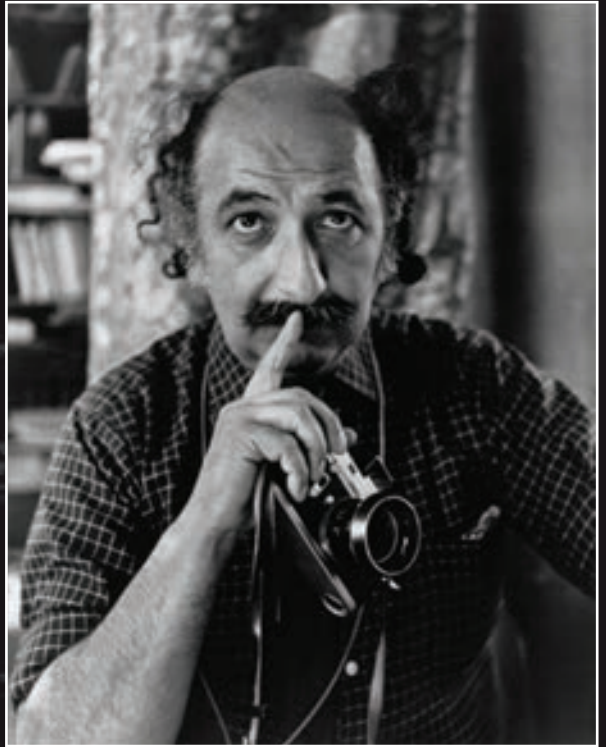
Muhsin Ertuğrul'un kurduğu Tiyatro Mektebi'nde tiyatro kurslarına da devam etmişsiniz. Mücap Ofluoğlu, Gülriz Sururi, İsmet Ay sınıf arkadaşlarınız mı?

Evet. Muhsin Ertuğrul'un mektebi'nde tiyatronun farklı alanlarına ilişkin kurslar verilirdi. Muhsin Bey babamın arkadaşındı. Babam eczacıydı. Eczacı ama çok şey bilirdi. Çok iyi bir kimyacıydı. Mesela müşterilerinden biri ilaç istediğinde havanda yapar verirdi. O zaman eczacılar şimdiki gibi hazır şeyler satmazlardı. Babam kremler icat eder, pudralar filan yapardı. Makyaj malzemeleri yaptığı için eczane tüm tiyatrocuların uğrak yeri. Çocukluğum hep tiyatrodan geçti. Kulislerde, aktörlerin makyaj odalarında, sette dolaşırdım. Aktörlerin makyaj yapmalarını, sıra beklemelelerini izler oralardan ayrılmazdım. Tiyatro sevgim, sanat kuruluşum oradan

gelir. Ben hep piyes yazarı, piyes rejisörü olmak isterdim.

Sinema tutkunuzun, tiyatro eğitimi almış olmanızın fotoğraf çekerken size ne gibi katkıları oldu?

Sinemayla çok ilgileniyor, kameranın arkasına geçiyordum. Montaj, senkron yaparlarken ben oradaydım. Dünyaya oradan bakıyordum. Bunların fotoğraflarıma büyük etkisi olmuştur. Çünkü özellikle sinemadan planları öğrendim. Ayrıca tiyatronun üzerimdeki tesiri de büyüktür. Fotoğraflarımdaki kompozisyon duygusu o piyeslerdeki dekordur. Eğer bütün fotoğraflarımda bir muvaffakiyet varsa, o tarafından baktığım içindir. Tiyatroda yüz ve mimikler çok önemlidir. Ben o oyuncuların yüzlerini çok dikkatli incelerdim. Bunlar bir birikimdir. Bu birikimler olmasa "Ara Güler" diye biri olmazdı. Benim sinema ve tiyatro ile içli dışlı olmam fotoğrafçılığı getirdi.

Kendinizi "Foto Muhabiri" olarak tanımlıyorsunuz.

Ben foto muhabiriyim, fotoğrafçı değilim. Fotoğrafçı ile foto muhabiri arasındaki fark şudur: Bir tanesi manzara çeker, bir olay çeker. Sonra gider hanımı ile çay içer. Bir foto muhabiri ise bir bomba patladığında, o bombanın gittiği yere gider. Orada ne olduğunu görmelidir. Çünkü gazetecidir. Foto muhabirinin işlevi yalnızca olayları izlemek değil, devrinin yaşamını, sanatını, gelenek ve göreneklerini, insanların nelerle uğraştıklarını, sevinçlerini üzüntülerini gelecek çağlara aktarmaktır. Foto muhabiri gazeteci olan adamdan olur. Bir foto muhabiri olarak, tarihi zapt ettiğimiz pek çok olay var. Ben dört kere (Sudan, Filistin, Filipinler, Etiyopya) harbe gittim. O harpler çok mühimdi. Mesela biri Sudan'daydı. Bir bardak su için bin dolar verirsin ama içecek su bulamazsın o ortamda. Mesela 18-20 yaşlarında bir çocuk "general" olmuş! Adı general(!). Oralı, bölgeyi tanıyor, yolları biliyor. Fark edilmemek >>

için gece farları yakmadan gidiyorsun. Tepende düşman uçakları. Vurulsan parça parça olursun. Her taraf kurşun, bomba. Sonra bir de açlık meselesi var. O general çocuk diyor ki; "Herkes kendi yemeğini kendi bulacak." Arazide ne yenebilir? Hepimiz düştük kertenkele avına. Kertenkeleyi kuyruğundan yakalıyorum götürüp bir kazana atıyorum. Kazan akşama kadar kaynıyor. Sonra oradan kendi kertenkelemi alıp yiyorum. Bir yanda açlık, susuzluk bir yanda ölüm tehlikesi. Harpte öyle şeyler var. Harp çok kötü bir şey. Bir daha o ortamı görmek istemem.

"Ben fotoğrafı beynimde çekiyorum. Makine araçtır." diyorusunuz.

Tabii öyledir. Evvela kafanda kuruyorsun kompozisyonu. Sonra onu kaydetmek için makine kullanıyorsun. Bir kere görmesini bilmek lâzım. Görecek, anlayacak, değerlendirecek ondan sonra da çekeceksin. (Ara Güler, Ara Cafe'nin çıkışındaki duvarda asılı olan iki fotoğrafı işaret ederek) Oradaki iki resme bak. Şu liman şimdi kalmamıştır. Yani esasında kaybolmaktan kurtarmak lazım bir şehri. Sonra oturduğun şehri sevmen lazım ki içinde dolaştığın zaman zevk alsın.

Fotoğraflarınızın odağında hep insan var.

Fotoğraf insanlar için çekilir. İnsanlar için vardır. Eğer bir tramvay gidiyorsa, bir uçak uçuyorsa insanlar içindir. İnsanlara hizmet için.

Fotoğraflarınızı çekerken insanların yaşamlarına tanıklık ediyorsunuz.

Evet. İnsanların yaşamlarına tanıklık ediyorsun. Bu tanıklık esnasında insanların acılarını, mutluluklarını, duygularını paylaşıyorsun.

Anadolu'yu karış karış gezdiniz, fotoğrafladınız. Objektifinizin tanıklığında Anadolu'daki yaşamı gelecek nesillere aktarırken insanımızın sizi etkileyen önemli özellikleri neler oldu?

Bu topraklarda dünyanın en akıllı adamları oturur. Leb demeden leblebiyi anlarlar. Sonra tipta olsun, mimaride ve diğer alanlarda olsun bu toprakların yetiştirdiği çok önemli insanlar vardır. Mesele Mârifetname'yi bilir misin? Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın eseri. Mârifetname muazzam bir eserdir. İbrahim Hakkı'nın mezarı Sirt'te, Tillo'dadır. Oraya onun mezarına da gittim. İbrahim Hakkı astronom, fizikçi ve büyük bir âlimdir. Hocası İsmail Hakkı için bir türbe yapmıştır. Türbede öyle bir hesaplama yapmıştır ki yılın belli zamanlarında güneş ışığı, hocasına ait sandukanın baş tarafındaki kavuğu aydınlatır. İşte, böyle insanları var bu ülkenin.

Bir baraj çekimi dönüşünde yolda kaybolmuşsunuz. Ancak kaybolduğunuz bu yol, sizi yaşayan bir antik kente götürmüştü.

Afrodisias. Şans eseri buldum orayı biliyor musun? Hayat mecmuasında çalışıyorum o zaman. "Adnan Menderes Kemer Barajının açılışına

"Afrodisias"

"Afrodisias"

gidecek, fotoğraflarını çek." dediler. Vilayetten de vasıta ve şoför verdiler bana. Gittim. Barajın farklı yerlerden fotoğraflarını çektim. Güneş battı işimizi bitirdik. Yolda giderken hava iyice karardı. Şoför yolu kaybetti. Birbirimizle kavgaya başlamıştık. Yok efendim "Hanımla bir yere gidecektim. Her şeyi mahvettin." falan filan. "Uğraştırma beni. Ne yapayım?" dedim. Bir dağ köyünde durduk. Kahveye girdik. Gaz lambası yanıyor, elektrik yok. Köylülere selam verdik, derdimizi anlattık. Muhtar geldi. Bize kalacak yer ayarlanıyor. O arada dikkatimi çekti. Ortadan kocaman bir sütun çıkıyor; Roma sütunu kahvenin tavanını tutuyor! Roma sütun başlığından yapılmış mermer masalar var. Hemen orada iki-üç resim çektim. Neyse o gece orada kaldık. Sabah kalktım bir de baktım ki her tarafım heykel dolu! Acayip bir yer! Evlerin içinde mermer heykeller. Köylüler lahitlerin içinde üzüm eziyorlar. Adamlar kahvede şapitoları ters çevirip masa yapmışlar. Üzerinde pişpirik oynuyorlar. Sen Romalı adamların pişpirik oynadığını gördün mü? İşte oradan koskoca bir kitap çıktı.

"Müzelerimizdeki Meşhurlar" konulu bir röportajın fotoğraf çekimleri sırasında karşınıza çıkan bir eser, ses getirecek bir çalışmaya daha imza atmanıza neden olmuş. Bu süreci anlatabilir misiniz?

Bu iş için İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde teknik olarak çok zor resimler çekiyorum. Müze çalışanlarının isteği üzerine verdiğimiz istirahat molasında, müzenin kütüphanesine gittim. Kitapları karıştırıyorum. Bir de baktım Fransızca bir kitap; "Le Tumulus de Nemroud Dag" diye. Baktım birtakım eski fotoğraflar var, iptidai yöntemlerle çekilmiş, bir de plan var arkasında. Şaşırdım. Arkeologlar kendi fotoğraflarını çekirmişler, kocaman heykel kafaları önünde. Adam boyundan büyük heykel kafalarını kim çıkarırdı o dağa diye düşünüyorum. Neresi burası, oraya nasıl gidilir diye in-

"Nemrut Dağı"

"Sait Faik Abasıyanık"

celemeye başladım çizimleri.

(Ara Güler'i büyüleyen bu kitap Türk arkeolojisinin ilk önemli eseri idi ve kazı bilimi dünyasının dar çevresindeki birkaç kişi dışında bu çalışmadan kimsenin haberi yoktu.) O günden sonra bir fırsatını yakalamaya çalışıyorum ki oraya gidebileyim. Beş yıl sonra "Renk Duvarları" adlı belgesel için Anadolu'yu dolaşıyoruz. Ben de onların art direktörü gibi bir şeyim. Filmin yönetmenine Nemrut Dağı'ndan söz ettim. Araçları, malzemeleri vardı ama bir koşul ileri sürdüm: benden başka kimse fotoğraf çekmeyecek. Fazla itirazları olmadı; yola koyulduk. Önce Adıyaman'a vardık. Oradan Kâhta'ya geldik ama eski Kâhta'ya. Araba yolu yok, sadece daracık bir patika uzanıyor. Arabayla, yol bitince de katırlarla zar zor devam ettik. Tam dokuz saat sürdü. Neyse sağ salım vardık. Ağzımız açık kaldı. Hepimiz durmadan çalıştık. Güneşin batışına kadar onlar televizyon için çekim yaptı, ben de fotoğraf çektim. O zaman kafalardan bir tanesi heykellerin üstündeydi. Sonradan yıldırım çarpınca düşmüş. Hayat Mecmuası'na fotoğrafları ve röportajımı gösterdim, önemsemediler. Dünyanın dört bir yanında 137 kez yayımlandı. Fransız Paris- Match "Muhabirimizin Keşfi" diye vermişti. Böyle büyük dergilerde yer alması çok önemliydi.

Yıllarca üzerinde çalıştığınızı Mimar Sinan ve onun bu toprakları taçlandıran eserleri hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Mimar Sinan dünyada gelmiş geçmiş en büyük mimarlardan biridir. Benim Mimar Sinan'da bulduğum şey; ışığın kullanılması. Bu ışığı kendi filtresinden geçirerek estetik kazandırdığı mekâna kabul ettirmesidir. Mimar Sinan taşlarla mekân yapan bir mimar değil, dünyayı içine toplayan bir adam. Onun yaptığı pencerelerden sızan ışık, yalnız bir estetik anlam taşımaz. Işığın yarattığı atmosferin gerektirdiği ulviyeti de katar camilere. Ben Sinan'ın binalarına dıştan baktığımda onun taşlarında bir yaşam hissediyorum. Onu kuşlarla ağaçlardan düşen gölgelerle birleştiriyorum ve resmini

"Benim Mimar Sinan'da bulduğum şey; ışığın kullanılması. Bu ışığı kendi filtresinden geçirerek estetik kazandırdığı mekâna kabul ettirmesidir."

"Yaşar Kemal"

"Kemal Tahir"

"Orhan Veli"

çekiyorum. Ben bir nevi kubbe-lerden sızan rüzgârın müziğini dinlemek istiyorum; mimari bir senfonidir. Onu buluyorum Sinan'da.

Edebiyatımızın önemli isimleriyle dostluklarınız olduğunu biliyoruz. Kültürel hafızamızda izler bırakan bu usta kalemlerle ilgili neler söylersiniz?

Orhan Veli'ler, Sait Faik'ler... Hepsî. Onlar benim ufku genişletmiş olan kişilerdir. Tümünü gerçek birer ağabey olarak hatırlarım. Sait utangaç, az konuşan biriydi. Edebiyat anlamında Sait Faik'in hikâyeleri çok mühimdir. Akşamları Beyoğlu'nda, gündüzleri Cagaloğlu'nun ara sokaklarında karşıma çıkan o önemsiz bakışlı, yakaları kalkık, açık bej pardösülü adam. Meğer bu adam Sait Faik'miş. Burgaz Ada'da otururdu. Hastalığı başladığı yıllarda babamın eczanesine gelir iğne olurdu. Sait bu eczanenin babamın olduğunu bilmezdi, ben de hiç söylemedim. Yaşar Kemal herkesle konuşabilen, girişken bir adamdı. Yaşar Kemal'in eserleri de çok mühimdir. Kemal Tahir'i çocukluk yıllarımdan beri bilirdim. Sonraları da sık sık adı geçerdi Babıali'de. Bir gün Paris'te bir kahvede oturuyorum. Önümde bir adam gazete okuyor. Bir başlık gözüme çarptı. "Village de Bossu" gibi bir şey. Önce pek bir anlam veremedim. Sonra birden uyandım. "Köyün Kamburu" Kemal Tahir'in romanının adı! Başlığın altında yazarın adı yazılıydı: Kemal Tahir. >>

"Köyün Kamburu" Fransızcaya çevrilmiş tefrika ediliyordu. Gurur duydum. Farklı zamanlarda evinde çeşit çeşit portrelerini çektim. Ancak çektiğim fotoğraflar istediğim gibi olmuyordu. Çünkü benim anladığım anlamda fotoğraf, çektiğim kişinin dünyasını belirtmelidir. Belki onunla çıkmam, gezmem, kahvelerde oturmam, yaşantısının bir parçası olmam gerekiyordu. Ben bugün fotoğrafın böyle olması gerektiğine inanıyorum. İşte Kemal Tahir'in fotoğraflarını çekerken bu bir türlü olmadı.

Mesleğiniz sizi dünyanın önemli isimleriyle de buluşturdu. Siz o isimleri fotoğraflarken biz de onları kimsenin bilmediği yönleriyle tanıdık. Bunlar arasında sizi en çok etkileyenler kimlerdi?

Mesela Picasso, mesela Dali. Onlar farklı olarak doğmuş adamlardır. Senin benim gibi düşünmüyorlar. Picasso dediğin dünyanın en zengin adamı. Dali de öyle. Bizim bunlarla yarışmamıza imkân yok. Yarış da yapmayalım zaten. Herkes kendi işini yapsın. Benim gibi yani. Picasso röportajı fikri hep aklımdaydı. Fotoğrafçılığını yaptığım, dünyaca ünlü ressamların albümlerini basan yayınevinin Picasso'nun kitabını basacağını öğrenince, "Ben de Picasso'nun günlük yaşamı içinde, ev atmosferinde fotoğraflarını çekerim." dedim. Olur dediler. Picasso sallanan koltuğa oturmuş, şarkı mırıldanıyordu. Beni görünce: "Gel, gel otur." dedi. Şimdi bir devin karşındaydım. Bir sürü resmini çektim. Sonra resim yaptığı yeri görmek istediğimi söyledim. Geniş bir oda. Duvarlarda hiçbir şey yok. Bir şövale, eski bir sandık, sandığın üzerinde gazete kâğıtları, onların üzerinde bir yığın boya. Bir doktorun ameliyat masası gibi.

"Benim anladığım anlamda fotoğraf, çektiğim kişinin dünyasını belirtmelidir. Belki o kişiyle çıkmam, gezmem, bir yerlerde oturmam, yaşantısının bir parçası olmam gerekir. Ben bugün fotoğrafın böyle olması gerektiğine inanıyorum."

Anladım ki Picasso, dışarıdan etkilendiklerini kendi süzgecinden geçirdikten sonra resimlerini yapıyor. Çünkü o dışarıyı değil, içini çiziyor. Beni dostu Cézanne'a benzetti. "Dur senin bir resmini çizelim" dedi. Heyecanlandım. Çağın en büyük ressamı Picasso benim resmimi yaptı. Onunla geçirdiğim o dört gün bana yeni ufuklar açtı. Dali, "Neden fotoğrafımı çekmek istiyorsun?" dedi. Salvador Dalí'sinin de ondan dedim. Beni epey uğraştırdı. Farklı zamanlarda kaldığı otele gidip fotoğraflarını çektim. Çektiğim fotoğraflardan beğeneceğini düşündüklerimi karta bastım. Uzun uzun inceledi. Dali fotoğrafa bakmasını biliyordu; daha doğrusu dikkörtgen bir yüzeyin nasıl bir anlam kazanabileceğini biliyordu. "Bunları bana veriyor musun?" dedi. "Tabii ama bunu imzalamanızı isterim." dedim. İmzaladı. Kuşkusuz benim için önemli bir andı. Acaba dünyada kaç gazeteciye nasip olmuştur Dali, Picasso imzaları...

Foto muhabiri olmasaydınız ne olmak isterdiniz?

Mimar. Çünkü mimar bir şey ilave eder dünyaya.

Fotoğraf arşivinizin kültürel hafızamıza kazandırdığı unsurlar nelerdir?

Mesela arkeolojik kazılar, mesela Afrodisias, Nemrut. Yaşam; Türkiye'deki, dünyanın farklı yerlerindeki yaşam. Mesela İstanbul. Sonra portreler: Edebiyat, resim ve başka alanlarda pek çok isme ait portreler. Eğer ben bu edebiyatçıların fotoğraflarını çekmesem Türk Edebiyatı "yüzsüz" kalacaktı. Saif Faik, Orhan Veli, Tanpınar, Halide Edip, Orhan Kemal, Nazım Hikmet, Behçet Necatigil, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Eflatun Cem Güney, Oğuz Atay, Tarkan Buğra, Peyami Safa, Atilla İlhan ve daha pek çok isim. Mesela Picasso, bütün dünya medeniyeti için her zaman var olacaktır. Bir Salvador Dali her zaman var olacaktır.

Arşivinizle ilgili bir planınız var mı?

Arşivim yıllara, mekânlara, kişilere göre düzenlenmiştir. Arşivimi evvela müze yapacağız. Sonra "Ara Güler Enstitüsü"nü kuracağız.

Çocuklara, gençlere nasihatınız ne olur?

Nasihatim ne olur? Bir kere yaşarken etraflarına bakmayı öğrensinler. O baktıkları şeyin içinden "Bu iyidir, bu kötüdür." diye bir netice çıkarsınlar. Bir ayırım yapabilmeleri lazım. Yaşadıklarının, dünyada neler olduğunun farkında olsunlar.

Çok teşekkür ediyoruz. Yorduk sizi.

Yok estağfurullah. Sayın Bakan'ınıza selamlarımı ve teşekkürlerimi iletiniz. ●

Not: Röportajın bazı kısımları Nezih Tavlaş'ın "Foto Muhabiri Ara Güler'in Hayat Hikâyesi" adlı kitabından tamamlanmıştır.

• İbrahim ÇOLAK

Gözlerim Yanıyor Uzaklaşınca Senden

Dağım, Dilem, Fatiha'm...

Kalbimin, adınla bir kuş gibi kanat çırttığını bilmeni istiyorum.

Başım önümde, kimsenin kimseye sığınmadığı dünyadan uzaklaşıyor, dağlara doğru yürüyorum. Dağlar ki seni bulduğum, dağlar ki ilahi müziği duyduğum, dağlar ki yeniden iman ettiğim yerlere dönüşüyor. Kalabalıkların, gürültünün, betonun, arabaların, ışıkların, asfaltların ve yapaylığın kör ettiği şehirlerden uzaklaşmadan göremeyeceğimize inanıyorum Dağım.

Dağlara doğru yürürken, dua ile türkü arasında seyrediyor, gönlümü temizleyen ağıllamalardan, beraber söylediğimiz türkülere geçiyor, hafifliyor ve umut tazeliyorum. Yaşıyorsam söyleyeceğim ve yapacağım işler olduğuna iman ediyor, toprağa, bulutlara ve ağaçlara baktıkça daha az konuşmam gerektiğini kendime telkin ediyorum Dağım.

Dağlardan başka nerede sessiz bir sevinç, tatlı bir sessizlik duyabilir ki insan?

Seninle yürüdüğümüz günleri düşündüğümde, bir gülün gölgesinde yürümüş olduğumu anlıyorum. Yürürdük ve yürümümüz

de sevdamıza dâhil; yürümek, kalplerimizi bir kapı gibi ardına kadar açmak olurdu. Yürürdük; sen yüzün ve ellerinle bile gülümsüyor olurdun.

Bir serçenin kırık bacağına dal parçalarının arasına sararken seyrettiğim ellerini ve merhametini hatırlıyorum. Dağlara doğru seninle yürümek görünmez yaralarımıza şifa oluyordu Dağım.

Geçen gün şöyle bir cümle okudum: "Bazen bir kadının gözlerinden bir ışıltı geçirebilmek için yazar insan." Sana ışıltı olmayı istiyorum Fatiha'm.

"Sakın benim bugünlerin modası olan bir aşk kederi yaşadığımı sanma. Hayır. Tuhaf olanı şu ben sevilen nesnenin yitirilmesiyle aşkımızın çok şey kazandığı inancındayım. Sanki maddesel gövde aşkın büyüyüp gelişmesini, kendini gerçekleştirmesini engeller gibiydi."

Kalplerimiz kekeme değil de konuşturulmuyor. Konuştuğumuz duyulmuyor. Kalplerimiz küs. Kalplerimizi devreden çıkardık, şimdi yalnızca havanda su döven dillerimiz kaldı.

Çok zaman bir tebessüm, mayanın ekmeği kabarttığı gibi insanlığımızı kabartır. Hepimizin teklifsiz tebessümlere ihtiyacı

varken bunca surat asmak neyin nesidir Dağlım? Bazen haddimi aşmamaya da çalışarak şöyle dua ediyorum: Rabbim! Bu asık yüzlü insanlarla cennette de bir arada olmak istemiyorum.

Dilimizdeki kelimelerden daha çok gönlümüzdeki kelimesiz cümlelere inanıyorum ancak yazmanın da incinmiş, duyulmamış, yorgun ve küskün kalplerimize geçici bir nefes olduğunu düşünüyorum Dağlım.

Yanına geldiğimde yoğun bir ışığın içine düşmüş olurdum. Sana “sevdiğim” diyorsam bu ancak hissettiklerimin yarısıdır.

Arayabileceğim, yazabileceğim, ulaşabileceğim onlarca insan var fakat yine de yalnızım Dağlım. Nankör olmak istemiyorum ancak çoğu zaman, yalnızca senin yokluğunun adı “yalnızlık” oluyor.

İnsanlar kitap okurken neler hissediyor, neler yaşar bilmiyorum, bildiklerimden de emin değilim. Ben okuduğum bütün kitapları ikimiz adına okuyor gibiyim. Daha doğrusu şöyle: Okuduğum kitaplar da altını çizdiğim cümleleri senin okumanı istiyorum, bundan eminim. “Bu bahar, sonuna kadar açılmış kapıların ve pencerelerin baharı” cümlesinin altını çiziyorum.

Ağlamaklıydım ancak tebessüm etmek istiyordum. Beni böyle üzgün görsen üzülmürdün, istemezdim.

Çok ağlamışlar gibi içimi çekiyorum. Sana, yine sana ve kelimelere ihtiyacım var. Bahar yağmuru yağmıştı, aklımdaydın. Yapraklarında yağmur damlalarının eğleştiği erik ağacına çıktım. Erik topladım. Seninle hiç erik yememiştik ve dahası senin eriği sevip sevmediğini de bilmiyordum. Dalgınlığımı gülümsememle bitirdim. Yıllardır en sevdiğim şîr diye anlattığım, Peygamberimizin Hz. Hatice’nin arkadaşlarına kurban eti göndermesi olayını hatırladım. Erikleri yiyemedim, gülümseyerek arkadaşlarımla avuçlarına bıraktım.

“Savaş, yangın veya kanser gibi felaketler yıkmaz bizi. Bu doğru değildir. Yağmurlu bir mayıs günü de kırılabilir kalbimiz.”

Bazen bunca bilgi, bunca birikmiş cümle... Bunca düş, bunca yenilgi ve hüznün ile kendimi çölde hissediyor ve şöyle diyorum: Bunlarla ne yapacağım?

Gözlerim yanıyor uzaklaşınca senden.

“İnsan bir replik ödünç almak istiyor yalnızken ama kimden?”

Dağlım... Seni açıklayamıyorum ve sadece senin türkünü söylemek istiyorum. ●

• Oya BAYRAK

Aslında Adların Bir Önemi Yok...

"Sedat Demir"

Klasiğin dışında bir üsluba sahip olan eserin, türü hakkında fikir yürütmek çok da kolay değil. Eser, zaman zaman deneme tarzına bürünürken zaman zaman da roman ya da küçük hikâyeler şeklinde karşımıza çıkıyor ancak yazar, anlatılan hikâyelerin gerçekte hiç olmadığını bunların hayal ürünü olduğunu kitabında sıklıkla dile getiriyor. Hatta eserdeki tiplere verilen adların gerçek olmadığını ve adın da önemsiz olduğunu vurguluyor. Masalsı bir anlatımla başlayan eserde hikâyeler arasındaki geçişler bilinç akışı tekniğiyle sağlanıyor. Kitapta zaman zaman anı olduğunu hissettiren bölümler olsa da yazar daha sonra buradaki kişilerin ve olayların gerçek olmadığını belirterek bu bölümlerin de kurmaca olduğunu söylüyor.

Yazar esere, kumruların ölümünü anlatarak giriş yapıyor ve bir esere ölümle başlamanın da çok rastlanmayan bir durum olduğunu belirtiyor:

*"Kanatlı hayvanlar, görecekleri güzel günlerin haberi kendilerine vaktiyle üflendiği için ölmeyi değil, yaşamayı tercih eder. Olur da artık yaşamayacaklarsa en azından en uygun ölme biçimini seçebilmeyi isterler."*¹

Yazar, eserde bir olayın hatta belirli bir anlatıcının da olmadığını vurguluyor. Eserde sıralanan küçük küçük hikâyeler genelde durum hikâyesi tarzında kaleme alınmış olup anlatıcı da değişebiliyor. Zaman zaman kahraman bakış açılı anlatıcı bazen de ilahi ve gözlemci bakış açılı anlatıcılar kullanılıyor.

Eser; "Triportörlü Hikâye", "Acı Hayatın Mezesidir", "Bir Çit-te Bir Kuş Ötüyordu", "İyi Filmler Tatlı Rüyalara", "Ölürsem Yazıktır" adlı bölümlerden oluşuyor. Bunlar, birbirinden bağımsız bölümler olmakla birlikte kendi içindeki geçişlerle de bir bütün oluşturuyor.

"Triportörlü Hikâye"de defterine karalamalar yapan delikanlı ile karşı balkondaki Sadberk Hanım'ın bakışmaları anlatılıyor. Ayrıca Sadberk Hanım'la bağı tam olarak belirtilmeyen Nur'un üniversiteyi kazanmadığı takdirde akrabalarından biriyle evlenmek zorunda kalacak olması da dile getiriliyor.

"Acı Hayatın Mezesidir" adlı bölümde de triportörüyle manav kasaları taşıyan Ali'den ve onun Mevlüt abi diye hitap ettiği ancak gerçek adının Mevlüt olmadığı söylenen kişi ile konuşmaları ve Mevlüt'ün mutfaktaki uğraşlarından bahsediliyor.

"Bir Çitte Bir Kuş Ötüyordu" bölümünde ise Erzincan ya da Tuncelili bir ailenin çocuğu olan Mevlüt'ün güzel mezeler yapan bir aşçı olduğundan, sevdiği Çerkez kızı ile evlenemediğinden bahsediliyor. Ancak daha sonra yazar bunların kurmaca olduğunu vurgulamak için Mevlüt'ü bir başka kişiliğe büründürüp onun anne ve babasının muallim olduğunu, dedelerinin çok zengin olduğunu ve konakta mürebbiyelerle büyüdüğünü dile getiriyor. Böylece yazar, kişilerin gerçek olmadığını istediği zaman istediği karakteri

“Sedat DEMİR’in “Küçük Paris Fena Öksürüyor” adlı ilk kitabı Dedalus yayınevinden okurlara sunuldu. Yazar kitabında çocukluğunun geçtiği İstanbul’un Samatya semtini anlatıyor. Farklı bir kurmaca örneği sunan kitapta yazarın zengin hayal gücünü yansıtan anlatımlar dikkat çekiyor.”

değiştirerek farklı kişilere büründürebileceğini gösteriyor. Ayrıca Küçük Paris’in İstanbul’daki Samatya semti olduğu ilk kez bu bölümde dile getiriliyor.

Yazarın Zengin Hayal Gücü Dikkat Çekiyor

“İyi Filmler Tatlı Rüya” adlı bölüm, yazarın çocukluk anıları biçiminde düzenlenmiş olup hayatında çok önemli bir yere sahip olan komşusu Nurperi Hanım’la olan ilişkisini anlatıyor. Bu bölümde ayrıca Nurperi Hanım’ın asker olan eşiyle evliliği, ardından yaşadıkları mutsuz hayat, Nurperi’nin bu hayattan kaçmak için mutsuzluğunu sinemayla gidermeye çalışması ve yazarın da onunla birlikte film izleyerek sinemaya merak sarmasından bahsediliyor. Yazar, büyüyünce Nurperi’yi arar ancak bulduğunda onun evde birkaç gün önce ölmüş bedeniyle karşılaşır.

“Ölürsem Yazıktır” adlı bölümde, imam nikâhiyla evlenen daha sonra gazinolarda çalışan Suzan’ın hikâyesi anlatılıyor.

Eserde kahramanlar hakkında çok etraflı bilgi verilmiyor hatta “Mevlüt” tipinde olduğu gibi önce anlatılan bilgiler daha sonra değiştirilerek başka bir kişiliğe de büründürülebilir. Kişiler, çoğu zaman anlatının içinde bir dekor ögesi gibi yalnızca o anlatının içindeki göreviyle yer alıyor haklarında ayrıntılı bilgi verilmiyor. Ancak kimi zaman da Mevlüt’ ün sevdiği kız olan Çerkez kızı gibi anlatıyı ilgilendiren bölümlerde o kişinin geçmişine ve yaşantısına değiniliyor. Hikâyelerdeki tiplerin isimlerinin önemsiz olduğu sık sık vurgulanarak aslında hikâyedeki kişilerin de önemli olmadığı yalnızca o hikâyede üstlendikleri rollerin önemli olduğu ifade ediliyor. Hikâyelerde Sarı Dede, Mevlüt, Mevlüt’ ün sevdiği kız, Sadberk Hanım, Nurperi Hanım, Suzan

ve zaman zaman anlatıcı da kahraman olarak yer alıyor. Kahramanlarla ilgili tasvirlerle zaman zaman yer verilse de bunlar ayrıntılı olmuyor:

“Ben de herkesin bildiğini neden sizden saklayayım, aşk olsun, Sarı Dede’nin yaptıklarını ettiklerini. Bulgar göçmeni değil dede, bazılarının uydurması bu. Girit Türk’ü o. Kuyumcu. Sarraf...”²

Eser, küçük geçişlerle birbirine bağlantılı olsa da ayrı hikâyelerden oluştuğu için birden fazla zaman dilimini kapsıyor. Bunlar gündüz, gece, uzun ya da kısa zaman dilimleri biçiminde karşımıza çıkabiliyor. Hikâyelerde, geriye dönüşler yer alıyor. Bunlarla anlatılan olaylardan dönemin tarihiyle ilgili bilgilere ulaşılabilir. Hikâyeler, bazen karşıdan karşıya birkaç dakikalık bakışmaları içerdiği gibi çocukluktan yetişkinliğe uzanan geniş bir zaman dilimini de kapsıyor. Eserdeki zaman çeşitliliği mekânda da kendini gösteriyor. Mekânlar, bazen bir balkon, bir sokak, bir teras olabildiği gibi bazen bütün bir semt de olabiliyor. En önemli mekân, eserin adının da bir parçası olan “Samatya” yani Küçük Paris’tir. Kahramanların geçmişte yaşadıkları yerleri bir tarafa bırakırsak bugüne ait yaşanan olayların büyük çoğunluğu Samatya’da geçiyor.

Eserde oldukça kıvrak bir üslup kullanılması, kelimelerin seçilişi ve cümleler içinde kazandıkları anlam ile oluşan zenginlik dikkat çekiyor. Ancak hikâyeler arasındaki geçişlerde zaman zaman kopuklukların olması ve sık sık bilinç akışı anlatımına başvurulması olayların okuyucu tarafından anlaşılmasını zorlaştırabiliyor. Tüm bunların yanında farklı bir kurmaca örneği sunan kitapta yazarın zengin hayal gücünü yansıtan anlatımlar dikkat çekiyor. ●

DİPNOTLAR

1. Küçük Paris Fena Öksürüyor, Sedat Demir, Dedalus Kitap, 2016 s: 9
2. a.g.e S:14

• Hacer YILDIZ

Kültürel Hafızamızı Görselleştiren “Koca Çınar”: Lütfi Ömer AKAD

Türk sinemasının “Koca Çınar”ı, “Ustaların Ustası” Lütfi Ömer Akad, ömrünü sinemaya vakfetmiş ve ortaya koyduğu filmlerle toplumumuzun önemli meselelerini ele alarak bizlere ışık tutmuş usta bir yönetmendir.

Lütfi Ömer Akad’ın filmleri, hem Türkiye’nin toplumsal gelişim ve değişimine tanıklık etmesi hem de kültürümüzün irdelenmesi ve değerlendirilmesi açısından bilgi ve deneyim yüklüdür. Akad, ilk filmlerinden itibaren, yaşadığı döneme tanıklık etmiş, toplumsal olayların tam ortasındaki insanı tanımlamaya büyük önem vermiş, sineması bu konuda sürekli gelişim göstermiştir.

Akad; arayış, deneyim, bilgi ve yaratıcılık dolu sanat yaşamında, ilk filmlerinden itibaren sinema dilini geliştirmiş ve kendine özgü bir film dünyası oluşturmuştur. Onun doğal ve duru bir şiirselliği yansıtan sinema dili gerçekçi geleneği önemseyen birçok sinemacıyı etkilemiştir.

Lütfi Ömer Akad’ı tanımak için, “Işıkla Karanlık Arasında” adını verdiği anı kitabından bir alıntı yapalım: “*Taksim Sineması’nın uzun duvarı boyunca ardi ardına dizili ayakkabı boyacılarına doğru hızla yürüdüm, az vaktim vardı, en öndekinin sandığına ayağımı koydum. ‘Çabuk usta, şişir, acelem var.’ dedim. Boyacı başparmağı ile arkayı gösterdi. ‘Arkadaki arkadaş’a geç bayım.’ dedi. ‘Neden, ne oluyor?’ dedim. ‘Ben ayakkabı boyarım beyim.’ dedi adam, ‘bu benim işim, şişirme istiyorsan arkaya geç.’ Bir an kalakaldım. Bütün alacağı yirmi beş kuruştı, bir liranın dörtte biri. Ayağımı sandıktan*

çekmedim. ‘Buyur bildiğin gibi boya.’ dedim, ‘Hakkını ver.’ Beni bekleyen sonsuza kadar bekleyebilirdi, ben burada hayatımın dersini alıyordum.” Daha sinemaya adım atacağı ilk günlerden alıntılanan “bu hayat dersi” onun yaşama bakışının özeti olmuştur: “Buyur bildiğin gibi boya, hakkını ver.” Kendisi de her yaptığını “istediği gibi yapmış” ve her yaptığı işin “hakkını vermiş”tir.

İçtenliği, sadeliği ve ölçülülüğü sinema diline dönüştüren usta: Lütfi Ömer AKAD

Lütfi Ömer Akad, sinema serüvenine, 1948 yılında muhasebeci olarak çalıştığı film şirketine, “Damga” filminin tamamlanması için ona verilen görevle başlamış ve sinemacılık işine girmeyi o güne dek hiç düşünmediğini anılarında dile getirmiştir. Yarım yüzyılı aşan meslek hayatından sonra anılarını kaleme aldığı zaman sinemanın bir meslek olmadığını söyler: “*Olsa olsa bir tutkudur sinema. Akıllı uslu insan işi değildir, tutkulu insan işidir.*” Onun bu tutkusu; araştıran, sorgulayan, toplumu önyargısız gözlemleyen, üzerine kültürel olarak düşüneceğimiz filmler ortaya koyma cesaretinin de kaynağıdır.

Akad o yılların en önemli birkaç yapımcısından biri olan Hürrem Erman’la birlikte dört film çekmiştir. İlk filmi olan “Vurun Kahpeye”yi 1948 yılında yönetmiş ve bu film dönemin hasılat rekorlarını kırmıştır. Ardından “Lüküs Hayat”, “Tahir ile Zühre” ve “Arzu ile Kamber” filmleri takip eder.

Bu filmler, Akad’a hem sanatla hem de yeni oluşmaya başlayan Yeşilçam sektörüyle, oyuncularla, set işçileriyle, film işinin usta teknik adamlarıyla, sinema dilinin ne menem bir dil olduğuyla ilgili önemli deneyimler kazandırır. Akad, Türkiye’nin imkânlarını ve imkânsızlıklarını kavramış sinema yapan bir insan olarak toplum ve birey, tarih ve gelenekler üzerine hem düşünüp hem de araştırmıştır.

Sinema tarihçileri, “Muhsin Ertuğrul’dan sonraki sinemacılar dönemi” olarak adlandırdığı dönemin en yenilikçi ve büyük ustası olarak Lütfi Akad’ı gösterir. 1952 yılında gerçek bir olaydan esinlenerek yapılan ve Ayhan Işık’ı üne kavuşturan “Kanun Namına” filmi, Akad’ın başyapıtlarından biridir. Akad, bu filmle birlikte tiyatro estetiğinden sıyrılıp sinema tekniğine geçiş yaparak Türk sinemasına yeni bir dil kazandırmıştır. Usta yönetmen, aynı zamanda “Kanun Namına” ile “polisye türdeki kent filmleri” furiasını başlatmıştır.

Akad, 1955 yılında senaryosunu Yaşar Kemal’in yazdığı, “Beyaz Mendil” ile ikinci büyük çıkışını yapmıştır. Film, ilk gerçekçi köy filmi olarak nitelendirilmiş ve filmde ilk defa halk müziği kullanılmıştır.

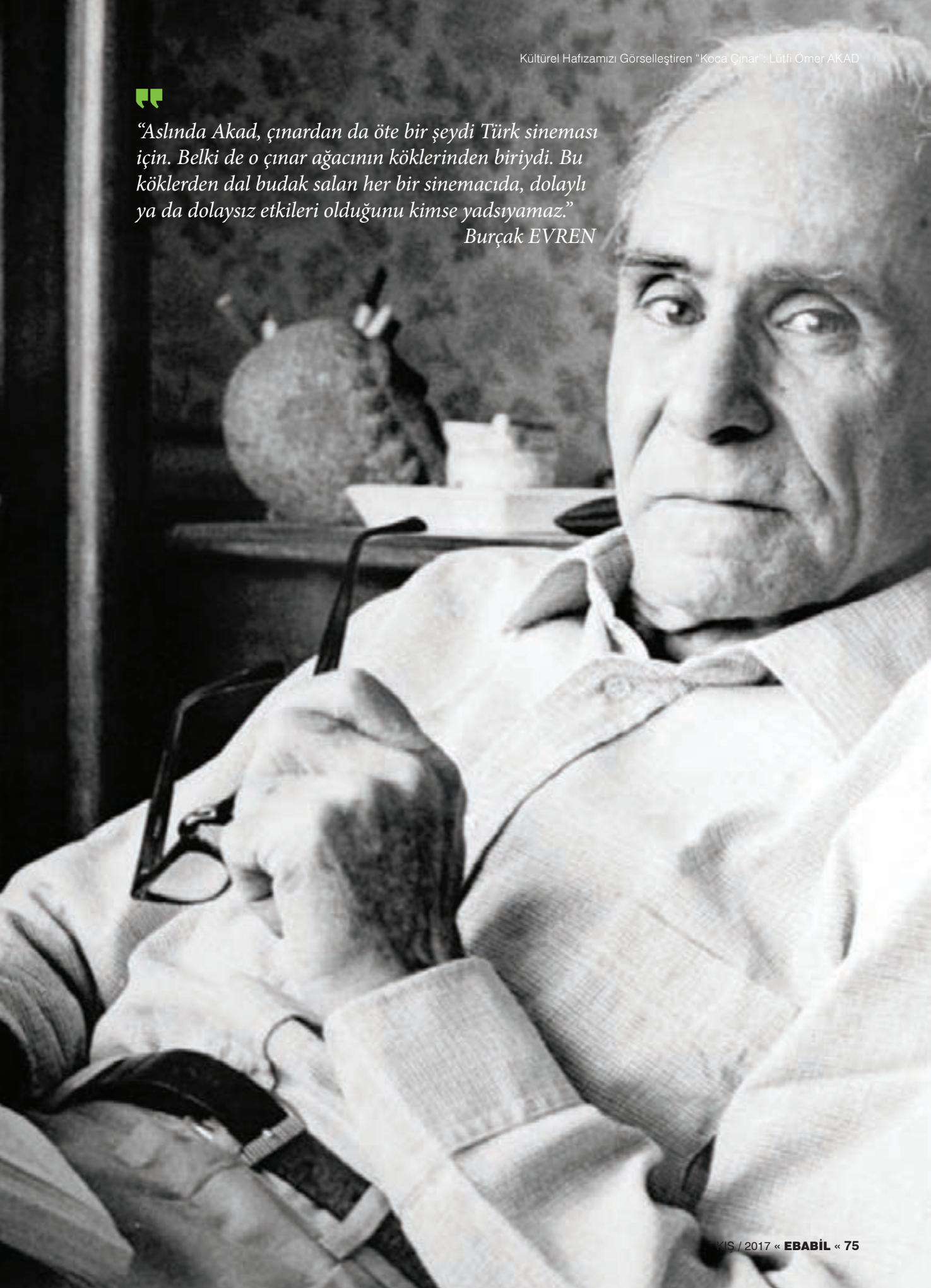
Lütfi Ömer AKAD’ın en büyük özelliği, halkını çok iyi okuması ve okuduklarını sinemaya ilmek ilmek dokumasıdır.

Akad, 1948’den 1976’ya dek, hiç durmaksızın 48 film çekmiş, fantastik sinema da dâhil her türde ürün ver- >>

"Aslında Akad, çınardan da öte bir şeydi Türk sineması için. Belki de o çınar ağacının köklerinden biriydi. Bu köklerden dal budak salan her bir sinemacıda, dolaylı ya da dolaysız etkileri olduğunu kimse yadsıyamaz."

Burçak EVREN

miştir. Usta yönetmen, köklerini sadece sinemanın evrensel birikiminden değil, bağlı bulunduğu toprağın kendine özgü kültüründen de beslemiş ve kendinden sonraki kuşaklara önemli deneyimler bırakmıştır. Akad, sinemanın bir gösteri değil, bir anlatı olması gerektiğine inanmış, her filmde büyük laflar etmenin gerekmediğini, özgün bir dille insanı anlatmak gerektiğini dile getirmiştir.

Onun sinema sektöründe bulunduğu yirmi beş yıl; seyircinin her koşulda, her zaman Türk filmi izlediği, ailece sinema salonlarını doldurduğu, halkın isteklerine göre çok kolay anlaşılabilen, fabrikasyon diyebileceğimiz bir sistemle çekilen filmlerin dönemidir. Böyle bir ortamda Yeşilçam sinemasının işleyişi içinde farklı bir şeyler yaratmanın güçlüğü belki de imkânsızlığı ortadadır. Lütfi Ömer Akad, imkânsız mümkün kılarak bu koşullarda "farklı" davranabilmiştir. Yeşilçam'ın çarkları içinde kendi istediği gibi, derinliği olan, insanı, özellikle kendi toplumunun insanını, doğulu insanı anlatan, şablon dışı bir dil kullanarak filmler çekebilmiştir.

Lütfi Ömer Akad, bir nevi Yeşilçam hastalığı olan, karakterleri salt iyi ya da kötü olarak yansıtmaya sığına tutunmamış, seyircileri kötülerin neden kötü olduğunun psikolojik derinliklerinin gerçeğine çekmiştir. Bir dönemin, Türk halkının dinî, örfî, ahlakî yaşantısını yansıtmayan batı taklidi olan filmleri "Katolik kiliseler birliğinin ödül verdiği filmleri yapmak övünülecek şeyler değil" diyerek halktan uzaklaşmayı eleştirmiştir.

"Kamerayla dünyaya bakmak başka bir şeydi. Önce alışık olduğunuz sınırsız âlem yerine

çerçevelemiş, sınırlı sandığınız bir dünya görüyorsunuz. Kamerayı belli bir yöne yavaş yavaş hareket ettirdiğinizde sınırlı sandığınız dünya yeni, uzaysal ve zamansal boyutlarla önünüzde kat kat açılıyor."

Lütfi Ömer Akad kamerayla, sinemayla olan bağını böyle tarif eder anılarında. O, sanat yaşamı boyunca kamerayla dünyanın yeni boyutlarını keşfettikçe, bizleri bambaşka dünyalara sürüklemiş, Türk sinemasında henüz var olmayan sinema dilinin kurulması çabalarının öncüsü olmuştur. Hikâyeleri ele alış biçimi ve bunları işleyişindeki sadelik, Akad'ın kendine has bir sinema dili oluşturmasını sağlamıştır. Tiyatro kökenli sinemacıların geliştirdiği dekor üzerine kurulu, yaşamayan mekân kullanımı yerine, gerçek mekân kullanımına yönelmiştir.

Lütfi Ömer Akad, 1967 yılından önce çektiği yirmi dokuz filmi ilk dönem filmleri olarak niteler ve bu dönemi sinemayı öğrenme dönemi olarak kabul eder. "Hudutların Kanunu" ile başlayan ve 1974 yılında "Diyet" filmiyle noktalanmış son on sekiz filmi "Üçlemeler dönemi" olarak adlandırılır.

Anadolu Üçlemesi

Akad'ın "Anadolu Üçlemesi"nin ilk filmi, kendisinin deyimiyle "yöre gerçekliğini ortaya koymaya çalıştığı" Güney Doğu Anadolu'nun kaçakçı olmamak için direnen yoksul insanlarından Hıdır'ın dramını anlattığı 1967 yapımı "Hudutların Kanunu"dur. Bir Yörük beyinin kızına âşık olan çobanın hayatını öykü edinen "Kızılırmak-Karakoyun" (1967) ve Karadenizli bir kadının kan davalıları ile mücadelesini anlatan

"Ana" (1967) Anadolu Üçlemesi'nin diğer filmleridir.

Kent Üçlemesi

Köyün ardından kamerasını kentleşmeye çalışan yeni toplumsal yapıya çeviren Akad, arka arkaya çektiği "Vesikalı Yârim" (1968), "Kader Böyle İstedi" (1968) ve "Seninle Ölmek İstiyorum" (1969) filmlerinde şehir hayatının farklı sınıflarını ele almış ve toplumda oluşan uçurumları imkânsız aşklar ekseninde anlatarak "Kent Üçlemesi"ni oluşturmuştur.

Akad'ın en önemli filmlerinden biri olan, senaryosunu Safa Önal'ın, Sait Faik'in "Menekşeli Vadi" adlı hikâyesinden esinlenerek yazdığı, adını Orhan Veli'nin "Tahattur" adlı şiirinden alan "Vesikalı Yârim", sinemamızın en büyük aşk hikâyelerinden biridir. "Vesikalı Yârim", Türk sinemasının klasik hikâyelerinin en sağlam örneğidir. Film, ölçülü duygusallığıyla melodramı sınırlayarak benzerleri içinde gerçekçiliğiyle ön plana çıkmıştır. Bu film ile hem Türkan Şoray hem de İzzet Günay tam anlamıyla yıldızlaşmıştır. Şoray'ın oynadığı Sabiha, benzerlerinden çok daha farklı ve Türk sinemasının büyük kadın karakterlerinden biri olmuştur. "Vesikalı Yârim" in bir başka unutulmaz yönü de Şükran Ay'ın sesinden dinlediğimiz şarkıdır.

Göç Üçlemesi

Topluma ayna tutan, halkla iç içe olmayı seçen ve her zaman doğru mesajlar verme kaygısı taşıyan Akad, olgunluk döneminde çektiği "Göç Üçlemesi" ile toplumsal gerçekçiliği tam anlamıyla yakalamıştır. İstanbul'a para kazanma hırsı ile gelen, ancak insani, ahlaki ve sınıfsal değerlerini kısa zamanda yitiren insanları "derin-

liği olan davranışları" ile anlattığı "Gelin" (1973), "Düğün" (1974), "Diyet" (1975) "Göç Üçlemesi"nin filmleridir. Filmler farklı karakterle farklı hikâyeler anlatıyormuş gibi olsalar da aslında Anadolu insanının büyük kente uyum sağlama çabasını öykü eder.

Üçlemenin bu denli önem taşımasının sebebi, toplumsal bir gerçeği çarpıcı biçimde ortaya koyması değil, çekildiği dönemin ötesine geçerek modern Türkiye'nin gerçeklerine de ayna tutmasıdır.

"Vizörden ilk kez baktığım zaman gördüğüm şey bir şenlikti. Ve o şenlik hiç bitmedi."
Lütfi Ömer AKAD

"Göç Üçleme"sinin ardından sinema kariyerine tam anlamıyla zirvede nokta koyan Akad, 1975 yılında Ömer Seyfeddin'in "Ferman", "Pembe İncili Kafa", "Diyet" ve "Topuz" adlı öykülerini TRT için filme çekti. "Bir Ceza Avukatının Anıları", "Dört Mevsim İstanbul" usta yönetmenin imzasının bulunduğu diğer televizyon filmleridir.

Sinema ve televizyon için yaptığı çalışmalardan elini çekince kendisini üniversiteye adayan Akad, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (MSGSÜ) Sinema Televizyon Bölümünde yirmi yılı aşkın sürede yüzlerce sinema öğrencisi yetiştirmiştir. Akad'ın Türk sinemasının önemli süreçlerini anlattığı "Işıklı Karanlık Arasında" adlı deneme kitabı 2004 yılında yayınlanmıştır. Ömrünü Türk sinemasına adan usta yönetmen 19 Kasım 2011 tari-

hinde, 95 yaşında İstanbul'da hayata gözlerini yummuştur.

Türk sinema tarihinin en önemli filmlerine imza atan Akad, kendinden sonra gelen pek çok sinemacıyı kişiliği, düşünce tarzı ve sinema dili bakımından derinden etkiler. Lütfi Ömer Akad'ın filmleri, görsel kültürümüzün en değerli imajlarını, bilgi ve deneyimlerini barındıran hazineler olarak "ışıkla karanlık arasında" hayal dünyamızı aydınlatmaya devam edecektir. ●

"Sinema tabii hayatın tam içindedir. Nasıl ki roman, tiyatro hayatın tam içindeyse sinema da aynen böyle hayatın tam içindedir ve hayatla iç içedir."

Lütfi Ömer AKAD

KAYNAKLAR:

1. Işıklı Karanlık Arasında – Lütfi Akad, İş Bankası Yayınları
2. Sadeliğin Derinliğinde Bir Usta: Lütfi Akad – Ankara Sinema Derneği, Dost Yayınevi
3. Lütfi Ö. Akad – Alim Şerif Onaran – Afa Sinema
4. Yönetmenler Çerçevesinde Türk Sineması – Kurtuluş Kayalı – Tezkire Yayınevi

• Derleyen: Aslıhan ŞAHİN

Pîr-i Türkistan: Hoca Ahmet Yesevi

*Bismillah'la başlayarak hikmet söyleyip
Tâliplere inci, cevher saçtım işte.
Riyâzeti katı çekip, kanlar yutup
Ben defter-i sâni sözünü açtım işte.*

Ahmet Yesevi

Kültürel değerlerimizle İslam'ın değerlerini kaynaştıran Ahmet Yesevi, hocası Arslan Baba'dan aldığı "ehl-i beyt" sevgisini ve tasavvuf anlayışını geniş halk kitlelerine ulaştırabilen ender sofillerdendir. Yeseviliğin çok hızlı şekilde geniş bir coğrafyaya yayılmasında şüphesiz Ahmet Yesevi'nin yaşamının, sanatının, dilinin gücü etkili olmuştur.

Hayatı

Yaşadığı dönemden başlayarak Türk dünyası üzerinde yüzyıllardır derin izler bırakan Ahmet Yesevi tarikat anlayışını başlatan ilk sofidir. Türkistan'ın gönlünü kazanmıştır, ona Pir-i Türkistan denmesi bundandır. Yesevi halk tarafından o kadar çok sevilir ki hayatı hakkında anlatılan rivayetlere bu nedenle fazlasıyla rastlarız.

Ahmet Yesevi'nin doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. Türkistan'da Sayram kasabasında 11.yy.'ın sonlarında ya da 12.yy.'ın başlarında doğduğu sanılmaktadır. "Kaynaklarda onun 120-125 yıl yaşadığı, H. 562/M. 1166-67 senesinde vefat ettiği belirtilmiştir." Babası Sayram'ın kerametleri ve menkıbeleri ile tanınan ve Hz. Ali'nin soyundan geldiği kabul edilen Şeyh İbrahim, annesi Musa şeyhin kızı Aişe Hatun'dur. Çok küçük yaşlarda anne ve babasını kaybeden Ahmet Yesevi ablası Gevher Hatun'la birlikte bugünkü adı Türkistan olan Yesi şehrine yerleşmiştir. Burada Arslan Baba adlı bir şeyh onlara sahip çıkmıştır. Türkistan pirine ait destansı rivayetlerde hayatının bu kısmı şöyle anlatılır:

"Bir gaza gününde Hz. Muhammed(s.a.v)'in ashabı aç kalmış, Peygamber'den yiyecek istemişler. Allah'ın Resulü dua etmiş ve Cebrail onlara, cennetten hurma getirmiş, hurmaları yerken bir hurma yere düşmüş, Cebrail: "Bu hurma, sizin ümmetinizden Türkistanlı Ahmet Yesevi'nin kısmetidir." demiş. Hz. Muhammed(s.a.v), hemen Arslan Baba'yı çağırarak hurmayı ona vermiş ve demiş ki: "Benden sonra Ahmet adlı bir çocuk doğacak. O ümmetimin seçkinlerinden olacak git onu bul ve bu hurmayı ona

“Pîr-i Türkistan adıyla anılan Ahmed Yesevi kadar, değişik coğrafyalarda yaşayan, Türk toplulukları arasında yaygın şöhreti olan ve bir velî mertebesine yükseltlen başka bir şahsiyet yok gibidir.”

ver.” Yine Peygamber’in duasıyla Arslan Baba asırlarca yaşamış, bütün dünyayı aramış. Sonunda Türkistan’a gelerek yetim Ahmet’i bulmuş. Arslan Baba çocuğa selam verince çocuk da: “Baba emanetiniz hani?” diye sormuş. Arslan Baba hayretle: “Sen bunu nereden biliyorsun?” demiş. Çocuk, Allah bana bildirdi cevabında bulunmuş.”

Yesevi, Arslan Baba’dan dersler almış onun etkisiyle sofilikte ilerlemiştir. Gösterdiği kerametler vasıtasıyla da etrafında tanınmaya başlamış üzü iyice artmıştır.

Yesevi adını alması ise şöyle rivayet edilir:

Yesevi adlı bir Türk hükümdarı Karacuk Dağı’nda avlanmak ister ancak dağın çok girintili çıkıntılı olması yüzünden bir türlü av düşüremez. Dağı ortadan kaldırmak ister.

Hiçbir evliyanın duası dağı ortadan kaldıramaz. Ona bu işi Ahmet adlı bir derviş çocuğun yapabileceğini söylerler. Ahmet’in duasıyla gökten seller boşanır, herkes korkar, bağırır, kaçar. Ahmet kafasını babasının hırkasına sokar bekler. Başını hırkadan kaldırıncayağmur diner, gökyüzü açılır. Karacuk Dağı’nın ortadan kalktığı görülür. Bu kerametten çok etkilenen hükümdar ondan kendi adının cihanda baki kalmasını ister. Ahmet ona: “Her kim bizi severse senin adınla birlikte ansın.” der.

O günden son-

ra Ahmet, Hoca Ahmet Yesevi diye anılır.

Ahmet Yesevi, Arslan Baba’nın irşadiyle Buhara’ya gitmiştir. Orada Şeyh Yusuf Hamedani’ye intisab etmiştir. Şeyhi vefat edince tekrar Yesi’ye dönmüştür. Burada büyük bir tekke kurmuştur. Tekkesinin ve Yesevilik tarikatının üzü bütün dünyada duyulmuştur. Ahmet Yesevi, bütün müritlerine çalışkanlığı, doğruluğu ve davranışlarıyla örnek olmuştur. İbadet dışındaki zamanlarında tahtadan çeşitli gereçler yaparak geçimini sağlamaya çalışmıştır. Hoca Ahmet Yesevi, Peygamberimizin vefat yaşı olan 63 yaşına bastığı zaman kendisine yer altında bir hücre yaptırır. Kalan ömrünü bu çilehanede geçirir ve orada ölür (öl. M1166).

İbrahim adlı oğlu henüz küçücükken öldüğü için Yesevi ailesi, kızı Gevher Şehnaz ve onun çocukları tarafından yaşatılmıştır. Yesevi ailesine mensup olanlardan biri de ondan 500 yıl sonra yaşayan Evliya Çelebi’dir.

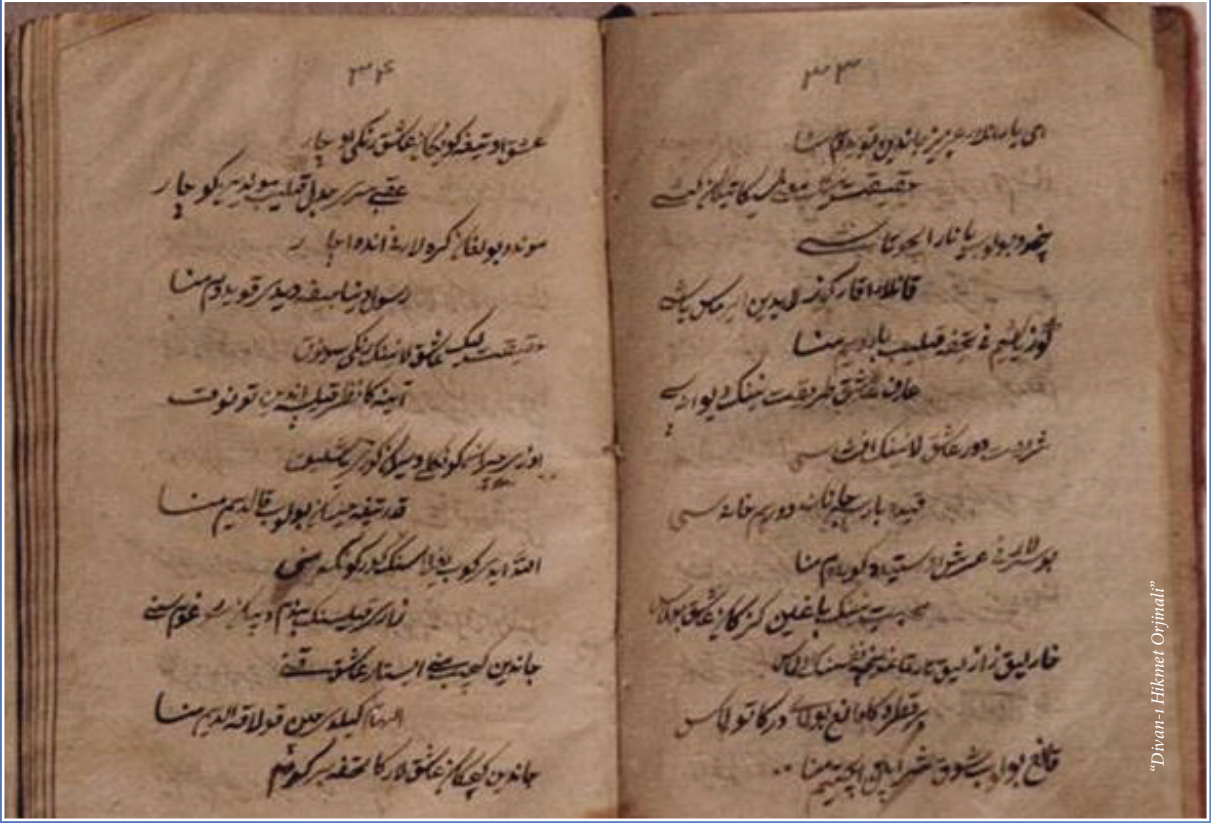
“On ciltlik Evliya Çelebi Seyahatnamesi XVII. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu’nun geniş hâkimiyet alanı altında bulunan yerlerdeki gezi bilgilerini içeren bir eser olup Ahmet Yesevi ile bağlantılı erenler hakkında yararlı bilgiler vermektedir. Buna Evliya Çelebi’nin Ahmet Yesevi soyundan geldiğini söylemesi de eklenince verdiği bilgiler daha ilginç bir boyut kazanmaktadır. Bu duygusal bağı ile olsa gerek o, gidebildiği yerlerde nerede Yesevilikle bağlantılı türbe, tekke veya kişiye rastlarsa bunu belirtmektedir. Evliya Çelebi, Seyahatname’de Ahmet Yesevi’nin manevi nüfuzunun bütün Rumeli, Anadolu ve Azerbaycan’da yaşadığını gözlemleriyle ortaya koymaktadır.”

Sanatı ve Eserleri

Manevi hayatımızda kalıcı ve etkili bir iz bırakan Hoca Ahmet Yesevi, tasavvuf edebiyatının kurucusu olarak dilimizin ve kültürümüzün gelişmesine katkılar sağlamıştır.

Yesevi’nin şiirlerinin öğreticilik yanı ağır basar. Samimi, saf derin bir lirizm ile şekillenen manzumeleri vardır. Bu manzumelere “hikmet” adı »

“Ahmet Yesevi Türbesi”

Divan-ı Hikmet'te derin bir aşkla sevdiği Hz. Muhammed (s.a.v) için söylediği şiirlerin yanı sıra İslâm büyüklerine ait manzum hikâyeler de vardır. Bu eserde insanlara iyi ahlaklı olmak gerektiği, dünyanın geçici zevklerinden arınarak nefsi terbiye etmek gerektiği ve gerçek aşkı bulmanın insanı huzur ve mutluluğa kavuşturacağı anlatılmaktadır.

verilmiştir. Nihat Sami Banarlı, Yesevi'nin biri hareket olarak diğeri kitap hâlinde iki eseri olduğunu söylemektedir. Birinci eseri, Türkistan'da Yesevi'nin himmeti ile başlayan diğer Türk illerinde yayılarak ve gelişerek devam eden sofiliğidir. Diğer eseri ise bu yolda söylediği hikmetlerinin ölümünden yıllar sonra bir araya getirildiği "Divan-ı Hikmet" adlı kitabıdır.

Divan-ı Hikmet'te derin bir aşkla sevdiği Hz. Muhammed(s.a.v) için söylediği şiirlerin yanı sıra İslâm büyüklerine ait manzum hikâyeler de vardır. Bu eserde, insanlara iyi ahlaklı olmak gerektiği, dünyanın geçici zevklerinden arınarak nefsi terbiye etmek gerektiği ve gerçek aşkı bulmanın insanı huzur ve mutluluğa kavuşturacağı anlatılmaktadır.

Şiirlerde kullanılan lehçe 12. yy.' da Orta Asya edebiyatına hâkim olan Kaşgar Hakaniyye lehçesidir. Divan-ı Hikmet, tamamıyla Yesevi'nin şiirlerinden oluşmamıştır. Ona çok bağlı olan ve onu çok seven müritlerinin de şiirleri vardır. Şiirlerdeki üslup birbirine o kadar çok benzemektedir ki hangileri Yesevi'ye aittir ya da değildir bilinmemektedir.

Bazı Yesevi dervişleri, şeyhlerinin izinde ve onun şahsiyetinde fani olmak istemişler söyledikleri şiirleri Divan-ı Hikmet'e almışlardır.

Eserdeki şiirler sade bir dille dörtlükler hâlinde ve hece ölçüsüyle söylenmiştir. Bazı şiirlerin aruz ölçüsüyle söylenildiği görülmüştür.

Ey dostlar, kulak verin söylediğime,
Ne sebepten altmış üçte girdim yere?
Mirâc sırasında Hakk Mustafa ruhumu gördü,
O sebepten altmış üçte girdim yere.

Hakk Mustafa Cebrail'den eyledi sual
"Bu nasıl ruh, bedene girmeden buldu kemal?"
Gözü yaşlı, halkın başçısı, bedeni hilal;
O sebepten altmış üçte girdim yere.

"Ey gönül dostları beni duyun, kim nasıl bilir benim toprağa girdiğimi? Miraçta Sevgili Peygamberimiz ile görüştü ruhum, ben altmış üç yaşında oldum toprak, tam zama-

nında aslımı buldum.” diyerek Peygamberimizle aynı yaşa gelince toprak altında çile çekerek mutlu olacağını anlatır.

Türbesi

Yesevi'nin mezarı bugün Kazakistan'ın Türkistan şehrinde bulunmaktadır.

“Hoca Ahmet Yesevi, din ve dünya görüşüyle şimdilerde de yaşayan, çağdaş bir düşünür ve şairdir. Timur tarafından emredilerek başlatılan, ancak bitirilemeyen türbesi döneminin tüm özelliklerini taşır. Burada Türk-İslâm Ata kültürü, Anadolu, Asya ve İran mimarlık ortamı sentezi vardır. Tasarımı, dekorasyonu, taşıyıcılığı ve bezenmesiyle olgun bir görünümdedir. Tarikat yapıları kronolojisinde de belli bir yeri vardır. Kazakistan'ın sert iklimine, değişen zemin koşullarına, siyasal ve askeri saldırılarına, 600 yıldır göğüs germesi, yapı teknolojisi ve yapı gereci tekniğinin ne denli ileri olduğunu kanıtlar.”

Ahmet Yesevi'nin türbesiyle ilgili en önemli çalışma ölümünden yıllar sonra onun maneviyatından etkilenen Emir Timur tarafından yaptırılmıştır. Timur, türbeyi restore ettirerek türbenin bugünlere ulaşmasında etkili olmuştur.

Bilim Dünyasında Yesevi ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Ahmet Yesevi ekolüne dair pek çok makale yazılmıştır. Bu

KAYNAKLAR:

- 1- Nihat Sami BANARLI, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi 1.cilt, İst. 1971
- 2- Safiyuddin, 1996: 89-97; Hazini, 1594: 67b; Vassaf, 1990: 392
- 3- Ali YAMAN, Hacı Bektaş Veli / 2005-3
- 4- Prof. Dr. Orhan Cezmi TUNCER

konuda çalışma yapan araştırmacılar onun düşüncelerini ve etkilerini incelemişlerdir. A. Samoylovic, E.Bertels, S.Demidov, G.Snesarev gibi birçok âlim fikir bildirmiş Yesevi'nin ve Yeseviliğin dünyada daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır.

“Hoca Ahmet Yesevi'nin hayatı, öğretisi ve hikmetlerine olan ilgi büyük mutasavvıfın yaşadığı dönemde başlamıştır. Türk-İslam dünyası ile beraber, zamanla Batılı bilim adamları da Ahmet Yesevi konusunu merak ederler. Nitekim 19. yüzyıldan başlayarak İngiliz, Alman, Macar, Rus vs. Doğu bilimcileri Ahmet Yesevi ve Yesevilik konusunu araştırmaya başlarlar.

Çeşitli ansiklopedi (Bolşaya Sovetskaya Ensiklopediya, 1970), bibliyografik sözlük (Prusek, London), katalog (Dmitrieva, 1980) ve kitaplarda (Histoire Generale) Ahmet Yesevi ve “Divan-ı Hikmet”e dair bilgilere rastlamak mümkündür. Ayrıca P. Melioransky (Melioransky, 1913), M. Hartmann (Hartmann, 1907; Dieostturkischen, 1904), H. F. Hofmann (Hofmann, 1969), E. Blochet (Blochet, 1933), E. J. W. Gibb (Gibb, 1958; Gibb, 1999) gibi birçok bilim adamının çalışmalarında Ahmet Yesevi ile ilgili çeşitli şekillerde kısa bilgiler verilmiştir. Mesela, P. Melioransky tarafından hazırlanan Ahmet Yesevi konusundaki ilk ansiklopedik madde üzerinde duracak olursak Melioransky ‘İslam Ansiklopedisi’ne yazdığı yazısında Ahmet Yesevi'nin doğumu, eğitimi, ölümü ve türbesi hakkında bilgi vermektedir. Ahmet Yesevi'nin Orta Asya'daki Türk tasavvuf ekolünün kurucusu olduğunu, Hakim Ata gibi birçok istidatlı müritler yetiştirdiğini, hikmetleri ve münacatının halk tarafından çok okunduğunu vurgulamaktadır.”

Ahmet Yesevi Yılı ve UNESCO

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) Türkiye Millî Komisyonu Yönetim Kurulu, Millî Eğitim Bakanlığımız ile görüşmeler yapmıştır. Neticede Türkiye'nin 2017 yılı için UNESCO Yürütme Konseyine adaylığı, UNESCO Anma ve Kutlama Yıldönümleri Programı'na 2016 yılı için, Türkiye tarafından önerilen şair ve sufi Ahmed Yesevi'nin vefatının 850. anma yıldönümü ve bilim adamı Fuad Köprülü'nün vefatının 50. anma yıldönümünün alınması kararı verilmiştir. UNESCO'nun 2016 Ahmet Yesevi ve Fuad Köprülü'yü, anma takvimine almasının ardından UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Öcal Oğuz, Ahmet Yesevi'nin kültürler arası diyalog, kültürlerin yakınlaşması, barış gibi semboller açısından son derece önemli bir şahsiyet olduğunu söylemiştir. Fuad Köprülü'nün de Ahmet Yesevi'yle beraber bir hoşgörü sembolü olarak anılmasının önemini vurgulamış, Köprülü'nün “Türk Edebiyatı'nda İlk Mutasavvıflar” adlı eseriyle Ahmet Yesevi'yi Türk edebiyatı'na kazandırdığını belirtmiştir. ●

5- Yrd. Doç. Nadirhan HASAN, Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi / 2012 / 61

6- <http://www.unesco.org.tr/>

7- Prof. Dr. Eyüp BAŞ, Ankara Üni. İlahiyat Fak. Dergisi (2011)

• Doç. Dr. Özge SAMANCI / Yeditepe Üniversitesi- Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü / ozge.samanci@yeditepe.edu.tr

Türk Mutfak Kültüründe Helva Geleneği

Yemek ve yemeğin etrafında şekillenen gelenek ve ritüeller toplumsal hafızanın en canlı biçimde yaşadığı alanlardan biridir. Yemek kültürü kuşaklar arası köprüler kuran, bireylerin toplumsal aidiyet duygusunu pekiştiren ve bireyler arası sosyal ilişkileri güçlendiren özel bir paylaşım alanıdır. Türk mutfak kültürü, geçmişte uzak Orta Asya steplerine dayanan, Anadolu'ya göç yolunda zenginleşen, Selçuklu Dönemi'nde temelleri şekillenip uzun Osmanlı geçmişinde farklı kültürel etkileşimlerle zenginleşip gelişen ve günümüze kadar gelen önemli bir kültürel mirastır. Bu zengin kültürel miras içinde günümüze kadar gelenek ve ritüelleriyle birlikte yaşama-ya devam etmiş olan sayısız yemek ve yemek âdeti içinde helva önemli bir yere sahiptir.

Helva Türk mutfak kültürünün geleneksel tatlı çeşitlerinden bir tanesi olmanın ötesinde ölüm ve doğum ritüelleriyle birlikte anılan simgesel anlamlarla yüklü bir yiyecektir. Kökeni Arapça tatlı anlamına gelen "hulv" kelimesinden gelen helva Türk mutfak tarihinde Selçuklu döneminden beri bilinmektedir. Osmanlı Dönemi'nde sayısız çeşitlere kavuşan helva, önemli bir ritüel yiyecek kimliğine kavuşmuştur. Tarihte bilinen ilk helvanın Orta Çağ Arap dünyasında kutsal bir meyve olarak kabul edilen taze hurmanın sütüyle birlikte ezilerek hazırlandığı ve daha sonra yağ, un ve safran gibi malzemelerin de helva yapımında kullanıldığı kaynaklarda yer almaktadır. Helva, İslam kültüründe kökeni fütüvvet geleneğine dayalı esnaf lonca sisteminde geçiş törenlerine eşlik eden bir tatlıdır. Helva, Ortaçağ Arap mutfak kültürünü yansıttığı gibi Orta Asya Türk geleneklerini de yansıtan simgesel bir yiyecektir. Temel olarak yağ, un veya nişasta, bal veya şeker, süt veya suyla hazırlanan helva yapımının en önemli aşaması unun yağda yavaş yavaş kavrulmasıdır. Un yağda kav-

rulurken çıkan koku önemlidir. Bu kokunun eski Türk inancında ölünün arkasından yakılan yağ gibi ölünün ruhuna gittiğine inanılır. Helva kavrulurken çıkan koku ölünün ruhunu, helvanın kendisi ise geride kalanları besleyen özdür.

Soğuk Kış Günlerinde Helva Sohbetleri

Osmanlıda helvanın etrafında çok zengin ve güçlü bir kültür oluşmuştur. Helva doğum gibi sevinçli günlerde, ölüm gibi acı günlerde, kandil gibi kutsal günlerde

"Helva Kabı"

hazırlanan bir tatlıdır. Helva, soğuk kış günlerinde evlerde sohbet eşliğinde birlikte hazırlanıp tüketilen sosyalleşme aracına dönüşmüş bir tatlıdır. Eski zamanlarda "helva sohbeti" bu kış toplantıları için kullanılan bir tabirdir. Musahipzade Celal Bey'in "Eski İstanbul Yaşayışı" adlı kitabında dile getirdiği gibi "kış mevsiminde devlet erkânından, zengin ve orta hâlli sanat erbabına her sınıfın atalarından gördüğü âdet üzerine helva sohbetleri tertip ederek ahabplarına ziyafet verme geleneği vardır." Helva sohbetlerinde türlü türlü tuzlu ve tatlı yemekler, şiiir, şarkı, türkü, nükte ve sohbet eşliğinde tüketilirdi. Bu sohbetlerin en gözde tatlısı keten helvasıydı. Günümüzün pişmaniye helvasına benzeyen keten helvayı birkaç kişi birlikte hazırlardı. Keten helva yapımı için, ortaya sekiz on kişilik kalaylı bir bakır sini konulur, üstüne iki bilek kalınlığında ağdalanmış kocaman sıcak halka şeker konurdu. Ustalar

ağdalanmış sıcak şekeri sininin etrafında yer alan ortadaki una batıra batıra sağdan sola çevirmeye başlarlar, bu esnada misafirler hem onları seyrederek hem de türküler okurlardı. Hazırlanan ağda türkülerle çevrile çevrile tel tel keten helvası olur ve misafirler dağıtılırdı. Osmanlı ileri gelenlerinin düzenlediği helva sohbetlerine kimi zaman padişah ve vezir-i azam da katılırdı. Örneğin 18. yüzyılda Damat İbrahim Paşa'nın sarayında yapılan helva sohbetlerine çoğunlukla padişah katılırdı. Helva sohbetleri sarayda da düzenlenirdi.

Osmanlı Dönemi'nde helva, hazırlandığı malzemelere göre farklı adlarla anılırdı. Günümüze miras kalan birkaç helva çeşidinin dışında Osmanlı coğrafyasında bilinen helva çeşitleri oldukça fazlaydı. Temel olarak un, pirinç unu, nişasta, sade yağ, şeker, bal, pekmez, süt ve şerbetle hazırlanan bu helvalar içlerine lezzet vermesi için badem, fıstık, gülsuyu gibi malzemeler eklenerek farklı isimlerle anılmıştır. Farklı pişirme şekilleriyle hazırlanan bu helvalar; "helva-yı Hakani, ak helva, sabuni helvası, kızıl sabuni, bal helvası, şeker helvası, pekmez helvası, miskli helva, helva-yı halkaçini, levzine helvası, parmak sabuni, irmik helvası, kepe helvası, pişmeni helvası, fıstık helvası, badem helvası, memuniye helvası, gaziler helvası, güllabiye helvası, asude helvası, taze peynir helvası, yengem duymasın helvası" gibi yaklaşık otuz çeşit adla kaynaklarda yer almaktadır. Helva, Osmanlı saray mutfaklarında reçel, şurup, macun gibi tatlı çeşitlerinin hazırlandığı helvahane ocağında hazırlanırdı. Helvahane Topkapı sarayında "matbah-ı amire" adı verilen saray mutfaklarının ayrı bir bölümüydü. "Helvacıyan-ı hassa" saray aşçılarından tatlıcılar için kullanılan genel tabirdir.

"1582 şenliğinde helva karan helvaci esnaftı (Surnâme-i Hümayun)"

"Güllabiye Helvası"

Güllabiye Helvası (Yeni Yemek Kitabı, 1881)

"Asel ve nişasta ve su birer ölçü ve revgan-ı sade rub ölçü yani yüz dirhem asel ateşte kaynatılıp üzerine yağı koyalar. Ve nişastayı su ile gereği gibi ezip üzerine koyalar ve bir miktar dövülmüş badem ve güllela ezilmiş misk ilave edeler. Bade't-tabh tepsiye döküp yassılıp baklava şeklinde kat edip ekl edeler hoş olur."

Güllabiye Helvasının Günümüze Uyarlanmış Tarifi

Malzemeler:

300 gr bal- 100 gr tereyağı- 250 gr buğday nişastası- 60 gr soyulmuş ve kavrulmuş badem- 1 tatlı kaşığı gül suyu

Yapılışı:

Yayvan bir tencereye balı koyun ve ısıtın. Tereyağını ekleyip karıştırın ve ateşten çekin. Nişastayı az suyla karıştırın ve ezin. Kalan suyu da içine ilave edin. Yavaşça nişasta karışımını karıştırarak tencereye ilave edin. İyice karıştırdıktan sonra badem ve gül suyunu ilave ederek tencereyi ateşe koyun. Orta ateşte karıştırarak nişasta kokusu gidene kadar pişirin. Helvayı piştikten sonra yayvan bir tepsiye dökün ve soğuduktan sonra baklava şeklinde kesip servis edin.

Günümüzde helva Türk mutfak dışında Osmanlı mutfak kültürü mirasının izlerini taşıyan Balkanlarda ve Orta Doğu'da yaşayan geleneksel bir tatlıdır. Helva doğum için, askere giderken, askerden dönerken, hacca giderken, hacdan dönerken, kandil günlerinde hazırlanıp paylaşılan bir tatlıdır. Türkiye'nin her bölgesinde yerel adlarla hazırlanan farklı un helvası, ırmık helvası ve nişasta helvası çeşitleri bulunmaktadır. Günümüzde helva ritüeli en çok ölümle ilişkilendirilir. Ölü helvası geleneği, cenazenin kaldırıldığı ilk gün başta olmak üzere ölenin yedinci, kırkinci, elli ikinci günleri ile ölüm yıldönümünde ölen adına hayır yapmak için helva yapılması, dağıtılması ve yenmesi etrafında oluşan geleneği anlatır. Bu gelenek, Anadolu'nun farklı yerlerinde "can helvası", "can aşısı", "kazma-kürek helvası" ve "hayır" biçimleri olarak da adlandırılmaktadır. Ölen kimsenin ardından belirli günlerde helva kavrulması kültürümüzde devam eden bir gelenektir. Verilen yemek, kavrulan helva ve edilen dualarla ölenin kabirdeki acılarının hafifleyeceğine inanılır. Helvanın yapımına yardım ederek malzemesine katkıda bulunarak dağıtarak ve yiyerek bu hayra ortak olunur.

Türk mutfak kültüründe yemek, kuşaklar arası aktarımlarla farklı ritüel ve gelenekler etrafında yüzyıllar içinde şekillenmiş olan zengin bir mirastır. Somut olmayan kültürel miras içinde yer alan yemek kültürünü ritüelleri, gelenek, örf ve adetleriyle birlikte hatırlamak ve yaşatmak toplumsal kimliğin devamlılığı için önemlidir. Helva kültürü, zengin Türk mutfak kültürü mirası içinde var olan önemli yapı taşlarından bir tanesidir. ●

Kaynaklar:

1. Abdurrahim Tufantoz. "Orta Asya'dan Balkanlara Türklerde Pişi ve Helva Pişirme Geleneği", Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli, 2008, 45, s. 69-81.
2. Irene Melikoff. "Le rituel de Helva", Der Islam, 1964, s. 180-191.
3. Geçmişten Geleceğe Yaşayan Kültür Mirasımız: Türkiye Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri, haz. Solmaz Karabaşa, Ankara: 2014.
4. Ömür Tufan. "Helvane ve Osmanlı'da Helva Kültürü", Türk Mutfak, ed. A. Bilgin. Ö. Samancı, Ankara: 2008, s. 125-135.
5. Özte Samancı. 19. Yüzyıl İstanbul Mutfak, İstanbul: 2006.
6. Zeki Pakalın. Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, I, İstanbul: 2004, s. 797-800.

YEĞİTEK'ten ATOM'a ziyaret

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI ile Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN, 20 Eylül 2016 tarihinde ODTÜ Teknokent bünyesindeki Animasyon Teknolojileri ve Oyun Geliştirme Merkezini (ATOM) ziyaret etti.

Ülkemizdeki oyun yazarı firma ve kişilerin birikimlerinin eğitimde kullanılabilirliğini tespit amacıyla gerçekleşen ziyaret sırasında ATOM'un program yöneticisi Elif KARAATA, YEĞİTEK yöneticilerine merkezleri hakkında bir tanıtım yaptı. Ardından ekosistemlerinden dört yüze yakın oyun çıkaran ATOM'un oyun geliştirme ekiplerinin geliştirdiği oyunlar incelendi. Ziyaret sonunda MEB ve ODTÜ Teknokent içerisindeki oyun üreticilerle ileride yapılabilecek işbirliği imkanları üzerinde görüş alışverişinde bulunuldu.

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI'dan KKTC Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığına ziyaret

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, 26 - 28 Eylül 2016 tarihleri arasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Millî Eğitim ve Kültür Bakanı Dr. Özdemir BEROVA ile temaslarda bulunmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ziyaret etti.

TIRNAKÇI'ya ziyaretinde MEB Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Özgür TÜRK ve e-okul sistem yöneticisi Mustafa Bülent TURHAN da eşlik etti. Ziyaret, Bakanlığımız ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Millî Eğitim ve Kültür Bakanlığı arasında imzalanan "Eğitim, Bilim ve Teknik Alanlarında İşbirliği Protokolü" çerçevesinde gerçekleşti. Ziyarette protokolde yer alan e-okul sistemimizin entegrasyonu çalışmaları üzerinde duruldu. Görüşmelere Türkiye Cumhuriyeti Lefkoşa Büyükelçisi Derya KANBAY da katıldı.

YEĞİTEK, vatandaşlık temalı eTwinning mini konferansına katıldı

İtalya'nın Floransa şehrinde 21-23 Eylül 2016 tarihinde vatandaşlık temalı eTwinning mini konferansı düzenlendi.

Konferansa 36 ülkeden Avrupa Komisyonu yetkilileri, merkezi ve ulusal destek servisi üyeleri, il koordinatörleri, öğretmenler, okul müdürleri ve müdür yardımcıları olmak üzere eTwinning faaliyetine üye olan 250 kişi katıldı.

eTwinning ve vatandaşlık temasının incelendiği konferansta Avrupa'da vatandaşlık eğitimleri, eTwinning okulları, okul profilinin güçlendirilmesi ve eğitim kalitesini geliştirmeye yönelik üç strateji belirlendi, aktif vatandaşlık, sürdürülebilirlik vb. konularda eğitimler verildi, çalışma grupları oluşturularak proje örnekleri sunuldu.

YEĞİTEK Genel Müdürlüğünden Türkiye eTwinning Proje Koordinatörü Mehmet Fatih Döğer tarafından örnek olay yöntemi kullanılarak okul yöneticilerinin risk alma, kriz yönetimi, etkili iletişim kurma gibi yeteneklerini irdeleyen bir grup çalışması da gerçekleştirildi. Etkinlik sonunda katılımcı öğretmenlerin göçmen ve mülteci öğrencilere bakış açısının olumlu olduğu tespit edildi ve vatandaşlık bilgisinin yeni etik kriterlerle sürekli güncellenmesi gerektiği vurgulandı.

Konferans, aktif vatandaşlık algısı, öğrencilere aktif vatandaşlık farkındalığını kazandırma yöntemleri, eTwinning projelerinin aktif vatandaşlık bilincinin geliştirilmesi üzerindeki rolü ve önemi üzerinde durulan bir panel ile son buldu. ●

EBA yalnızca YEĞİTEK'in değil Millî Eğitim Bakanlığının eğitim portalı

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü himayesinde ve Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. işbirliği ile 21 Eylül 2016 Çarşamba günü Ankara Swiss Otelde "Yeni Eğitim Öğretim Yılında EBA ve Millî Eğitim Bakanlığı Birimlerinin EBA'ya Sağlayacağı Katkılar" konulu çalıştay düzenlendi.

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü himayesinde ve Sebit Eğitim ve Bilgi Teknolojileri A.Ş. işbirliği ile 21 Eylül 2016 Çarşamba günü Ankara Swiss Otelde "Yeni Eğitim Öğretim Yılı'nda EBA ve Millî Eğitim Bakanlığı Birimlerinin EBA'ya Sağlayacağı Katkılar" konulu çalıştay düzenlendi.

Çalıştaya Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Strateji Daire Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü, Yükseköğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü, Ölçme ve Değerlendirme Sınav Hizmetleri Genel Müdür-

lüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü ve Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünden idareci ve personel katıldı. Çalıştaya açılışında YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI tarafından genel bir bilgilendirme yapıldı. Ardından Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanlığı personelinde Erkan DÜNDAR; EBA, yürütülen mevcut çalışmalar, içerikler ve eğitimler hakkında sunum yaptı. EBA'nın yeni öğretim yılında yapılacak arayüz iyileştirmeleri ve içerik düzenlemelerinde çalıştay katılımcılarının görüşleri alındı. Ayrıca katılımcılar, kendi genel müdürlüklerinin görev alanına giren, öğretmen ve öğrencileri ilgilendiren konuların EBA'da yayınlanabileceği konusunda görüş birliğine vardı. EBA'nın Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün yaptığı içeriklerin yanında diğer genel müdürlüklerin de sağlayacağı katkılar ile daha da gelişeceği ve zenginleşeceği, sadece YEĞİTEK'in değil Millî Eğitim Bakanlığının bir eğitim portalı olduğu konuları vurgulandı. EBA'da yapılabilecek düzenlemeler hakkında istişareler yapıldı ve diğer genel müdürlüklerden görüş ve öneriler sözlü ve yazılı olarak paylaşıldı.

MEB Müsteşarı Yusuf TEKİN, YEĞİTEK'i ziyaret etti

MEB Müsteşarı Yusuf TEKİN 10 Ekim 2016 tarihinde YEĞİTEK Genel Müdürlüğünü ziyaret etti. FATİH projesi toplantı salonunda gerçekleşen ziyarette YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, MEB Müsteşarı Yusuf TEKİN'e Eğitimde FATİH Projesi ile ilgili bir sunum yaptı. Sunuma İletişim Daire Başkanı M. Sadık ARSLAN, Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN, Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı M. Hakan BÜCÜK, İdari ve Mali İşler Daire Başkanı Eyyup TANYILDIZ, Eğitim Bilişim Sistemleri Daire Başkanı Yakup YÜKSEL ve Sistem Yönetimi Daire Başkanı Harun ÇİÇEK katıldı.

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, etkileşimli tahta üzerinde yaptığı sunumda Eğitimde FATİH Projesinin hedefleri ve gelinecek noktayı anlatırken etkileşimli tahta, altyapı ve tablet konusunda sayısal verilerle açıklamalar yaptı. Projenin bileşenleri hakkında detaylı bilgi veren TIRNAKÇI, projenin 2017 hedeflerini de anlattı. İçerik kısmında EBA(Eğitim Bilişim Ağı)'nın geldiği nokta üzerinde duran TIRNAKÇI, içerik zenginliğinin sağlanması için neler yapılacağı konusunda değerlendirmelerde bulundu.

Sunumun ardından, MEB Müsteşarı Yusuf TEKİN, Genel Müdür Bilal TIRNAKÇI ve toplantıya katılan daire başkanlarına çalışmalarında başarılar dileyerek Genel Müdürlük binasından ayrıldı. ●

Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünden YEĞİTEK'e ziyaret

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alim YILDIZ ve rektör yardımcısı Prof. Dr. Ünal KILIÇ, 11 Ekim 2016 tarihinde YEĞİTEK Genel Müdürlüğünü ziyaret etti.

Ziyaret sırasında YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI ile bir görüşme yapan Prof. Dr. Alim YILDIZ ve rektör yardımcısı Prof. Dr. Ünal KILIÇ, genel müdürlüğümüzle ileride eğitimdeki yeniliklerle ilgili karşılıklı çalışma yapmak üzere görüş alışverişinde bulundular.

“FATİH Projesi EBA Seçmeli Ders Müfredat Oluşturma Çalıştayı” yapıldı

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürlüğü ile Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi tarafından Cunda Uygulama Oteli'nde “FATİH Projesi EBA Seçmeli Ders Müfredat Oluşturma Çalıştayı” gerçekleştirildi. 13-14 Ekim tarihlerinde yapılan çalıştaya; MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal Tırnakçı, Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet Rüşen, İdari ve Mali İşler Daire Başkanı Eyyup Tanrıyıldız, Ayvalık Kaymakamı Namık Kemal Nazlı, İl Millî Eğitim Müdürü Şahan Çöker, İlçe Millî Eğitim Müdürü Erkan Bilen, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinden Prof. Dr. Canan Nakiboğlu, Prof. Dr. Hülya Gür'un yanı sıra öğretmenler ve FATİH Projesi il formatörleri katıldı.

Çalıştayda konuşan Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal Tırnakçı, AB'deki krizin ardından Avrupa ülkelerinin Ar-Ge çalışmalarına kaynak ayırmaktan vazgeçtiğini söyledi. Tırnakçı, AB ülkelerinin yaşlı bir nüfusa sahip olduğuna işaret ederek, “Ülkemizde genç ve dinamik bir nüfus var. Biz sürekli Ar-Ge ve teknolojiye yatırım yaptık ve son 15 yılda gizli bir devrime imza attık. Bunu çok abartmadan ve dillendirmeden yaptık.” diye konuştu.

Gelinen noktada 463 bin derslikte etkileşimli tahtaların bulunduğunu, çocukların artık teknolojiyle direkt muhatap hale geldiklerini anlatan Tırnakçı, şöyle devam etti:

“Önümüzdeki yıl içerisinde 200 bin etkileşimli tahtayı dersliklere monte ettiğimizde Türkiye, dersliklerin tamamında yüzde yüz oranında etkileşimli tahtaya ulaşmış olacaktır. Bu, FATİH Projesi'nin bir unsurudur. Bunların da dışında FATİH Projesi'nin en önemli üçüncü ayağı ise Eğitim Bilişim Ağı (EBA), hem biz hem çocuklar hem de geleceğimiz için çok önemlidir. Burada sürekli bir dinamizm var. Şu anda bir milyona yakın görsel, video, kitap, ses dosyaları olmak üzere içeriğimiz var. Bu anlamda çocuklarımıza ve okullarımıza hizmet veriyoruz. Hedefimiz fırsat eşitliğidir. FATİH Projesi'nin bir diğer tanımı da budur. En ücra köyümüzdeki öğretmenimizle, metropoldeki öğretmen ve öğrencimizin aynı kalitede eğitim hizmeti alabilmesini amaçlıyoruz.”

Çalıştayda; Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Dekanı ve bölüm başkanlarıyla yapılan toplantılar sonucunda, ortaöğretim matematik ve kimya eğitimi alanlarında FATİH Projesi ve EBA'nın seçmeli ders olarak okutulması kararlaştırıldı. Seçmeli dersin içeriğinin belirlenerek geliştirilmesi ve diğer üniversitelerin eğitim fakültelerinin programlarına eklenmesi amacıyla yapılan çalıştayda beş grup bulunuyordu. 5E Öğretim Modeli ve Ders Akış Tasarımı, Web 2.0 ve Mobil Uygulamalar, Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Temel Kavramlar, EBA, ET Kullanımı ve Yazılımlar isimleri altında toplanan gruplarla ders kazanımları oluşturuldu. Çalıştay, öğretmen adaylarının bölümleriyle ilgili hangi konuları bilmeleri gerektiği üzerine de katkı sağladı. ●

“FATİH Projesi Yılsonu Değerlendirme Toplantısı Çalıştayı” Afyonkarahisar’da yapıldı

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü 15-16 Ekim 2016 tarihlerinde Afyonkarahisar’da “FATİH Projesi Yılsonu Değerlendirme Toplantısı Çalıştayı” düzenledi.

Korel Termal Otel’de gerçekleşen çalıştaya; YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN, Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı M. Hakan BÜCÜK, İletişim Daire Başkanı M. Sadık ARSLAN, İdari ve Mali İşler Daire Başkanı Eyyup TANYILDIZ, Eğitim Bilişim Sistemleri Daire Başkanı Yakup YÜKSEL’in yanı sıra YEĞİTEK Koordinatörleri ile FATİH Projesi BT il koordinatörleri katıldı.

Çalıştayı açılışını yapan YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI; FATİH Projesiyle ilgili öğretmenlerin yetiştirilmesi konusunda idarecilere ve il koordinatörlerine birçok görev düştüğünün altını çizdi. TIRNAKÇI, yeni öğretmen alımından sonra öğretmenlere etkileşimli tahta kullanımı eğitimi verdiklerini ve bunun ilk adımını Balıkesir Üniversitesi ile attıklarını ifade etti. Vakit kaybına tahammüllerinin olmadığını söyleyen TIRNAKÇI, katılımcılara hitaben şöyle dedi: “Etkileşimli tahta, alt yapı, EBA ve FATİH Projesi ile ilgili önerilerinizi alacağız. Çocuklarımızı teknoloji ile buluşturmayı düşünüyoruz. Geleceğin sınıfları nasıl olmalı? Sahadan aldığımız en önemli şey: Öğretmenlerin etkileşimli tahtaları kullanmakta zorlandıkları bilgisi. Mecburiyet olduğu için yaşlılarımız bile teknolojiyi kullanıyorsa, öğretmenlerin bunu hayli hayli yapması gerekir. Bu konuda ne yapmalıyız? Mevlana’nın da dediği gibi: “Dünye beraber gitti cancağızım ne kadar söz varsa düne ait. Şimdi yeni şeyler söylemek lazım.” Sizlerden de bundan sonra gerçekleştireceğimiz çalıştaylar için önerilerinizi bekliyoruz. Öte yandan 4-5 Kasım 2016 tarihlerinde Ankara’da yapacağımız Eğitim Teknoloji-

leri Zirvesi için hem katılım hem destek bekliyoruz. Zirveyi ETZ ile ilgili çalışma yapan akademisyenler ve sizlerle gerçekleştirerek ekip ruhunu canlandırmak istiyoruz.”

Ardından bir konuşma yapan Eğitim Bilişim Sistemleri Daire Başkanı Yakup YÜKSEL, şu ana kadar 13 ili ziyaret ettiklerini, illerde müdürler, öğretmenler ve öğrenciler sayesinde sorunları yerinde görüp ivedilikle merkeze iletip çözmeye çalıştıklarını söyledi. FATİH Projesinin bileşenleriyle ilgili bilgi veren YÜKSEL, illerde yapılacak işlerin süreçlerini anlattı.

Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet RÜŞEN de: “Sizlerden EBA’ya yönelik bir ekip oluşturmak istiyoruz. Sizlere örnek olacak ilimiz İzmir var. Diğer illerimizin de buna katkı sağlamasını ve EBA ile ilgili sorunlarını bize iletmelerini istiyoruz. EBA’nın bir de veli ayağının olması gerekiyor. İllerde içerik üretmeye yönelik bir ekip oluşturmamız. Sadece PDF ile yetinmeyip içerikleri zenginleştirme çalışmaları yapmalıyız.” diye konuştu.

Konuşmaların ardından katılımcılarla soru-cevap şeklinde süren çalıştayda firmalardan Vestel yetkilileri etkileşimli tahta; Türk Telekom yetkilileri ağ altyapısı üzerine gelen soruları cevaplandırdı.

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI kapanış konuşmasında, MEB’in yayımladığı kitapları etkileşimli olarak hazırlama çalışması içinde olduklarını belirterek örnek çözümlerin videolarını eklemek ve böylece öğretmenlerin vakit kaybını önlemek istediklerini ifade etti. Ders kitaplarını yazanlardan animasyon ya da görsel üretmesinin beklenmemesini daha çok öğretmenlerin üretim süreci içinde olmasını istediklerinin altını çizdi. İki gün süren çalıştayda FATİH Projesi il koordinatörlerinin çözüm önerileri dinlenerek sadece altyapı değil FATİH Projesinin geleceğe ait planlamaları da konuşuldu. ●

EBA 2. Kısa Film Yarışması ödülleri sahiplerini buldu

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün düzenlediği "EBA 2. Kısa Film Yarışması Ödül Töreni" Millî Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan ERDEM'in katılımıyla 19 Ekim 2016 tarihinde gerçekleştirildi.

Törene MEB Müsteşar Yardımcıları Yusuf BÜYÜK, Muammer YILDIZ, YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Alpaslan DURMUŞ, YEĞİTEK daire başkanları, yarışmanın seçici kurul üyelerinden Sadık YALSIZUÇANLAR ile ödül alan öğrenci ve öğretmenler katıldı.

"Bilimsel düşünce eğitimin temeli ve vazgeçilmezidir"

MEB Bakan Yardımcısı Orhan ERDEM, ödül töreninde yaptığı konuşmada; öğretmen ve öğrencileri kültür sanat etkinliklerinde buluşturmayı ve bu etkinliklerde onlara ev sahipliği yapmayı önemstediklerini dile getirdi. ERDEM, bilimsel eğitimin, sanat eğitimi ile yan yana, kol kola gittiği zaman çağın gerektirdiği insanı yetiştirmenin mümkün olacağını altını çizdi ve sözlerine şöyle devam etti: "Sanat her çağda insanı insan kılan, ona hissiyat katan, paylaşım kültürünü çoğaltan, insanda empati kavramını geliştiren bir gerçekliktir, bu yüzden sanat eğitimi yüzde yüz şarttır. Sanat eserlerini üretmek kadar onlara değer biçmek de zordur. Bu yarışmaya hayat veren YEĞİTEK çalışanlarına, jüri üyelerine, yarışmaya katılan öğretmenlere, öğrencilere ve

onları cesaretlendiren velilere teşekkür ediyorum."

"Teknolojiyi edebiyatın diliyle buluşturup sanatın gücüyle bir araya getiren filmler oluşturdunuz"

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI ise yaptığı konuşmada YEĞİTEK olarak teknolojiyi öğrencilerle buluşturmayı amaç edindiklerini belirterek şöyle dedi: "Geleceğin büyük sanat adamları ve yönetmenlerini bugünün öğrencileri arasından çıkarmak amacıyla kısa film yarışması düzenledik. Teknolojiyi edebiyatın diliyle buluşturup sanatın gücüyle bir araya getirerek filmler oluşturma görevini tavsiye ettik ve bu filmleri de ödüllendirdik. Yaptığınız bu kısa filmlerle mekân ve insana dair anlatımlar geleceğe kalacak ve gelecek nesillerde de önemli izler bırakacak." diye konuştu.

Yarışmaya 167 öğretmen ve 180 öğrencinin eser gönderdiğini bunlar arasından 13 esere ödül verildiğine dikkat çeken TIRNAKÇI: "Bu sahada yapılan çalışmalara küçük bir katkı olduğunu düşündüğümüz bu yarışmalarımızın devamı gelecek." dedi.

Kısa Film Yarışmasının konusu "İnsan ve Mekân"dı

Bu yıl ikincisi düzenlenen kısa film yarışmasının konusu "İnsan ve Mekân"dı. Öğretmen ve öğrenci kategorilerinde beşer adet 3.000 TL'lik "Başarı Ödülü" ve "Jüri Özel Ödülü"nü yanı sıra beğeni oylarıyla www.eba.gov.tr üzerinden belirlenen "Ben Seçtim" ödülü de video kamera olarak verildi.

Öğretmen Kategorisi Başarı Ödüllerine layık görülen öğretmenler, okulları ve filmler hakkında kısa bilgiler

İki Mevsim

Ali AKTEMUR, Çukurova
Anadolu Lisesi
Çukurova / ADANA

Yalnız yaşayan birinin, zamanla rüyalarında biriktirdiği düşsel yaşamının değişen iklimlerle dönüşümü anlatılıyor.

Hayat Dediğin

Erhan KONCAK, Mavikent
Mustafa-Ayşe Acarbulut
Anadolu Lisesi
Kumluca / ANTALYA

Animasyon tarzındaki filmin genel görüntüsü ve mekân olgusu kübik geometrik şekillerle sembolize ediliyor, insan hayatı kübik bir şekilde sembolleştirilerek mekânlar içerisinde doğumdan ölüme doğru işlenmeye çalışılıyor.

Ağ

Gürhan AKIN, Arnavutköy
Mesleki ve Teknik Anadolu
Lisesi
Arnavutköy / İSTANBUL

Filimde dünyamızda oluşturulan sosyal ağların bilinçsiz kullanımı sayesinde insanların, bulundukları mekânlardan soyutlanarak bir bilinmeze doğru sürüklenmelerini etkili bir şekilde görselleştirmek amaçlanıyor.

Heny

Mehmet NİŞANCI, Gazi
Anadolu Lisesi
Eyyübiye / ŞANLIURFA

Suriyeli mültecilerin savaş nedeniyle metruk bölgeler, mülteci kampları ve farklı şehirlerde hayata tutunmaları konu ediliyor.

Jüri Özel Ödülü

Yılıkı

Hakan SÜMER, Taşoluk
Anadolu Lisesi
Arnavutköy / İSTANBUL

Anılarının içinde hapsolmuş herkesten uzakta yaşayan bir kadın, kendisini yuvasından uzakta olduğunu düşündüğü bir müzik kutusundan geriye kalan küçük bir at figürüyle özdeşleştirir. Doğum gününde gelen en güzel yıllarını geçirdiği bahçeli evinin yıkılacağı haberi, mutsuzluğunu daha da derinleştirir. Hayat onun için artık akmamaktadır.

Ben Seçtim Ödülü

Çantadaki Mutluluk

Muhsin KAVALLI -- Mavikent
Mustafa-Ayşe Acarbulut
Anadolu Lisesi / Kumluca / ANTALYA

Mekânlar insan ruhunu yansıtır, insanı şekillendirir. Bütün bir ömrümüz gizlidir mekânlarda. Anılarımızı saklar mekânlar...

Öğrenci Kategorisi Başarı Ödüllerine layık görülen öğrenciler, okulları ve filmler hakkında kısa bilgiler şöyle:

Yapboz

Burak YÜKSEL / 11. Sınıf,
Taşoluk Anadolu Lisesi
Arnavutköy / İSTANBUL

Deprem sabahı evi yıkılmış olarak uyanan çocuk, yıkıntıların arasında yapboz parçalarını görür. Evi yıkılan, ailesi kaybolan çocuğun yeniden hayata başlayabilmesi yine bir çatı altında olacaktır. Çocuk ilk adımı yapboz parçalarını birleştirmeye çalışarak atar.

Tebdîl-i Mekân

Enes ARDA / 11. Sınıf,
Edirne Süleyman Demirel
Fen Lisesi / EDİRNE

Filmde "her mekân adeta yaşayan ve hisseden bir insandır." düşüncesinden yola çıkılarak mekânların insana yaşattığı duygular anlatılıyor.

İnsan ve Mekân

Muhammed HİCAZİ / 11.
Sınıf, TOKİ Sarıçam Anadolu
Lisesi
Sarıçam / ADANA

Topluluklar sınırlarla çizilmiş olan alanlarda yaşarlar. Fakat bazen bir savaşın en büyük kurbanı olan masum bir insan mülteci konumuna düşer ve haritalardaki sınırları aşar. Böylece yeni bir farkındalığa ulaşır: Bu da haritadaki çizgilerin değersiz ve anlamsız olduğudur. İnsan değeri bir yere bağlı değildir.

Üç

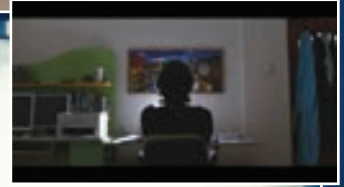
Recep Tayyip GÜNAY/ 12.
Sınıf, Şehit Er Çağlar Mengü
Anadolu İmam Hatip Lisesi
Maltepe/ İSTANBUL

Ailesi ile birlikte geçirdiği trafik kazasından sadece kendisi kurtulan çocuğun yaşadıkları anlatılıyor.

Mahkûm

Seyit Ahmet KAZANCI/ 12.
Sınıf, Amasya Sosyal Bilim-
ler Lisesi / AMASYA

Üniversite sınavına girecek olan Ahmet babasının ricası üzerine dış dünyayla iletişimini keser kendini bir odaya kapatıp sabah akşam ders çalışır. Bir gün pencereden dışarı bakan Ahmet, dışardaki dünyada bir umut görür ve evden çıkıp gezmeye gider. Ama asıl amacı odasını bir nebze yaşanır bir yer yapmak için tablo almaktır.

Jüri Özel Ödülü

Pantomima

Adnan Çağın DOĞAN/ 11.
Sınıf, Dr. İlhami Tankut
Anadolu Lisesi
Konyaaltı / ANTALYA

Sami Paşazade Sezai'nin aynı adlı eserinin sürreel bir uyarlaması.

Ben Seçtim Ödülü

**Mekânlar İnsanlarla
Değer Kazanır**

Fatih KARABAŞ/ 12. Sınıf, Mavikent Mustafa-Ayşe Acarbulut Anadolu
Lisesi
Kumluca/ ANTALYA

Film, mekânların insanlarla değer kazandığını göstermeyi amaçlıyor. ●

FATİH Projesi, 35. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarında tanıtıldı

35. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı, 12-20 Kasım tarihleri arasında Beylikdüzü TÜYAP Fuar ve Kongre Merkezi'nde yapıldı. Yurt içi ve yurt dışından 800'ün üzerinde yayınevi ve sivil toplum kuruluşunun katıldığı fuarda Millî Eğitim Bakanlığını Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü temsil etti.

5 nolu salonda 5506 numarada yer alan Millî Eğitim Bakanlığı standında Eğitimde FATİH Projesi ve EBA(Eğitim Bilişim Ağı)'nın tanıtımları yapıldı. Stant içinde kurulan Eğitimde FATİH Projesi Örnek Sınıfında etkileşimli tahtanın tabletlerle birlikte derslerde nasıl kullanıldığına dair uygulamalı bilgiler verildi. FATİH Projesi Öğitmenleri, etkileşimli tahta üzerinde öğrencilere yönelik bilgi yarışmaları yaparak, il bulma, kelime türetme gibi oyunlar oynattı. Katılımcılara sertifika ve birtakım hediyeler verildi. Stant içindeki kioskler sayesinde her yaş grubundan ziyaretçi FATİH Projesi ve EBA Portalini yakından tanıma imkânı buldu. Ayrıca ziyaretçilere Eğitimde FATİH Projesi ve EBA tanıtım faaliyetleri hakkında hazırlanan anketler uygulandı. 621 bin kişinin ziyaret ettiği fuarda, bu yıl öğrenci ve veliler EBA portalini daha yakından tanıma fırsatı buldu.

MEB Kültür Yayınları YEĞİTEK standındaydı

Standta bu yıl ilk kez Eğitim Araçları ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen "2023 Yayın Projesi" kapsamında MEB Kültür Yayınları'ndan çıkan 18 adet kitabın tanıtım ve satışı da yapıldı. Yayınlar arasında uzun süredir baskısı bulunmayan Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, Çocuk ve Gençlik Edebiyatına Giriş, Seçme Masallar, Nizami'nin Leyla ile Mecnun, Millî Eğitim Bakanlığı'nın geçmişten günümüze yayımladığı eserlerin üç ciltlik bibliyografyası da yer aldı. Dokuz gün süren İstanbul Kitap Fuarı çok sayıda vatandaş, öğretmen ve öğrencinin standı ziyaretiyle sona erdi.

Tırnakçı: "Yayıncılık, kâğıttan dijitale geçiyor"

Eğitim teknolojilerinin sunduğu imkânları; okulların, dersliklerin, öğretmen ve öğrencilerin istifadesine sunmak üzere başlatılan FATİH Projesi'nin tanıtımı TÜYAP Kitap Fuarı'nda devam ediyor. Bu yıl 35. si düzenlenen, yurt içi ve yurt dışından 800'ün üzerinde yayınevi ve sivil toplum kuruluşunun katıldığı İstanbul TÜYAP Kitap Fuarı'nda FATİH Projesi tanıtılıyor.

FATİH Projesi, dünyanın en büyük eğitim teknolojisi

Fuara katılan Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal Tırnakçı, Millî Eğitim Bakanlığı olarak fuarda FATİH Projesi'ni hal-kımızla buluşturmak için stant açtıklarını belirterek; "Yayıncılık kâğıttan dijitale geçiyor. Bu durum yadsınamaz. Bakanlığımızın dijital yayıncılıkta geldiği noktayı ziyaretçilere göstermek amacıyla burada bulunuyoruz. Fuarda etkileşimli tahtanın kullanımını tanıtıyoruz. Sınıf yönetim yazılımlarının, etkileşimli tahta ve tabletlerin birlikte derslerde nasıl kullanıldığını, EBA portalinden nasıl yararlanılacağı'nı ziyaretçilere anlatıyoruz. Dolayısıyla burada hem tanıtım hem de eğitim yapıyoruz." dedi.

FATİH Projesi'nin dünyanın en büyük eğitim teknolojisi yatırımı hâline geldiğini; proje kapsamındaki EBA'nın ise dünyanın en büyük eğitim portalini olduğunu vurgulayan Tırnakçı, fuarın açıldığı günden bu yana standı üst düzeyde bir ilginin gösterildiğini ifade etti.

Tırnakçı, FATİH Projesi'ni tanıtmak için yurt dışındaki fuarlara da katıldıklarını hatırlatarak, "Geçen yıl Almanya, Dubai, Hong Kong ve İngiltere'de bulunduk. Ocak ayında ise Londra'da olacağız. İspanya, Almanya, Amerika ve Avustralya da bu yıl gideceğimiz ülkeler arasında yer alıyor. Bu işin asıl meraklıları ile buluşmak amacıyla büyük organizasyonlara katılıyoruz. Dolayısıyla FATİH Projesi'ni yurt dışındaki sektör temsilcileri ile buluşturuyoruz. EBA üzerinden dünyaya yayıncılık yapıyoruz. Dünyanın neresinde olursanız olun EBA üzerinden eğitim içeriklerini takip edebiliyorsunuz." diye konuştu. ●

“Öğretmenim” konulu fotoğraf sergisi, Kızılay Metro Sanat Galerisi’nde

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından 22 Kasım 2016 tarihinde Öğretmenler Günü etkinlikleri kapsamında, Ankara Kızılay Metro Sanat Galerisinde “Öğretmenim” konulu fotoğraf sergisi açıldı.

Öğretmenler Günü etkinlikleri haftası kapsamında sanatseverlerin beğenisine sunulan fotoğraf sergisinin açılışı, Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Muammer Yıldız, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal Tırnakçı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü Semih Aktekin ve daire başkanlarının katılımıyla gerçekleşti.

Açılıшта konuşan Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Muammer Yıldız, 24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenlerin evrensel mesajlarının sanatsal etkinlikler üzerinden de sürdüğünü ifade etti. Türkiye’nin eğitim-öğretim tarihinde okul ve sınıf ortamlarını yansıtan süreçleri anlatan fotoğrafların YEĞİTEK’in arşivinden oluştuğunu belirten Yıldız, “Kendimizi bir anda eğitim tarihimizin içinde bulacağımız bu serginin; geçmişti hatırlamaya, geleceğimizi yeniden inşa etmeye vesile olmasını diliyoruz.” dedi.

Sergide geçmişten bugüne “öğretmen, öğrenci ve eğitim” konulu fotoğrafların yer aldığını belirten Yıldız, serginin Türkiye’nin eğitim tarihine ilişkin bilgiler verdiğini dile getirerek, “Bu fotoğraf sergisi; karatahta ile başlayan sürecin, FATİH Projesi kapsamında okullarda dijital teknolojinin kullanılması ile birlikte ülkemizin nereden nereye geldiğinin göstergesidir, bu eğitim mücadelemizde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.” diye konuştu.

Yıldız, MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü Semih Aktekin, MEB YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal Tırnakçı beraberindekilerle kurdele kesti. Ardından Ankara Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinden; Kemanlarda Ayla Durmuş, Sude Biricik, Viyolada Beste Nur Ural, Çello-da Halil İbrahim Saruce ve öğretmenleri Sibel Derya Özen’in şefliğinde müzik dinletisi sundu. Sergi, 29 Kasım’a kadar ziyarete açık olacak.

YEĞİTEK 81 ilden Ankara’ya gelen öğretmenlere tanıtıldı

24 Kasım Öğretmenler Günü dolayısıyla 81 ilden Ankara’ya gelen öğretmenler, 25 Kasım Cuma günü YEĞİTEK’i ziyaret etti.

YEĞİTEK ziyaretlerinden önce Türkiye’nin her ilinden temsilci olarak gelmiş bulunan bu öğretmenlere yönelik MEB Başöğretmen Salonu’nda bilgilendirme toplantısı düzenlendi. Yapılan sunumlarda MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Alpaslan Durmuş, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürü Semih Aktekin ve İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Şerafettin Cankurt söz aldı. Toplantıda, Yenilik ve Eğitim Teknoloji Genel Müdürlüğü İdari ve Mali İşler Daire Başkanı Eyyup Tanyıldız ise Eğitimde FATİH Projesi ve Eğitim Bilişim Ağı’na ilişkin bilgiler verdi. Daha sonra konuk öğretmenleri YEĞİTEK’e davet etti.

Akşam saatlerinde YEĞİTEK’e gelen öğretmenler, YEĞİTEK Genel Müdürlüğü Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanı Mehmet Rüşen ile Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı Hakan Bücük tarafından karşılandı. EBA Stüdyoları, İletişim Müzesi ve Radyo bölümünün tanıtıldığı öğretmenler, Eğitim Medyası Koordinatörlüğünden Alparslan Turan ve Bekir Cihan tarafından bilgilendirildi. ●

Yeni EBA yeni logosuyla yayında

Yeni EBA, 1 Aralık 2016 itibarıyla yayına başladı. Yeni EBA öğretmen ve öğrencilerin hizmetine yeni bir logo ile sunuldu. Yenilenen EBA'nın; haber, video, görsel, ses, kitap, dergi ve doküman modüllerinin "İçerik" başlığı altında sunulmasıyla bu alanlara çok daha kolay erişim sağlanıyor. İçerik sayfalarında daha sade ve arananların rahat bulunabileceği bir yapı oluşturuldu.

Paylaşımların daha çabuk yapılabilmesi için EBA sayfalarının sağ alt köşesine kırmızı bir buton eklendi. Zaman tüneli de eklenen profil sayfasında; aktivite detayları, ders modülü istatistikleri görüntülenebilirken başkalarının hangi alanları görebileceği de kontrol edilebilecek. Ayrıca EBA Haber Modülü de sosyal medyada paylaşılabilir hâle getirildi.

"EBA Ders" in Yeni Yüzü

EBA Ders, öğretmenlerin birbirleri ile etkili bir şekilde akademik iş birliği yapabilmesi ve öğrencilerle eğitsel paylaşımlarda bulunabilmesi amacıyla yenilendi. Öğretmenlerin EBA Ders'le oluşturduğu veya takip ettiği gruplar içinde eğitsel tartışmalara katılma, eğitsel paylaşımlar yapma, öğrencilere çalışmalar gönderme, kendine özel takvim xplanına göre ilettiği çalışmaları ve yaklaşan etkinlikleri takip etme imkânı sağlandı. Öğrenciler EBA Ders'le sınıf arkadaşları ve öğretmenleriyle birlikte çalışmanın, iletişim kurabilmenin ve paylaşımda bulunmanın ayrıcalıklarından yararlanabilecekler. EBA Ders'le öğrenciler, öğretmenin gönderdiği ödev ve alıştırmaları takviminden anlık takip ederek çalışmalarını zamanında yapabilecek. Dilediği zaman dilediği konuya çalışabilecek. Öğrenciler EBA Dersi kullanarak okulunda paylaşımlar yapma; oylama ve etkinliklere katılarak hem okulda hem de okul dışında öğrenmeye devam etme imkânını da elde etmiş oldu.

EBA Cepte

EBA'nın bu sürümü ile sunduğu önemli yeniliklerden biri de bu yeni yüzün mobil uygulamaya açılmış olması. Kullanıcılar şimdilik Android tabanlı, yakın bir tarihte ise iOS tabanlı cep telefonlarına EBA uygulamasını yükleyerek platformdaki haber, video, kitap ve dergi bölümlerine ulaşarak var olan içeriklerden yararlanabilecekler.

7. eTwinning Ulusal Konferansı Antalya'da yapıldı

7. eTwinning Ulusal Konferansı, 1-3 Aralık 2016 tarihleri arasında Antalya'nın Serik ilçesinde yapıldı. Konferansa Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, Antalya İl Millî Eğitim Müdür Vekili Veli Kaya, Daire başkanları, Bakanlık temsilcileri, il koordinatörleri, başarılı proje yapan öğretmenler ve akademisyenlerden oluşan 282 kişi katıldı.

Konferans açılış konuşmalarını YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, eTwinning Türkiye Koordinatörü Mehmet Fatih DÖĞER, Uşak eTwinning İl Koordinatörü Buğra İNAL ve Antalya İl Millî Eğitim Müdür Vekili Veli Kaya yaptı.

“Bakanlığımızın teknolojiyi eğitime entegre etme hedefi var”

YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI konuşmasında, öğretmenlerin öğrencilerine dokunusunun hepimizin hayatında en önemli ayrıntı olduğunu bunun hiçbir zaman yok sayılmadığını ama teknolojinin hayatımıza kattığı değişim ve dönüşümden kaçılmayacağını ifade etti. TIRNAKÇI şöyle dedi: “Kâğıt üzerinde kodlama yapılan dönemlerden teknolojiyi evlerimizde, sınıflarımızda rahatlıkla kullanabildiğimiz hatta cebimizde taşıdığımız bugünlere geldik. Bakanlığımızın teknolojiyi eğitime entegre etmek gibi bir hedefi var. FATİH Projesi de bunun için en önemli etkenidir. Öğretmenlerimiz eğitimde teknoloji kullanımında özne durumundadır.”

“eTwinning projeleriyle öğretmen ve öğrencilerimizin bilişim teknolojileri becerileri artacak”

TIRNAKÇI, “eTwinning Projesi'nin amacı, ülkemizdeki her okulun bilişim etiği çerçevesinde en az bir kaliteli eTwinning projesi yapmasını desteklemektir. Öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin bilişim teknolojilerini verimli ve amaca yönelik kullanmalarını sağlamaya çalışıyoruz.” diyerek e-Twinning Projesinin önemini vurguladı. Başarılı eTwinning projeleri sayesinde öğretmen ve öğrencilerimizin bilişim teknolojileri becerilerinin artacağına dikkat çeken TIRNAKÇI, öğretim yöntem ve tekniklerinde değişim sağlanarak, işbirliği içinde kültürlerarası diyalogun güçlendirileceğini dile getirdi.

Programın sonunda FATİH Projesi donanım ve yazılımlarını ve EBA'yı eTwinning projelerinde en iyi kullanan öğretmenlere ödülleri verildi. Program daha sonra proje stantlarında iyi örneklerin incelenmesiyle devam etti.

eTwinning faaliyeti nedir?

eTwinning faaliyeti Avrupa Komisyonu Eğitim Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansı tarafından Erasmus + Programı kapsamında finanse edilen, Avrupa Okul Ağı Konsorsiyumu organizasyonunda, 36 Avrupa ülkesi ve 6 Avrupa dışı ülke eğitim bakanlıkları veya ulusal ajansları tarafından yürütülen bir faaliyettir. Faaliyetin 2019 yılı Aralık ayına kadar devam etmesi ve Erasmus + kapsamında merkezi bir role kavuşturulması Avrupa Komisyonunca kararlaştırıldı. Ülkemizde eTwinning faaliyeti, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan eTwinning Türkiye Ulusal Destek Servisi tarafından yürütülüyor.

“GESS Fuar ve Konferansları” YEĞİTEK’in katkılarıyla Türkiye’de

Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile Londra merkezli Tarsus Group arasında “GESS (Global Educational Supplies and Solutions) Fuar ve Konferansları”nın Türkiye’de düzenlenmesi için hazırlanan protokol 14 Aralık’ta İstanbul’da imzalandı. Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile Londra merkezli Tarsus Group arasında “GESS (Global Educational Supplies and Solutions) Fuar ve Konferansları”nın Türkiye’de düzenlenmesi için hazırlanan protokol 14 Aralık’ta İstanbul’da imzalandı. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI, imza töreninde yaptığı konuşmada Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından 2010 yılında başlatılan Eğitimde FATİH Projesi’nin, bugün kapasite ve kapsam bakımından dünyanın en gelişmiş algoritmasıyla çalışan dijital eğitim hamlesi hâline geldiğini belirtti. Bu hareketin amacının, bir bilgi toplumu yaratmak ve eğitimde teknolojiyi yararlı kılmak; eğitim ve öğretimi, teknolojinin geldiği son nokta ile buluşturmak olduğunu dile getiren TIRNAKÇI, FATİH Projesi ile dünyada sık rastlanmayan bir başarıya imza attıklarını ve bu anlamda projenin tanıtımını çok önemsediklerini dile getirerek sözlerine şöyle devam etti:

“Bu protokolü imzalamaktaki amacımız ‘GESS Türkiye Eğitim Konferansı ve Fuarı’na YEĞİTEK’in vereceği desteğe ilişkin usul ve esaslar ile tarafların hak ve yükümlülüklerini belirlemektir.”

“Türkiye’de ve dünyada eğitimin yeni yolu teknoloji taşları ile döşenmektedir”

FATİH Projesi hâlihazırda yurt içi ve yurt dışı eğitim fuarlarında tanıtılmaktadır. GESS Fuarı’nın Türkiye’yi seçmiş olması bizim için önemlidir. “GESS Türkiye Eğitim Konferansı ve Fuarı” kapsamında düzenlenecek konferanslarla FATİH Projesi’nin uluslararası platformda daha etkili bir biçimde tanıtılma imkânı sağlanmış olacak. Bu yolla yeni işbirlikleri oluşturma fırsatı da elde etmiş olacağız. Bu protokolle Türk ve yabancı araştırmacı, yatırımcı, karar verici, öğretmen ve öğrencinin,

ilgili birçok kişi ve kurumun buluşacağı uluslararası bir fuarla FATİH Projesi’nin daha iyi tanıtılacağına inanıyoruz. GESS fuarları ile eğitim teknolojileri alanında üretilenlerin sergilenebileceği stantlar kurularak piyasanın hareketlendirilmesi böylece ülke ekonomisine katkı sağlanması da hedeflerimiz arasındadır.

Türkiye’de ve dünyada eğitimin yeni yolu teknoloji taşları ile döşenmektedir. Biz de eğitimimizin önünü açmak için bu yolda yeni adımlar atmaya devam edeceğiz. GESS Türkiye’nin de bu adımlardan biri olduğuna inanıyoruz. Hepimiz için hayırlı olmasını diliyorum.”

GESS Türkiye

Eğitim sektörünün geleceğinde söz sahibi olmayı hedefleyen firmaları çatısı altında buluşturan GESS Fuar ve Konferansları protokolüne göre “GESS Türkiye”de düzenlenecek eğitim konferans programı için ana tema YEĞİTEK ile işbirliği içerisinde belirlenecek ve konferansta ulusal, bölgesel ve uluslararası konuşmacılar yer alacak. Ayrıca YEĞİTEK, GESS’in Dubai, Endonezya ve Meksika’daki fuar organizasyonlarında yer alacak.

Dubai, Endonezya ve Meksika’da düzenlenen GESS Fuar ve Konferanslarının Türkiye ayağı eğitim alanında dünya çapında fark yaratmaları buluşturacak. İlk olarak 19-21 Ekim 2017’de İstanbul WOW International Convention Center’da düzenlenecek olan organizasyonda, okullardaki eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılması amacıyla öğretmenlerin daha iyi eğitim vermelerine ve öğrencilerin daha etkin şekilde öğrenmelerine yardımcı olacak kapsamlı ürün, teknoloji ve çözümler bir araya gelecek.

Fuarla eş zamanlı düzenlenen ve tüm içeriklerin ücretsiz olduğu etkinliklerde, programlamadan kanıta dayalı eğitime, dijital ve interaktif teknolojiden robotik ve üç boyutlu baskıya birçok konu ele alınırken dünya eğitim endüstrisinin liderleri ile önemli yerel uygulayıcılar, geleceğe yön veren anlatımlar ve interaktif sunumlar da gerçekleştirilecek.

YEĞİTEK, Microsoft Eğitim Teknolojileri Etkinliği'nde

Microsoft, 15 Aralık'ta İstanbul'da eğitim teknolojileri etkinliği düzenledi. Bu etkinlikte eğitim teknolojilerindeki son gelişmeler ele alındı. "Türkiye'de STEM Eğitimi, Geleceğin Teknoloji Liderlerini Yaratmak, Office365 ile Eğitim İçeriği Tasarımı, Dijital Sınıf Yönetimi, Oyun Tabanlı Öğrenme, Windows ile Eğitime Yeni Bir Pencere Açmak, Minecraft ile Kodlayarak Öğreniyoruz ve Dijital Kampüs" gibi başlıklar altında düzenlenen konferans ve panellerle eğitim teknolojilerindeki yenilikler değerlendirildi.

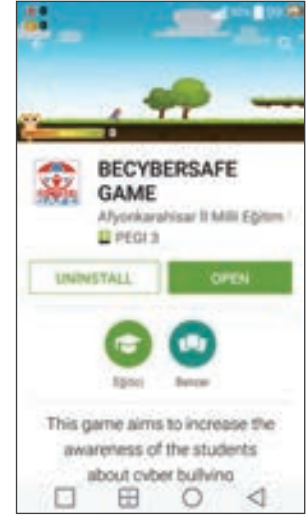
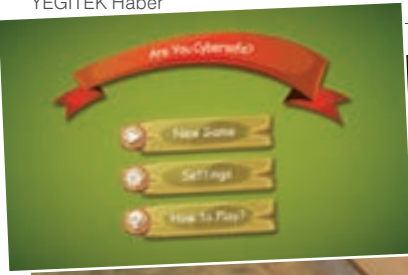
Etkinliğin açılış konuşmasını, Microsoft Türkiye Genel Müdürü Murat Kansu yaptı. Kansu'nun ardından YEĞİTEK Genel Müdürü Bilal TIRNAKÇI konuşmasını gerçekleştirdi.

Bilal TIRNAKÇI sözlerine Microsoft'un teknoloji ile tanışmamızdaki katkılarını dile getirerek başladı. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığı olarak teknolojiyi eğitimin vazgeçilmez bir aracı olarak gördüklerini ve FATİH Projesi'nin önemini ele alan TIRNAKÇI, proje kapsamında dört yüz iki binin üzerinde etkileşimli tahtanın sınıflarda kullanılabilir hâle olduğunu, önümüzdeki yıl iki yüz beş bin adet daha akıllı tahta monte edileceğini ve bunun bir devrim olduğunu belirtti. YEĞİTEK tarafından sunulan eğitim içerikli sosyal bir paylaşım platformu olan EBA'nın önemine değindikten sonra STEM ile ilgili çalışmaların sonuçlarını vermeye başladığını ve kodlama eğitiminin müfredata gireceğini ifade etti.

"Biz, gecemizi gündüzümüze katarak o mutlu ana ulaşmak için çalışıyoruz"

TIRNAKÇI sözlerine şöyle devam etti: "Microsoft gibi bu işe gönül veren kurum ve kuruluşlarla sürekli irtibat hâlindeyiz. Biz çocuklarımıza daha iyi neler verebileceğimiz düşünüyoruz. İlerleyen yıllarda çocuklarımızın başarılı olduklarını, kendi teknolojilerini ürettiklerini, buluşlar yaptıklarını gördüğümüzde işimizin neticesini almış olacağız. Biz, gecemizi gündüzümüze katarak o mutlu ana ulaşmak için çalışıyoruz. Tüm millî eğitim camiası büyük bir ordu. Bir milyon öğretmenimiz var. Şu an biz sizlerle konuşurken on yedi milyon öğrenci eğitim görüyor. Sıklıkla eğitimdeki başarısından ötürü Finlandiya örneği gösteriliyor. Ancak unutmamak gerekiyor ki Finlandiya'nın nüfusu bizim öğrencilerimizin sayısının üçte birini bulmuyor. Biz bundan bir süre önce sınıf mevcudlarımızı yirmi dört kişi ile sabitlemiştik. Bu sınıfları akıllı tahta bilgisayar, yazıcı ve diğer alt yapı gereçleri ile donattık. Ancak savaşta kaçan milyonlarca insan ülkemize sığındı. Biz bu sınıf mevcudlarını otuza çıkardık. Onlarla sadece sınıflarımızı değil hayatımızı paylaştık. Eğitimin meselelerini tartışırken hatta eğitim teknolojilerini konuşurken bunları göz ardı etmemiz mümkün değildir. Bizim mutluluğumuz ve başarı göstergemiz buradan okunmalıdır. Biz ihtiyacı olan herkes için çalışıyoruz ve imkânlarımızı paylaşıyoruz. Bu anlamda Microsoft'a yine teşekkür ediyorum. Dünyanın bütün bölgelerinde ürettikleri bilgi birikimini bizimle Millî Eğitim Bakanlığı ile paylaştıkları için ve geleceğin eğitimini şekillendirirken bizimle hareket ettikleri için. Bu toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum." Etkinlik kapsamında YEĞİTEK Eğitim Teknolojileri Geliştirme ve Projeler Daire Başkanı M. Hakan BÜCÜK "Türkiye'de STEM Eğitimi" konulu panele konuşmacı olarak katıldı. Panelde Millî Eğitim Bakanlığı STEM Raporu'nu ve STEM eğitimi konusunda YEĞİTEK'in yaptığı diğer çalışmaları anlattı.

“Siber Zorbalıkla Mücadele” adlı mobil uygulama Google Market’te

YEĞİTEK Genel Müdürlüğünün hazırladığı, dokuz katılımcı ve ortak ülkenin Eğitim Bakanlıklarının da uygulayıcı olarak yer aldığı, Afyon İl Millî Eğitim Müdürlüğünün koordinatörlüğünü yaptığı “Siber Zorbalıkla Mücadele” (Beat Cyberbullying; Embrace Safer Cyberspace) adlı mobil uygulama, EBA Market’in ardından Google Market’te de yerini aldı.

Mobil uygulama içinde yer alan oyun, YEĞİTEK Genel Müdürlüğü Eğitim Yayınları ve İçerik Yönetimi Daire Başkanlığı çalışanları tarafından senaryolaştırıldı ve oyunun grafik çalışmaları tamamlandı. Bu süreçte Oktay Şeker, Adnan Gülözer, Derya Dürükoğlu, Ümmühan Anar, Hüseyin Kaplan, Ahmet Koç görev aldı. Yine YEĞİTEK Genel Müdürlüğü yazılımcılarından Burak Bayındır ile Fırat Güler tarafından kodlaması gerçekleştirilen oyunun örnek uygulamaları Ankara Türk Telekom Sosyal Bilimler Lisesinde yapıldı. Bu örnek uygulamalar katılımcı ve proje ortağı ülkelerde de kendi dillerinde gerçekleştirildi.

“Stratejik Ortaklıklar/K2” alanında bir Avrupa Birliği Projesi olan bu mobil uygulama, öğrencilere güvenli İnternet kullanımını oyun yolu ile aşılayarak onların siber âlemde güvende olmalarını sağlayacak öğütler veriyor. Mobil uygulamada yer alan bu oyun Türkçe, İngilizce ve proje ortağı ülkelerin dillerinde oynanabiliyor. Proje çerçevesinde pedagog, sosyolog ve psikologların önerileriyle veliler ve öğretmenler için Güvenli İnternet El Kitabı geliştirildi. Nisan 2015’te Türkiye, İngiltere, Norveç, İtalya, Çek Cumhuriyeti, Kıbrıs, İspanya ve Portekiz’in ortaklığı ile başlayan Proje; Ağustos 2016 itibarıyla sona erdi. Bu proje ile ilgili detaylı bilgiye www.becybersafe.org adresinden de ulaşılabilir.

YEĞİTEK “15 Temmuz ve Şehitler” konulu EBA Resim Yarışması düzenledi

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından “15 Temmuz ve Şehitler” konulu EBA Resim Yarışması düzenlendi. Bu yarışmada; yapılandırıcı bir anlayışla yeniden geliştirilen öğretim programlarına uygun olarak millî irade ve demokrasi bilincine dikkat çekmek, FATİH Projesi ve EBA ile ilgili farkındalığı artırmak, öğretmen ve öğrencilerin kişisel gelişimine katkıda bulunmak, estetik duyum ve beğenilerini geliştirmek; toplumda millî irade, demokrasi, vatan-ordu-millet, şehadet, ilk kurşun, kahramanlık, bayrak, gazilik vb. kavramların görsel dökümünü çıkarmak amaçlanıyor.

Öğretmen ve öğrenci olmak üzere iki ayrı kategoride yapılacak yarışma, MEB’e bağlı tüm resmî ve özel okul öğretmenleriyle ortaokul ve lise öğrencilerini kapsıyor. Hem öğretmenler hem de öğrenci için birincilik ödülü 4000 TL, ikincilik ödülü 3000 TL, üçüncülük ödülü 2000 TL, EBA Özel Ödülü ise 2000 TL olarak belirlendi. En fazla bir eser ile katılınabilecek yarışmanın yönergesine eba.gov.tr/yarisma/basvuru adresinden ulaşılabilir.

Geçmişten Bugüne
“Öğretmen, Öğrenci ve Eğitim”
Konulu Fotoğraflar

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
06500 Teknikokullar - ANKARA
yegitek.meb.gov.tr
0 (312) 296 94 00

"ETZ Atölyesinde katılımcılar uygulama yaparken"